

PANUNTUN MALAJAH WIRAMA KAKAWIN

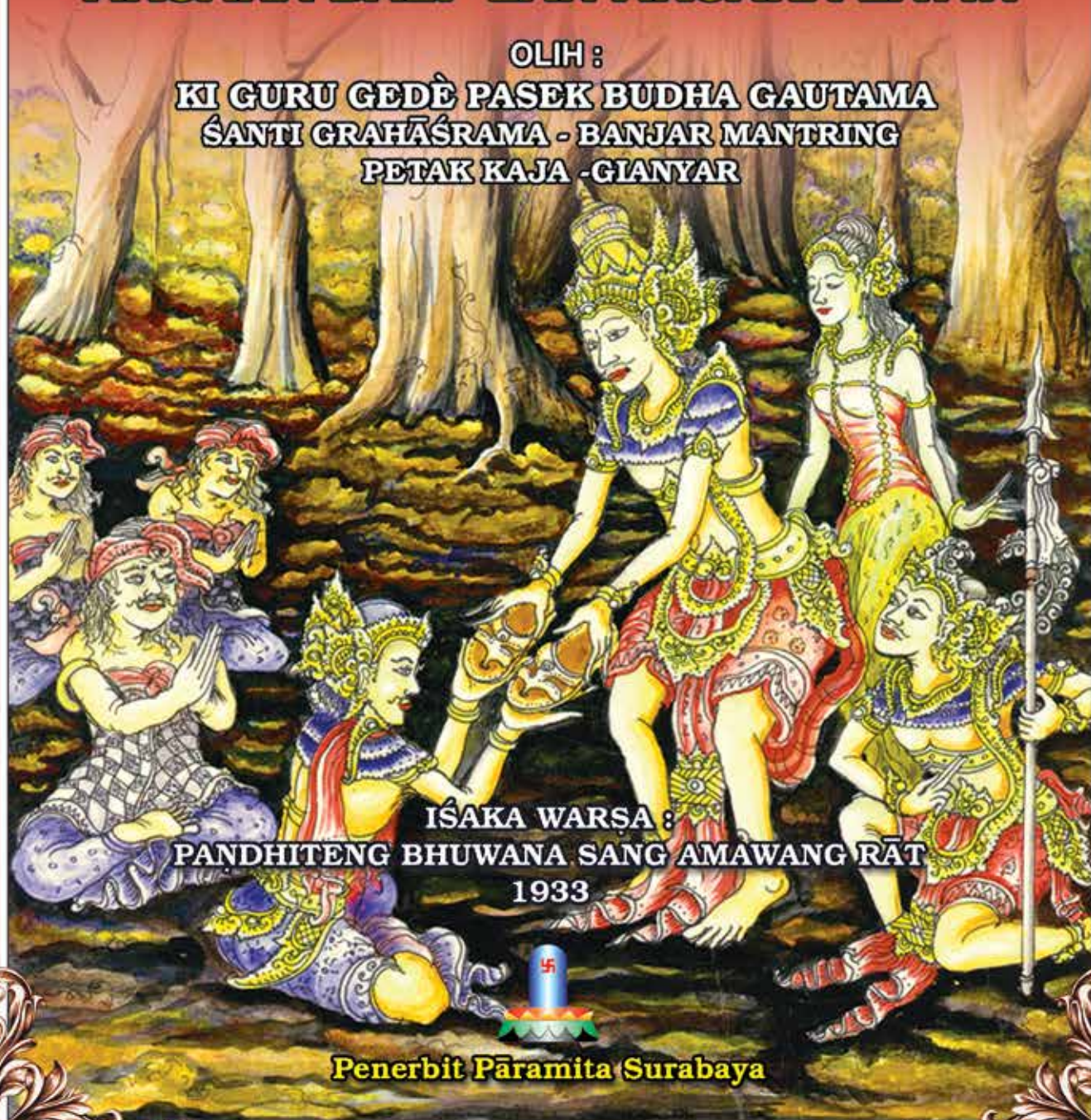
RĀMĀYAṆA

JILID : II

KASURAT ANTUK :
AKSARA BALI LAN AKSARA LATIN

OLIH :

KI GURU GEDÈ PASEK BUDHA GAUTAMA
ŚANTI GRAHĀŚRAMA - BANJAR MANTRING
PETAK KAJA - GIANYAR

ISĀKA WARSA :
PANDHITENG BHUWANA SANG AMAWANG RĀT
1933

Penerbit Pāramita Surabaya

PANUNTUN MALAJAH WIRAMA KAKAWIN

RĀMĀYANA

JILID : II

KASURAT ANTUK:

AKSARA BALI LAN AKSARA LATIN

OLIH:

KI GURU GEDÉ PASEK BUDHA GAUTAMA

Śantigrahāśrama - Banjar Mantring - Petak Kaja

= Gianyar =

IŚAKA WARṢA :

PAN̄DHITENG BHUWANA SANG AMAWANG RĀT

1933

Penerbit Pāramita Surabaya

Dilarang memperbanyak karya tulis ini dalam bentuk dan dengan cara apapun, termasuk fotokopi, tanpa izin tertulis dari penerbit.
(sesuai dengan Pasal 2 ayat 1 dan Pasal 49 ayat 1 UU No. 19 tahun 2002)

Sanksi Pelanggaran

Pasal 72 Undang-undang No. 19 Tahun 2002 tentang Hak Cipta

- (1) Barangsiapa dengan sengaja dan tanpa hak melakukan perbuatan sebagaimana dimaksud dalam Pasal 2 ayat (1) atau Pasal 49 ayat (1) dan ayat (2) dipidana dengan pidana penjara masing-masing paling singkat 1 (satu) bulan dan/atau denda paling sedikit Rp 1.000.000,00 (satu juta rupiah), atau pidana penjara paling lama 7 (tujuh) tahun dan/atau denda paling banyak Rp 5.000.000.000,00 (lima miliar rupiah).
- (2) Barangsiapa dengan sengaja menyiarkan, memamerkan, mengedarkan, atau menjual kepada umum suatu Ciptaan atau barang hasil pelanggaran Hak Cipta atau Hak Terkait sebagaimana dimaksud pada ayat (1) dipidana dengan pidana penjara paling lama 5 (lima) tahun dan/atau denda paling banyak Rp 500.000.000,00 (lima ratus juta rupiah).

សុបត្តន្តបិដកបិដកបិដក

កថាបិដក

ទីបីដប់ៗ

សម្ភារៈប្រាសាទ

សម្ភារៈប្រាសាទបិដកបិដក

កថាបិដក

សម្ភារៈប្រាសាទបិដកបិដក

សម្ភារៈប្រាសាទបិដកបិដក

សម្ភារៈប្រាសាទ

សម្ភារៈប្រាសាទ

សម្ភារៈប្រាសាទបិដកបិដក

សម្ភារៈប្រាសាទ

Katalog Dalam Terbitan (KDT)

PANUNTUN MALAJAH WIRAMA KAKAWIN

RĀMĀYANA

Ki Guru Gedé Pasek Budha Gautama

Surabaya: Pāramita, 2013
vi + 250 hal ; 205 x 280 mm

ISBN : 978-602-204-277-8

PANUNTUN MALAJAH WIRAMA KAKAWIN

RĀMĀYANA

Penulis : 1. Ki Guru Gedé Pasek Budha Gautama
2. Dr. A. A. Gde Alit Geria, M.Si.
3. Ni Nyoman Sutarpini, S.Pd.

Editor : Ni Made Rai Setyawati, S.Pd.

Ilustrasi Cover : A. A. Gede Rai Wija

Keterangan Cover : Sang Bharata menerima mandat dari kakaknya yaitu Sang Rama sebagai Raja Ayodya, selama Sang Rama berada di hutan. Sang Bharata menerima alas kaki Sang Rama, yang setiap saat disembah oleh Sang Bharata bersama rakyat Ayodya.

Cover & Layout : Agus Parnama

Penerbit & Percetakan : "PĀRAMITA"

Email: info@penerbitparamita.com

<http://www.penerbitparamita.com>

Jl. Menanggal III No. 32 Telp. (031) 8295555, 8295500

Surabaya 60234 Fax : (031) 8295555

Pemasaran "PĀRAMITA"

Jl. Letda Made Putra 16 Telp. (0361) 226445, 244049, 8424209

Denpasar Fax : (0361) 226445

Cetakan 2013

PAMAHBAH

Om Swastyastu

Malarapan antuk asung kertalugrahanida Sang Hyang Widi Wasa, prasida antuk titiang nglanturang nular Kakawin Ramayana puniki, tur sampun majelegan dados cakepan kaping II (Jilid II). Cakepan jilid II puniki wantah marupa lanturan saking jilid I.

Cakepan jilid II puniki, winangun pateh kadi cakepan Jilid I, inggih punika marupa : TUNTUNAN MALAJAH WIRAMA KAKAWIN, taler kasurat antuk kalih warni aksara, inggih punika : Aksara Bali lan Aksara Latin.

Ri sapawetun cakepan jilid II puniki, mogi-mogi wenten pikenohnnyané, majeng ring Ratu Ida Dané sinamian.

Om Sÿhanti Shanti Shanti Om.

Gianyar, 12 Februari 2012

Sang manular

DAFTAR ISI

PAMAHBAH	V
DAPTAR ISI	VI
PENUNTUN BELAJAR WIRAMA KEKAWIN RAMAYANA	1
WIRAMA PRETHWITALA	2
MALINI	104
WARNA MILINI	106
RUCIRA	114
WATAPATYA	118
PAWITRA	120
PRETHWITALA	130
SIKARINI	146
MALINI	162
WIRAMAUPACANDHASIKA	166
PRABODHITA	182
UPACANDHASIKA	198
PRABODHITA	206
UPACANDHSIKA	232
PRABODHITA	240
PUSPITAGRA	244

ॐ

- 1 -

**PENUNTUN BELAJAR WIRAMA KEKAWIN
= RĀMĀYAṆA =**

ស ទ្រីយាសស្សាវត្ត

** Tṛtīyas Sargah **

វិរាមបុត្រិយវិរាម

Wirāma : Pṛethwitala

០០ - ០០ - ០ - ០ ០០ - ០ - - ០០ = កវីល្ម

- កវី ឆទ្រីយាសស្សាវត្ត ឯ ឆាតោរាម
1. Dhateng pwa Maharāja Sang Daśaratha
- យ្យុវាស្សាវត្ត
- rya Yodhyā pura,
- ក្នុងស្ថានីយ ទាំង ក្រុងស្រុក ឆាតោរាម
- inastuti ta Sang Naréndrasuta Rāma
- ក្នុងនាម ឆាតោរាម
- déning sarāt,
- ឆាតោរាម ក្នុងនាម ឆាតោរាម
- apan hilangaken musuhnira Mahā rṣi
- វិរាមបុត្រិយ
- ring ngaśrama,
- ឆាតោរាម ក្នុងនាម
- lawan Paraśurāma śakti

ᨆᨁᨃ ᨆᨁᨃᨁ ᨆᨁᨃ ᨆᨁᨃᨁ ᨆᨁᨃ
tuwi soratah dénira.

ᨆᨁ 2. ᨆᨁᨁᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁ
Tatan hana wanéh anung pinuji
ᨆᨁᨁᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁᨁᨁ
denikang wwang kabéh,
ᨆᨁᨁᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁ
naréndra suta Rāmadéwa
ᨆᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁᨁᨁᨁ
sira śakti tātan kalén,
ᨆᨁᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁᨁ
amatya bhaṭa mantri tuṣṭa magirang
ᨆᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁᨁ
padhā ngastuti,
ᨆᨁᨁᨁᨁᨁ ᨆᨁᨁᨁᨁᨁᨁᨁ
sirékana iniṣṭi ratwa

ហេត្នៃ កាណាតុក្កាណា

taler kaon antukida.

២១ ហេត្នៃ កាណាតុក្កាណា កាណាតុក្កាណា

2. Tan wénten séos sané kasumbungang

ហេត្នៃ កាណាតុក្កាណា

antuk wadwané sami,

ហេត្នៃ កាណាតុក្កាណា កាណាតុក្កាណា

wantah ida Sang Rajaputra Ragawa

ហេត្នៃ កាណាតុក្កាណា កាណាតុក្កាណា

Ida mawisésa tan wénten sané lianan,

ហេត្នៃ កាណាតុក្កាណា កាណាតុក្កាណា

pepatih baudanda tandamantriné pada lé dang égar

សមី មមូជ្យាង

sami mamujiang,

ហេត្នៃ កាណាតុក្កាណា កាណាតុក្កាណា

ida sané kaacepang madeg agung

និកានាង ព្យាសាស្រ្ត បុរា ញ្ញ
nikanāng Ngayodhyā pura.

ញ្ញ ៣. សមញ្ញាត គរុរាត្រ្យ សិខាតោរាមា
3. Samangkana Naréndra Sang Daśarathā

សិហាមា ពិរា។
si harṣā girang,
សិរាម ទ្រុតោ រាត្រ្យ ហេតិ សិខារាមា
Si Rāma juga ratwa tan si bharata

ប្រាសា លិង្គនិរា។
pwa nā lingnira,

ប្រាសាស្តា កាឡេង្គោ
praśāsta kaṛengö

បរាម បរា ហ្សេ គរុរាត្រ្យ បាតិរា។
param para ujar naréndrā pageh,

សមាប្តា វិណារា ទិកាង តិកាង បាលា កាបេង
samāpta winarah tikang bala kabéh

ហិរិកាវិរិវិសាវាយាវិរិវិ
irika ring Ayodhya negara.

ក្រា ៣ សប្បនិកា ហេត្រៃ ហិរិវិ ឧប្បត្ត ឧប្បត្ត ឧប្បត្ត
3. Sapunika taler Ida Sang Prabhu Dasaratha

ហេត្រៃ ហេត្រៃ ហេត្រៃ
alem dahating lé dang,

ហេត្រៃ ហិរិវិវិ ឧប្បត្ត ហេត្រៃ ហេត្រៃ ហេត្រៃ ហេត្រៃ ហេត្រៃ
twah i cening Sang Rama adegang ratu tusing ja Sang Bharata

សប្បនិកា បសានិកា
sapunika wacananida,

កាសុប្បនិកា
kasub kapi reng

មហេត្រៃ មហេត្រៃ មហេត្រៃ មហេត្រៃ មហេត្រៃ
mawanti-wanti pangandikanida Sang Prabhu jejer,

សាម្បត្ត មហេត្រៃ មហេត្រៃ មហេត្រៃ មហេត្រៃ
sampun puput kadahin panjaké sami

រ្យូជ ឯ ប្រដូ ញ្ញ
ryujar Sang Prabhu.

- 31 ឧទុក្ខតា មនី មញ្ញ្យា
- 4. Anéka saji sangrahé
 តា កង្ការ តា ក្រមា មនុ មនី តា
 kangabhiséka yoméh tekā,
 មន្យា មនុ មនី មនុ មនី
 sinangraha sapada piṭa maṇi
 មនុ មនុ មនុ
 mukya singhāsana,
 មនុ មនុ មនុ មនុ មនុ មនុ
 lawan kanaka kumbha tīrtha ya isinya
 មនុ មនុ មនុ
 sāmpun mawit,
 មនុ មនុ មនុ មនុ
 ginomaya ikang sabhā

សិក្សាត្រៃ ពោធិ៍វាគោមេ ព្រៃ
sinawuran ta gandhākṣata.

- ១១ ស្សុត្តន្ត កុមុកុស្តសិវាហិ
- 5. Sugandha kumukus ngasöp
 យ តិវាគោ គោក្រៃ ព្រៃសិវា
 ya tinatā kabéh tūt sisi,
 កុមុកុស្ត មាវិល្យតិល្យតិ
 kukusnya mawelun welun
 ព្រៃព្រៃ គោក្រៃ ព្រៃគោក្រៃ
 gugula dhūpa gandho tka ṭa,
 សិវា ស្សុត្តន្ត សាមាគោ សគ
 sekar surabhi cāmpakā sana
 ស្សុត្តន្ត ល្អប្រា មារុមិ
 sugandha lumrā marūm,
 លាវា ព្រៃគោក្រៃ
 lawan dhwaja patakā

កុសលេស គីលេប្យា កុសលេស កេតិកា ក្រៃ
komala kelabnya déning angin.

៤១ ដឹងតិរា តិរា យុវា កេតិកា កុសលេស
6. Sedhengnira kinārya ratwa ngabhishéka

កុសលេស កេតិកា

yo méh tekā,

កេតិកា តិរា ដឹង តិរា យុវា កេតិកា

gelāna sira Sang Naréndra Gharinī

ដឹង កុសលេស

sirang Kékayī,

កុសលេស តិរា ដឹង តិរា យុវា កេតិកា

anaknira atah sirang Bharata ratwa

កុសលេស តិរា

kahyunira,

កុសលេស តិរា ដឹង តិរា យុវា កេតិកា

apan pasamayan

ដាវីក្រា កាត្រូមីសិក្សាភារិហិក្រា

dawegé kalemesin sane rihin.

៧១ សិវីក្រាភ្នំភ្នំបូរិ បូរិភ្នំភ្នំភ្នំ

7. Sedek tan wénten ring puri putranidané

ល្បែក មហេស្វរិក្រិហិក្រិ កាត្រូក្រា

lungga malelancaran ring linggih kakiangé,

ហិដា ដា ដាវាហា ហាភ្នំភ្នំ

Ida Sang Bharata tan uning

វិហាហ្វេក្រាភ្នំភ្នំដា ដាវាភាសិ

ring tetujon kayunida Sang Kékayī,

ហិដា ភាសិភ្នំភ្នំភ្នំ ហិហ្វេ កាភ្នំភ្នំ

Ida kéwanten mawastu wetu kayun iri

កាសាវិ ហិដា ដា វាហា

ngaksi ida Sang Rāma ,

ហាភ្នំភ្នំភ្នំភ្នំ

antukan banget andel

រីក្សេន្តំ សមយន្តិ ស្យុយោធនុ សិរា ញ្ញ
ring ngujar samayaning sumomah sira.

៥១ មស៊ីវ សិរារិសិគរាវិប

8. Masö sira ri sang naradhipa

មហាមមិស្មោត្យាភាគិ

mahā mamighnān adon,

បិណ្ឌិត្តនិរា សិ ត្យុយាត្រ្យស្យុយោធនា

pinintanira sang Naréndrasuta Rāma

ម្យុញ្ញតេលសិ

munggwé ngalas,

ឧតត្តិរាឧត្តោយាត្រ្យ

anaknira atah ya ratwa

កាហារេប្រិរា កាយិ

kaharep nirang Kékayī

ក្រីលាត តា ត្យុយាត្រ្យ សិ ធាតោរាវា តា

gelāna ta Naréndra Sang Daśarathā sa

ဂီၢ် ညးဂီၢ် ဟံၣ်သးသးကဲ ညးဂီၢ် ဟံၣ်သး သးပုၣ်ပုၣ်
ring daging pasobayané dawegé ida kareremih.

၇၅

8.

ပိၣ်သီၣ်ကွၢ်တီၢ် ဟံၣ်သးဂီၢ် သဲၣ် ပုၣ်သ့

Pedek tangkil ida ring Sang Prabhu

မိၣ်သးပုၣ်သဲၣ်မိၣ်သးပုၣ်ကွၢ်တီၢ် ညးဂီၢ်သးကဲ

misadia pacang mialangin bebuatidané,

ကဲၣ်သးကွၢ်တီၢ် သဲၣ် ဘၣ် ပုၣ်သ့ ဘၣ်

katunas ida Sang Rajaputra Rāma

မၤတုၤမၤလိၤကွၢ်တီၢ် ဟံၣ်သးကဲ

mangda malinggih ring alasé,

ပုၣ်သ့ ပုၣ်သ့ကွၢ်တီၢ် ဟံၣ်သးကဲ မၤတုၤမၤလိၤကွၢ်တီၢ်

wantah putranida ugi mangda madeg agung

ပိၣ်သီၣ်ကွၢ်တီၢ် သ့ၣ် ဂုၢ်ကဲသး

pinunas Ida Dyah Kékayi,

ကဲၣ်သးကွၢ်တီၢ် ပုၣ်သ့ကွၢ်တီၢ် သဲၣ်

kabiahparan Sang Prabhu Dasarata

သွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်း
sungsut kayun kébukan Ida.

၉၅
၉. ဝါလၢပၢကၢကၢသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်း
Malarapan antuk kasusatian kayunida Sang Prabhu
ကၢကၢသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်း
kandikayang putrané mangda matilar,
သွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်း
sat winaluya ical kayun sayangidané
ကၢသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်း
kamanah olih kaulanidané sami,
သွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်း
kébukan manulamé
သွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်း
banget iwang panampén kalangkung bingung mulisah,
သွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်းသွၵ်း
raris parum sakatahipun

ကပ္ပဝုဠ်မိသိဝိသိကာလေဝ ဣ
kapwa umasö ri sang Rāghawa.

၁၀၀၁ အေဟာလေပေ လေပိသိ အေဟာဠ

10. A ho lalu lalis Naréndra

ဟေမ ဟေအေဟာဠပိဒ် ကျေဟေ

tama tan panolih guṇa,

လေပေအိ အေဟေ ဣမ

lawan Bharata duṣṭa

ဟေဒ် လေပေ ကိဠေဒ် အိဝိ ဟေအေပိ

ah lalu geleh nirang Kékayī,

အေဟေအိ ဟေ ဟေ ဟေဟေဟေ

nahan ya ta wuwusnya wéh

ဝိ ဟေဟေအိဝိ ကလေပေ

ri harepannirang Rāghawa,

ဟေဟေ ဟေဟေဟေဟေ

tumūta umaréng alas

មគាសមិកត្តិហិរិ ហិមា ឯ រាម។

Makasami nangkil ring ida Sang Rāma.

៧០១ ហាឡុ គាហក្ខ័ ហត្ថាយ ហិមា ឯ ប្រហូ

10. Aduh, kalangkung lascarya Ida Sang Prabhu

កុតត្តិកវិសត្តិក្យ ហិ គាហ្វតតិ។

nénten pisan lingu ring kagunan,

សមលីហា ឯ ឧរាហា កុសារា

samaliha sang Bharata corah

ហា គាហិក្ខ័ត្រហិរិ ឡុ កុសាសាសិ។

ah kalintang leteh Diah Kékayi,

សប្បនិកា ឡត្តិ បតិហិក្ខ័ប្បតិ

sapunika munggwing pakeengan ipun

ហិ ហិរិ ហិមា ឯ រាម។

ring ajengida Sang Rāma ,

បតិ សប្បុ តិហិ កាហសិ

pacang sareng ngiring ngalas

គំរាគំរាគ្យោគត្យោ ញ្ញ

kira-kiranya tan kantun.

ក្រក្រ ធួធួ ហេធួធួ គ្រហធួធួ

11. Sudhīra ta sirang Nṛepātmaja

ហឺ ហេតុធួធួ គំរា

wawang ta mojar sira,

ហេតុធួធួ ធួហេតុធួធួ

lakingku sahananta

ហេតុធួធួ ហេតុធួធួ ហេតុធួធួ ហេតុធួធួ

haywa malarāk parékā ngalas ,

ហេតុធួធួ ហេតុធួធួ ហេតុធួធួ

apan nikana ajña Sang Prabhu

ហេតុធួធួ ហេតុធួធួ ហេតុធួធួ

anugrahékin teka

ហេតុធួធួ ហេតុធួធួ ហេតុធួធួ

prayojanan ikéng anak

ក្យមបយំ បកុនានិ ពេប ញ្ជ
gumawayang pakoning bapa.

កេញ្ជ ឧបត្យវិរា មមិឡនីនី

12. apan sira mametwaken

សិរាមកុបប្បុរាហិកុនីនីនី

sira mawéh wruhéng lor kidul,

សិរាមតាយពិកេ

sireka mangingū

រុមកសារិកានា ពាននីវិ ធាយ

rumaksa rikanā nganak ring bhaya,

ឧក្រិវ បក្យបនាវា សិ ប្បុរា

agöng pangupakāra Sang Prabhu

មមិឡ មាណុស

matangnya tag langghana

ញ្ជហិវ មមិឡនីនី

lehöng mati misan-misan

ပၤဟ့ၤဟါၤ ဣၤကၤၤကၤသဲၤ ပိၤဟ့ၤဟ့ၤ ဟိၤကၤကၤမၤ။
patut nglaksanayang pituduh i rerama.

ၤကၤကၤ ပိၤကၤကၤ ဟိၤသဲၤ ဟၤကၤကၤ ဣၤပၤကၤ

12. wiréh ida ané ngrupaka

ဟိၤသဲၤ သၤကၤကၤ မၤပၤဟိၤသ့ၤ ဣၤပၤကၤ ကၤပိၤ ကၤကၤကၤ ကိၤကၤကၤကၤ

ida sané mapaica krana nawang kaja ကၤကၤကၤကၤ

ဟိၤသဲၤ ဟၤကၤကၤ ကၤကၤကၤကၤ

ida ané nyropén

ကၤပုၤကၤသဲၤကိၤကၤကၤပိၤပျၤကၤကၤကၤကိၤကၤကၤကၤကၤကၤ

ngarengayang rikāla i pianak katibénan sengkala,

ဟၤကၤကၤ ပၤကၤပိၤကၤကၤကၤ သဲၤ ပုၤသ့ၤ

agung pangupa piran Ida Sang Prabu

ဣၤပၤကၤကၤကၤကၤ ဣၤသိၤ ကၤကၤကၤ ပိၤပၤကၤ

krana gelah tusing bani piwal,

မိၤကၤဟၤကၤကၤကၤ မၤကိၤ ဟၤပိၤသဲၤ

melahan suba mati apisan

ហាយ្វា អុកាង ហាតិ ញ្ញ
haywa śokang hati.

ក្រ31 គហន្តិគាគលិនិរា

14. Nahan nikana lingnira

គ្រាម មពាង្គិហិ ហេ ល្យញ្ញា សិរា

krama mangadeg ta lunghā sira,

លហន្តិរិនិរា ហេ លគាម្ពា

lawan arinirā ta Lakṣmaṇa

ត្រូមុត្រូសិរា អុមិសិរា

tumūt sirang Maithili,

សុមន្ត្រិ មហិរា

sumantri mapatih

សិរា ពាង្គិហិ គា អុកាង ហាតិ

sirā ngateraken parékāng ngalas,

លហន្តិហាតិ សុមាធិសិរា រាត្រា

lawan sahana sang sumādhyā sira ratwa

ယာသိဒ္ဓံ ဟေဗုဟေဗု
yāsih tumūt.

ကံၤစုၤ မၤဟေဗိၤကိၤကတၤပၤသိၤ ကိၤဟေဗိၤသ

15. Dhateng sira rikāngalas ri Tamasā

မၤဟာၤကမ္ပၤ ယာ

mahā rāmya ya,

လၢလုံၤသိၤမၤ

lalung diwasa

မၤတူၤနီၤပျၢၤကိၤကတၤပၤသိၤမၤ

manghinep sira rikāng alas bhiṣaṇa,

ကိၤကတၤပၤသိၤကိၤကတၤပၤသိၤကိၤကတၤပၤသိၤ

rinakṣanira tékanang bala kabéh

ပိၤဇၢၤဟေဗု

pijer yā turu,

မၤကွၢၤဟိၤက

wanguṇdhaina

តើយើងមិនក្រហមក៏ស្មោះណាស់ យើង
sīghra minggata ngenes ta Rāghawa.

- ក្រណា ដំរីវាចារ្យណាមេត្តាមិល្យ
- 16. Sirang Taruṇa Lakṣmaṇa milu
 លេបគ្រូដំរីវាមេត្តា
 lawan sirang Maithili
 មេត្តាមេត្តាមេត្តា
 tatan hana weruh
 ដំរីវាមេត្តាមេត្តាមេត្តា
 sedheng nira numinggatang ngenes hilang ,
 តើលោក ក្រហមក៏លោកមេត្តា
 gelāna ikanang balān pawungu
 ក្រហមមេត្តាមេត្តា
 lén sumantryā ngarang,
 មេត្តាមេត្តាមេត្តា
 apan kahilangan

ដំរើលីស្មទើក្រលីលីកៅហិរាដាវាមាមាម ។
digelis matinggal nyilib Ida Sang Rāmadéwa.

កេណ ហិរាដាវាសាស្ត្រា កេណុកេនី

16. Ida Sang Lakṣmaṇa nyarengin

មិហុហិរា មាមិ ដិហា

miwah Ida Dewi Sita,

កុក្រុក្រុក្រុក្រុក្រុក កុក្រុក្រុក្រុក្រុក

nénten pisan wénten sané uning

រិកាលភ្នំមាមិលី ដំរើលីកៅ

rikālan ida matilar sasiliban,

កុក្រុក្រុក្រុក្រុក្រុក កុក្រុក្រុក្រុក្រុក

kébukan wadwané rikāla bangun

មិហុបរាមន្ត្រី បរាមន្ត្រី បរាមន្ត្រី

miwah para mantra pangajengé kabiaparan,

រិហាភ្នំភ្នំភ្នំភ្នំភ្នំ

ri antuk kaicalan

តាមគ្រូហិរិវិស្វាសិវា រាឃេប វ្រូ
taman wruhing wekasnirāng Rāghawa.

កេស ហ្វឺយមកតិសិ វិសាពេលសិ
17. Humung ya manangis rikāng ngalas

ហាលុ មសម្ពេស្ត
halah masambat musū

តាមគ្រូហិ ហុមតាគ្រូ វិសិវិហិល
tatan wruhi pamétanya ri sirang hilang

តាត្រូតាត
tan katon,

មល្យវិទ្យាតាតាតាត មល្យ
maluy ta ya kabéh mulih

តាតា វិវិសាពេលសិ បុរា
teka rikéng Ayodhyā pura,

មតាត្រូ ត្រូតា តាត្រូ
manahnya juga tan mulih

ហេតុត្រូវតែហ្មតិក៏ត្រូវហិរាមរាមហេតុ ។

tan wénten kauningin linggih Ida Sang Ramadéwa.

កេរ្តិ៍ មក្សេយ្យហេតុត្រូវហិរាមរាម

17. Mabiayuhan ipun ngeling ring alasé

មនស្សៈហេតុក៏ហិរាម

masesambatan manyerit,

ក្រុមហេតុត្រូវហិរាម មនស្សៈហេតុត្រូវហិរាម

nénten pisan uning ring dija rerehipun Ida sang ical

ហេតុត្រូវត្រូវ

tan makanten,

មហេតុ ក៏ត្រូវហិរាម

mawali raris ipun sami budal

រាហ៍ ក៏ អេហ៍យាហ៍

rauh ring Ayodhya Pura,

សក្តិហេតុត្រូវត្រូវ មនស្សៈហេតុត្រូវត្រូវ

sakéwanten manah ipun tan sareng budal

မိလ္လု ဟေ့ဟေ့ ဂိ သိကာလေဝ ဣ
milu tumūt ri Sang Rāghawa.

ကံဗီၤ လဝဟေ့ကဝဟေ့ သုဗန္ဓိ

18. Lawan sangapatih sumantri

မာဟုပုဂံဂုဂံ ဟေ့ မင်္ဂါ

maraup siréng lwah magöng,

လိလောလောဂိဂံမာရ

linālana nirang manah

မာဂိန္ဒါဝ ဟေ့ဂိန္ဒါဂါ

makin agöng ta kingking nira

မုလိဂံဟေ့ဂါ

mulih ta sira

ဟေ့ဟေ့ ဟေ့ဂါဂါဂါဂါ သိကာလေဝ

tūt hawan rangen angen ta Sang Rāghawa,

သင်္ဂါဂါဂါဂါဂါဂါဂါဂါ

dhateng sira rikang Ayodhyā pura

សប្តិ កើរិ ហិរា ធីរាម ॥

sareng ngiring Ida Sang Rama.

កេស៊ី មិហរាធីរាមហាបតិរា រាហូហិ ធីត្រិ បពេទ្យេត

18. Miwah Sang Mahapatih rauhing mantri pangajengé

មរាហូប៊ិ ធីត្រាតុកាដា ហាត្រិ

maraup ring tukade ageng,

គាលិបូរា បកាយុនាណេ

kalipurang pakayunané

សយាងត្រិ ត្រិ ធីត្រាតុកាដា ធីត្រាតុកាដា

sayan ngagengang sungsut kayun danéné,

មន្ត្រិ រិស្តា

mantuk raris dané

សបញ្ចាបមិ ត្រិ ត្រិ ធីត្រាតុកាដា ធីត្រាតុកាដា

sapanjang pamargi ngayun -ngayunin ida sang Rāma,

រាហូរិ ប៊ិ ធីត្រាតុកាដា

rauh ring Puri Ayodhya

ស្ងៀមស្ងៀម ត្រង់ ត្រង់

sūnya tang rāt hidhep.

កេរ្តិ៍ មនុស្ស រីករាយ គោរព គោរព គោរព

19. Masuk sira rikang kadhatwan umasö

រីករាយ គោរព

ri Sang Bhūpati,

មូល មូល គោរព គោរព គោរព

mulat pwa naranātha Sang Dasarathā

កេរ្តិ៍ គោរព

ngarang mūrccita

គោរព គោរព គោរព គោរព

apan mulati sang sumantri

ក្រោយ ក្រោយ ក្រោយ ក្រោយ

juga tar parowang sira,

ក្រោយ ក្រោយ ក្រោយ ក្រោយ

tenyuh hatinirā pasah

រាត្រីត្រីត្រី លរាត្រីត្រីត្រី ញ្ញ
rangen angen laraning anak.

ញ្ញ១ ញ្ញត្រីត្រី សិរាវា ធាញ្ញ

20. Inastuti siréng dangū

បិណ្ឌុទិ ធីរាហា ហ្ន៎ ញ្ញត្រីវា

pinuji dhīra tātar legö,

សាហិស្សុ ហ្សមីន

sahiṣṇu humeneng

កុម៉ុលាក់ ឺកាង ឡារ៉ាង៉ូង តេមេន

kumölaken ikang Larāngöng temen

មីនេ រិ បាបាសាអ៊ីរា

mené ri papasahnira

ប្រា យា សាហិស្សុ តាតាន ហាណា

pwa ya sahiṣṇu tātan hana,

កុប៉េ កាបាលុប្យ អិដ្យេអ៊ីរា

gupé kapalupuy hidhepnira

မိကယုနကယုနိန္ဒာမကျာကကျဟူက ၂၂
mikayun-kayunin kasangsaran putrané.

၂၅၁ ကာဟကွမိဏ် ဟူက ဝိဟိဏ်

20. Kaalem ida duké rihin

ကမ္ပမ္ပပင်္ဂု ကန္တိန္ဒာမကျာကကျဟူက ၂၃၂

kasumbung pageh nénten kahanan obah,

ဟိင်္ဂုမိဏ်

tegeg humeneng

ကမ္ပမ္ပမိဏ် ဟူက ဝိဟိဏ် ဝိဟိဏ်

nahenang duh kitané mahābara,

မကျာ ဝိဟိဏ် ပမ္ပမ္ပမိဏ်

sané mangkin ring pasah idané

ပျာဏိန္ဒာမကျာကကျဟူက ဝိဟိဏ်

wyakti kategegan kayuné tan kantun,

ကမ္ပမ္ပမိဏ် ဝိဟိဏ် မကျာ

lémpor dekdek pakahyunanida

ဝေယျ ဟိမဝန္တပင်္ဂါဟာန ။

wastu ical kapagehané.

၂၅၇၁ ဟိမဝန္တဒီဟိယျ ဣမာယူကဏါ

21. Ida néntan kahyun marayunan

ဟာမိ ဟာမိ သာနာ ဒိန္နိဟိယျ ဣဒါ နာဒိယူပမိ

asing-asing sané neket ring angganida kakelésang ,

ပုသန္တိဇယဝေယျဟာပျာ

wusan ida mawastra alus

နာဗျေယျ သမာဗျေယျာနာ

kabusbus panganggéné,

ဣဒါ ဝေယျာနာနာပျေယျ ဣဒါယူကဏါ သုဗျေယျာ

nrawang mahideran pakayunan idané sungsut

နာဒိန္နိဟိယျ ဣဒါယူကဏါ

kadi kableng beng kéwanten,

ကာရိယူကဏါ ဝေယျာနာပျေယျာ

raris ida mamargi lunga ka taman

လှေလှေက ရှိ မကု ဟူ
lumalané kang manah.

၂၂၂၂၂ မကိန္တယ မကိန္တယ ဟိန္တယ
22. Makin pwa ya makūng ikang hati
ဂေါလက ဂုဇာရိ အေဟာ
gelāna moneng atah ,
ကုက္ကရ ဟိန္တယ အေဟာ
naréndra baribin manah nira
ဟုဇာရိ မကိန္တယ
tumon taman rāmya ya
မကိန္တယ မကိန္တယ
waling nira pangoṣadhān
လှေလှေက ဟိန္တယ
lumipurā nguneng ringanak,
ဟုဇာရိ မကိန္တယ
mulih ta sira sakéng taman malara

កាស្តា បុក មុនី មា ក្ស័
kaṣṭa puh mūrccchita.

ក្ស័ ហាន ក្ស័ ក្ស័ រិកង តិលាម
 23. Hanan kelu rikang tilam
 ហូ មិ មា លិ មា ក្ស័ មុ មា មា មា មា
 tuwi malit malembut matis,
 ហា ហា ក្ស័ ហា ហា ក្ស័ ហា ក្ស័ ហា ក្ស័
 hawak nira linépanéng sulurusör
 លា ហា ក្ស័ ក្ស័
 lawan candana,
 ក្ស័ ហា ក្ស័ ហា ក្ស័ ហា ក្ស័ ហា ក្ស័
 ndatan parasa tan panīsi
 មា ហា ក្ស័ ក្ស័ ហា ក្ស័ ក្ស័ ហា ក្ស័
 mapanas kabéh yak hidhep,
 រិ មា ក្ស័ ក្ស័ ក្ស័ ក្ស័ ហា ក្ស័
 siti bran ikanāng uneng

ឲ្យលិខិត ដំរើង ដ្បៃ រាហុ រាហុ
mulih siréng swarga wéh.

ក្រដា មហុ មហុ លិខិត
24. Mawu mawalikan

នាក់ ឆ្មាំ ឆ្មាំ រាហុ រាហុ រាហុ រាហុ
Nanakbinirang naréndra nangis,
ត្រៃ ល្ងៃ លិខិត រាហុ
gelung linuputan

ឧបស្ស័យ ឧបស្ស័យ ឧបស្ស័យ ឧបស្ស័យ
apusnya umaré sawétning lara,

មណី កណាកា ប្រុស កណាកា
manik kanaka bhūṣaṇā di

ដំរើង ឆ្មាំ រាហុ រាហុ រាហុ
seseran tibā ring lemah,

ឧបស្ស័យ ឧបស្ស័យ ឧបស្ស័យ ឧបស្ស័យ
apan magulingan gelāna makuṣā

မဝသ္မ ဟိဒာ ဂုဓဇာ။

mawastu ida séda

၂၅၃။ ကိရိယာဗျူဟာနိ

24. Nyerit mabiayuhan

ဂဏိဓိဇာ သိပ္ပန္န ဓဏိဓါ။

rabinida Sang Prabu nangis,

ဇာဏိဓ္မာဗျူဟာနိ ဓာဏိဂုဏသိ

talin pusungané kakelésang

နုလိ မဂဏ္ဍဗျူဟာနိ သိပ္ပန္နဗျူဟာနိ။

nuli magambahan antukan sungsut ,

ဓာဏ္ဍာဗျူဟာနိ နုဗျူဟာနိ နုဗျူဟာနိ

mās sesocan busana lewih-lewih

ဂဏ္ဍဗျူဟာနိ ဇာဏိဓိဇာ ဗျူဟာနိ ဇာဏ္ဍဗျူဟာနိ။

rauhing ali-aliné ulung ring tanahé,

ဧညိဓိ မဂဏ္ဍဗျူဟာနိ ဧညိဓိဇာ ဧညိဓိဇာ

duaning mapulisahan maguyang glalang gliling

មាសមាសមាស
masambat masu.

២១
 25. ឧមាត្រា បាតា មន្ត្រី កាប្វា តា មាសា
 Amatyā bhāṭa mantri kapwa ta masö
 មហ៌ម៌ម៌ម៌
 mahöm höm kabéh,
 សិរា បារតា សិហារា យារ លុក មូលិ
 sirang Bharata śīghara yar laku mulih
 មិន្ទា ដាតា
 inundang dhateng,
 តិណិរា តិកាង កាដាត្វាន សាមុន
 tinonira tikāng kadhatwan samun
 យា តិស តិស កាប៌
 ya tis tis kabéh,
 កាដិប្វា លេប្វេកាណាង លេប្វា
 kadi pwa leburékanang lebu

មន្ទុលរុម មកើរិវិទិ្ត

mandulamé manyerit.

២៥

បរាបាតិវ បាហុដាន្តា ទាន្តមន្ត្រិ សមិរាបុរ

25. Para Patih Bahudanda Tandamantri sami rauh

រារិស្តុលេវាហុសាន្តាមិ

raris mabebaosan sareng sami,

ហិដា សំ ធារាទា ធាតិលិស្តុត្រិ

Ida Sang Bharata digelis mantuk

ធានិ ភាវិរិវិទិ្ត សាម្បត្តបុរ

duaning katurin tur sampun rauh,

សិវាត្តិដា បុរិវាត សុប្បិ

cingak ida puriné suung

ម្យម្យសិបិ ទេមិវិ សមិ

mungmung sepi jampi sami,

បល្យា ធាត្រិ មិវិ ហាវិវា

waluya lebur margi agungé

ហាបត្តយ៉ាងធូលីចៃ ញ្ច
apan tayāng dwal metu.

ញ្ច៤១ ឆាហ្គាដា មាណវ ឆិរា
 26. Sagadgada manahnirāng
 លក្ខមស្សតិ រិកេធូត្តរា
 laku masuk ring abhyantara,
 ហ្សម្យ ឆាហាត ឆិ តាបញ្ចហា
 humung sahana sang kapangguha
 តតិស្សម្យញ្ចម្យ ឆិរា
 nangis sumungsung sira,
 មហាត្សត មីបិ ឆិរា
 ma takwana meper siré
 តាហារា ឆិ តារាត្រាវ បិ ឆេរា
 kalara Sang Naréndrār pejah,
 ឆារាហារាឆិ ឆិរាតិញ្ច
 sa torasi sirāng ibu

ဝိဟန္တုစာရိဗေဒဗြဟ္မိကံ သုတ ဝိသေသိ။

ri antukan tan wénten dagang sané medal.

၅၄၁။ စာပျူဗေဒစာပျူစန္ဒိဇာ

26. Kegiat pakayunanida

ဘဝိဗြဟ္မိကံ စာရိဗေဒဗြဟ္မိကံ

raris ngranjing ka jero puri,

စာပျူဗေဒစာပျူစန္ဒိဇာ သုတ စာပျူစန္ဒိဇာ

mabiyuhan akancan sang sané kapanggih

သဝိ စာရိဗေဒဗြဟ္မိကံ

sami nangis mendak ida,

ဘဝိသေသ စာပျူဗေဒဗြဟ္မိကံ

raris pada matakén marisesed

ဝိဟန္တုစာရိဗေဒဗြဟ္မိကံ သိပ္ပံသုတ စာပျူစန္ဒိဇာ

ring indik pinungkanida Sang Prabu sané ngawinang séda,

စာပျူဗေဒဗြဟ္မိကံ ဝိဟန္တုစာရိဗေဒဗြဟ္မိကံ

tutuwiyan biangidané

ຍາກហາສົតໂຮງນິກຸນ ພໍ ອາກາສາ ໂຮງ
marahaken siré sang anak.

ຫຼື ຫຼື ຫຼື ຫຼື ຫຼື
27. Huwus nira weruh

ນິ ກຸນາ ຮາສົນ ພໍ ຮາກຸນ ຮາກຸນ ຮາກຸນ
ri hétunira Sang Naréndrār pejah,

ສາກຸນ ພໍ ອາກາສາ ຮາກຸນ ຮາກຸນ
saroṣa mageleng siréng ibu

ອາກາສາ ຮາກຸນ ຮາກຸນ
masö ta mojar sira,

ຫຼື ຫຼື ຫຼື ຫຼື ຫຼື
lukan kita harébu nirghreṇa

ຫຼື ຫຼື ຫຼື ຫຼື ຫຼື
hatinta duṣṭā gelah,

ຫຼື ຫຼື ຫຼື ຫຼື ຫຼື
wenang kita rumudha kārya Naranātha

តាតារហេនេង

tā tar heneng.

ក្នុង ហាបត្តបាលវិទ្យា ទំព័រ ២៣៣

28. Apakphala ri sang tigār para

វិភាគពេលដំបូង

rikang alas durggama,

និហិត្តវិភាគ ព្រះយាយ

kitan hana rikāng Ayodhya

បិរាច័រពន្លឺ ត្រូវប្រាប់

pira gönganīnak ta wéh,

ក្នុង គាមិ គាត្រាហ្វិល្យា មហិទ្ធាត្ត

kunang kami kabéh umilwa mati dénta

រូបឡើយ

wétning lara,

អោយ ដល់ រូបឡើយ មាតិកា X)

aho saphala dénta mambeku *)

កុកន្ត្រីកវិសាក្យាភ្នំភ្នំ

nénten pisan kayun meneng.

ក្របី កបិបិកុកាវិកុ កើយកុក កិ គំ កើតេយ្យក្រ

28. Napi pikolih biangé ring sang tiga lunga

កាហាហេកុម មង្គុតេម

ka alase madurgama,

កើយំ មលិក្កិកុ កិ បូកិ កេកុយាយ្យ

biang malinggih rin Puri Ayodya

ហេយ្យក្របិកាហាតើកេកុកុដាកើយកុក

ambulnapi kaagengan ledang biangé ,

កកិស្តិក្រ មប្លុ មមិ កេតេ កងិមិ

raris titiang sareng sami jaga padem olih biang

ហេកុកុកើក្របិកុហា

antuk banget sedihé,

ហេយ្យកុមបិកុកាវិកុ បិកុកុកុកើយំ មលិកេម

uduh mapikolih pisan antuk Biang malaksana

មាណីម៉ែ ទេពាទេសមី មាត្រាភ្នំបា គាបិប្បសាគី
mademang jagaté sami tan madrewé kapiwlasan.

២៧
29. ទិព្វិ ប្បនិសិ គ្គិនិសិ ពិសិ មត្ត កិរិសិ ហិព្វិ
Titian puniki ndikayang Biang mangda nyeneng agung
ហិព្វិ បិ បិសិ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ
ambul napi pikenohnyané dados agung,
យាប្បា ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ
yan pradé ngawé uyut
ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ
ngletuhin jagaté sami,
សមិសិ ទិព្វិ ហិព្វិ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ
sami titiang icénin biang tegak
ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ
soran tur tambetan saking Sang Laksmana,
សិ ហិ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ ភ្នំ
sareng Ida susrusa bhakti lascarya

រិសាវាហេប រៀ
ri sang Rāghawa . - .

៣០១ គហន្ទិសាគលិ និវា
30. Nahan nikana ling nirā
ក្រុមគ្រូមគិ រិ សិវុសាគលិ
nguman uman ri Sang Kékayi,
ហេតេវើបុមរាហ្យ
tatar gerema ratwa
ធិរា សិវា សាហ្យា ធាន្ទិកា
dhira sira satya bhakting kaka,
និវាត្រាហ្យមិស្ត ហ្យុនិវា
nirantara humis ta luh nira
ហេតេវើបុមរាហ្យ
gelāna wétning lara,
ហេតេវើបុមរាហ្យ
wawang sira katanggunghan

មតីគតីគវីទេវ ឯ ប្រាជ្ញ យ្យ
mangenangen pejah Sang Prabhu . - .

ក្រកៅ ឯគត្ត ឯវា វុធានិគិ ពេល គាវុកោ
31. Sinantwa sira dénikang bala kabéh

លមត្យង ហិក្យ

lawan sang ibu,

ហិលំ លវានិក លំលំ ហទិ

hilang laranirā lilang ati

មវុហ មល្យឃិ និម្ព

maho maluy nīrmala,

ឧបត្យគទិ ទេវទិគិ ធានិ

apan prakreti jātining dadi

គាវុកោ មត្យង បទិ

kabéh matungtung pati

យវុហគាវុកោ មតីគតីគវី

ya tékan inangen angenira

မဏ္ဍယ်စာပျူခိန်ဂါၣ်မဏ္ဍယ်ခိန်မိၣ်မာပုၣ်
mangda mikayunin sédanida Sang Prabu.

၅၇၇၁။ စာပပျူခိန်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်
31. Kapaungunin Ida antuk waduané sami
မိၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်
miwah olih biangé,
မိၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်
ical sungsut Ida galang pakayunané
မိၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်
ening mawali bresih,
မိၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်
ri antukan parikrama panumadiané
မိၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်
maka sami mapamuput antuk padem,
မိၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်မာၣ်
punika sané pikayunin Ida

ဟိလံ ဟာ နိင်္ဂါ နိဂ ဣ
hilang ta kingkingnira.

ဣဣာ နိဂုဇာနိဂ ဟာ သံ ဟာဟာသိဇာ
32. Kinonira ta sang balādhika
ဣဣာ သံ ဣဣာ
tumunwa Sang Bhūpati,
ဣဣာ ဟာ ဣဣာ ဣဣာ
masoca ta mawéh tileman sira
ဣဣာ ဣဣာ ဣဣာ
rikang tilemning wulan,
ဣဣာ ဣဣာ သံ ဣဣာ
samāpta maharep ta Sang Bharata
ဣဣာ သံ ဣဣာ
méta Sang Rāghawa
ဣဣာ ဣဣာ ဣဣာ ဣဣာ
ri satyanira bhakti ring kaka

ហិសប្បវិស្សក្យក្យន្ត្រ្យនិហុកា

ical raris sungsut kayunidané.

៣៣១ ន្តិកាដិ ហិហ មត្តេស្សប្រេកា

32. Ndikayangida manggala prajané

មត្តេ តើសិ លក្សណនិហ ដិ ប្រា

mangda ngeseng layonida Sang Prabu,

មស្សត្រវិស្សត្រវិ បនិក្ខមត្រ

masucian raris ngaturang panileman

វិ រាហិក ទិ ត្រេម

ring rahina tilemé,

សសាម្យក្ស ប្បប្រេបត្រ្យនិហ ដិ ហារា

sasampuné puput mapakayun Ida Sang Bharata

តេតេត្រប្បុ ហិហ ដិ រាម

jaga ngrereh Ida Sang Rama,

វិហត្រ្យត្រ្យ ហត្រិហ វិ ហិរា

ri antuk satya baktin Ida ring i raka

ត្រូវនិកាងរាតកាបេអ៊.
turun nikang rāt kabéh. - .

៣៣ លីមន្តុន លាវនា រាថា
33. Liman kuda lawan ratha

ប្រមុខនៃ បាលានុង តូមូត,
pramukaning balānung tumūt,

សីនេនា ដូមុលុរ សិរាង ប៊ារតា
senada dumulur sirang Bharata

សិហ្វ្រា លុង្កា សិរា,
sīghra lungha sira,

តេកា ប្វា សិរា រីង អាស
teka pwa sira ring alas

ហេន រាថា ស្វា កាប្វា ណូសុប
gaja rathā swa kapwā nusup

មហាសិរា រីកាង្កាស
maha sira rikangālas

បិភក្ខា ហេហ្សេលាឆត្តហេហ្សេ ធាមិ

pinaka tetuladan jagaté sami.

៣៣១ ហេឡេ គ្រាធាមិហេហ្សេ

33. Gajah kuda miwah kréta

កាបិ ហេឡេ ហេហ្សេឆត្តហេហ្សេ

kaping ajeng wadwané sané ngiring ,

ស្រីប្រិហិត ហិឆត្ត ឆត្តហេ

sregep ngiringang Ida Sang Bharata

ឆត្តហេហ្សេ ឆត្តហេ

digelis Ida mamarga,

ហេហ្សេ ហិឆត្ត ហេហ្សេ

rauh Ida ring alasé

ហេហ្សេ គ្រាធាមិ ឆត្តហេហ្សេ

gajah kréta kuda sami masusupan,

ឆត្តហេហ្សេ ហិឆត្ត ហេហ្សេ

nyluksuk ida ring alasé

ខ្មែរលិខិតិសិវិ ធី រាសេស ញ្ញ
umulisik ri Sang Rāghawa. - .

៣៣១ វិបិក្កិវិកាតិ គងិ
 34. Ri pinggir ikanang nadi
 វិហេមុស វិភាត្យុក្កេម
 ri tamasé rikā durggama,
 ឧសសិ ហេហាត ហេហ្វរា ហ្វេហា
 alas gahana gahwarā graha
 ហ្វេហាត្យុ ហេត្តិរា ហា
 guhānya gabhira ya,
 ហេហត្តិលិក្កិវិ ហ្វេត្តិសិ
 lawan kali jurang trebis
 ហិសេម ហិសេណា ហ្វេ ហេហិហា
 biṣama bhīṣaṇā lwā ngawit
 សិវិហារាហេ ហេ ហេត្យុត្តិរា
 sirang Bharata tā takutnira

ក្លិកាស្យាវិសិទ្ធិ ហិរិណ ធី រាមា

nyliksikin Ida Sang Rāma.

៣៣

34.

រិ បិ ក្លិកា ឲ្យ គា រា មា

Ring pinggiring tukadé

រិ ហា មា សា សា រា ត ម ឡ ក្ល ម

ring Tamasa sané madurgama,

ហា ល ធួ យ រ ឡ ក្ល ម ក្ល ម ហា ត រា ម រា ធី ម រា ធួ ម

alas wayah tur linggah tan sabéng manusa

ឲ្យ ហា ត រា ម រា ធី ម ក្ល ម ហា ត រា ម រា ធី ម

guanyané dalem tur pengung,

ម រា ម រា ម រា ធួ ម ក្ល ម ហា ត រា ម រា ធី ម

maka miwah tukad pangkung lan grémbéngan

ម រា ម រា ម រា ធួ ម ក្ល ម ហា ត រា ម រា ធី ម

makéwuhin ngresresin linggah-linggah mialangin,

ហិរិណ ធី រា មា ហា រា ត រា ម រា ធី ម

Ida Sang Bharata nénten jerih

អាលុក្ខុមហ្វិ កាកា ញ្ញ

alah umét sang kaka. - .

៣១

35.

ហេមត្តហិម្ម ដំ បិកាហិ

Taman katemu sang pinét

ល្យមត្យ ដំ មកមត្ត មកពាលិ

lumaku sang mamét tar mangél,

ហិម្មល្យហា ហិ និម្មល

temung lwah ati nīrmalā

ហិមម ដំ ញ្ញ ពញ្ញា ពញ្ញា ពញ្ញា

tisaya dibya ganggā gahan,

មណិភិស្វាដិភិស្វា មន្ទ្រភិស្វា យ បដាញ

maṇik sphatīka candrakāṇṭa ya padhanya

សុដ្ឋា ប្រហិរិ

sudhā putih,

កាដិប្រយាមត្យនិវាដាហា

kadi pwa ya manah nirang Bharata

ក្យមន្តិ ក្របុរ រាសានិហរា
gumanti ngrereh rakanidané.

ក្រ១ រាសានិហរា រាសានិហរា

35. Nénten kapanggih sang karereh

គូបិមមេតា រាសានិហរា ក្រម

nuli memarga sang ngrereh tan marasa lesu,

រារិស្តកិហិក្រម រាសានិហរា

raris manggihin tukad dahat ening

សាប្យន្តិ ក្របិរ រាសានិហរា មហ្ម ក្រម

sawiakti lewih kasub mawasta Tukad Gangga,

មន្តិ ក្រម រាសានិហរា រាសានិហរា

manik banyu candra kanta sesaménnyané

ក្រម ក្រម រាសានិហរា

suci putih sentak,

មហ្ម មហ្ម រាសានិហរា រាសានិហរា

waluya pakayunanida Sang Bharata

សាឃ្យា បាគិក្ខតា ក្រា
satya bhakti ng kaka. - .

៣៤១ ម្យហ្វ តា មនុស្សហិ
36. Muwah ta manusup

រិកាន់ កាតេមូ តេកានង ល្វា ម៉ាហ្សង់
rikān katemu tékanang lwah magöng,

ប្រតិតា យាមូណា ណារ៉ានយ៉ា
pratīta Yamunā ngaranya

ម៉ាក្រិស អិលីនយ៉ា អេនីង
makiris hilinyā hening,

អិស៊ុរ អានា តា សង់ហ្សាម៉ានយ៉ា
i sor hana ta sanggamanya

កាលាវ៉ាន តា ហ្សង់ហ្សា ប៊ុតិហ៍
kalawan ta Gangga putih,

កាឌិប្យា យា ហ្សាតារ៉ា វិស្សុ
kadi pwa ya Bhaṭāra Wiṣṇu

မၢၤကုၤ မ့ၤဖိၤခိၣ် ဒၢၤခိၣ် ဝိၣ် ဝါၤကၢၤခိၣ်ဒၢၤ။

sané sutindih bakti ring rakanida.

၅၄၁။ စၢၤဝိၣ် ဝါၤဒၢၤ စၢၤမ့ၤမ့ၤပၤခါ

36. Malih ida masusupan

ကၢၤလၢ ပုၤခိၣ်ကၢၤ ဝါၤဝိၣ်မ့ၤဖိၤခိၣ် ဝါၤခိၣ်ကၢၤ

kala punika raris manggihin tukad ageng ,

ကၢၤကုၤလၢကုၤ ဖျၢၤကၢၤခါ ဃၢၤမ့ၤကၢၤ ပုၤမ့ၤကုၤက

kaloktah Tukad Yamuna wastannyané

မၢၤဖျိၣ် မိၣ်မ့ၤမ့ၤကုၤက မိၣ်ခိၣ်။

asri embahnyané ening,

ဝိၣ် ဖျၢၤကၢၤခါကုၤပုၤခိၣ်ကၢၤ မၢၤမ့ၤမ့ၤကုၤက

ring tebénan wénten pacampuhannyané

ဝိၣ်ဖျၢၤကၢၤခါကုၤကုၤက မၢၤကုၤ ပုၤဖိၤခိၣ်။

ring Tukad Ganggané sané putih,

ဝိၣ်ကၢၤပုၤမၢၤကိၣ် ဒၢၤဗျၢၤကုၤ ဝိၣ်မ့ၤ

winaluya kadi Betara Wisnu

គាលេបត្តម្យាវាស្រាវា
kalawan Bhataré śwara. - .

៣៧ មិបុ តា មនុស្សហិ
 37. Miwah ta manusup
 ហានុបហេបតិបិភត្តុនិរា
 hana pwa patapan pinangguh nira,
 សុខិសាសេវាវាហារា
 subhikṣa ya manoharā
 ស្រាមនិវា ធារាធារេ ហា
 Sramanirang Bharadwāja ya,
 ឆិឆិ ទិវេទិវេ វេវេ លេវេ ឆិបេ
 sedheng tiba tibang lalung diwasa
 គាលេ វុសាវាវុសា
 kāla sorén teka,
 មហាវិ មហាវិ
 Mahārṣi saha śiṣya

មតើម្យវិភាសា តើប្រា

matemu ring Bhatara Siwa.

ក្រណា មតើ ហិដា មស្សបតិ

37. Malih Ida masusupan

កុបត្រិក្រវិសាវត្រមតា ក្រិហិក្រិដា

wénten raris pasraman panggihinida,

ប្រសិក្រិក្រត្រាប្រា

resik nudut kahyun

បតាបត្រិដា ដំបូរិ ដាវាដ្ឋុតេ ប្រតិដា

patapanida Sang Resi Baradwaja punika,

មតើ ក្រាវាវាតា ដំប្រាវា

mengpeng ngrorokang suryané

បហិពតក្រាវាវាវា ត្រិហិវាវា

pahinganan soréné nuli rauh,

ដំ មហាម្យតិ ដាវា បាវា តើស្សាវា

Sang Mahamuni saha para sisiané

កុរោរាម មស្ថិរ មត្យក្យង្គ មិរា ញ្ញ
gorawa masö manungsung sira. - .

ក្របី ហាវុតាគាបតម្យហិមហ័រមិ
38. anéka panamuy Mahārṣi
មិទ្យសត្តិវិ វុសាតេ យា
metu sangkaring yoga ya,
អេវមាសេ មត្យក្យង្គ កាតោ
amogha manurun manojña
គាយុហរិរោហេត្តាហា
kayu pārijātā adbhuta,
អសិ មតា ហាបូហិ មវុមតាតា
asing sakaarep saménaka
ហវុបុនិវិបង្គិហា
pawéh nirang paṇdhita,
អេវហា មប័លតិ ហាហ
aho saphalaning tapā

ប្រាម្យ្យ ពេមរាដំ មីន្ត្រីនិទា

pranamia ngamarayang mendakida.

ក្របី ១ មន្ត្រីហោស្តាស្យាហិទាដំ មហា ម្យនិ
 38. Mendahan pasuguhida sang mahamuni
 សរុតមីស្យា សនិ រុសាពានិទា
 sané metu saking yoganida,
 មហស្ត រាហុរ ពហ្យ្យ គ្យនិទា
 mawastu rauh ngahyun-hyunin
 ហារ្យបរិទេហារុត ពិពារុសានិទា
 taru parijatané ngagaokin,
 សហគហ្យ្យ គ្យាមិ ពារុសាពានិទា
 sapakahyun sami ngalédangin
 បស្ស្យាហិទា ដំ មហា ម្យនិ
 pasuguhida sang Mahamuni,
 ហ្យាហុរ មហិរុតារិ បិសានិ រុសាពានិទា
 uduh mapikolih pisan yoganida

សាល្យបិ សកុត តាសីតិកិកាស្យមបិសិ។
saluwir sané kasenengin cumawis.

ក្រដា បរាហិស្រិកុត វិ ឥន្ទ្រាឡាសាតា

39. Para istriné ring Indraloka

ហិឡុត្តសបូកិកុត្តកាបិឡុត្តវិ។

tedun kasarengin antuk widiadari,

បូតិសាសាតា មត្តិប្ប

punika sakadi manglipur

វិហិដា ធិរុមាតា ហេឡុ តាតាហាសាវិសាតិ។

ring Ida sang rumaga tamiu gagaok pisan,

មត្តិស្រុតិដ្ឋ មហា មហុតាតា

magambel makidung saha marebab

មស្សបិកាតិមតាសបិ មសកុសាសាតា។

masesulingan makecapi masesolahan,

តាតាហាត្តិដា ធិ មរាតា ហេឡុ

kadalon Ida Sang maraga tamyu

ធានីតើហី មកត្រឡ ក្តីកើហិ ញ្ជា
dadi teher mangantya nghinep . - .

3០១ បក្ស្រាហិក តើក្រ យ៉ លក្ស ឡបុ
40. Wanguṇḍhahina śīghra yar laku muwah

ក្រុមម្ស៊ី កាកា
umét sang kaka,

លបត្រល

lawan bala

ធានី សិក្រា ហេលេ ធានី មក្រា ធានី
dhateng siréng talaga dibya Mandhākinī,

កាមាត្រា កា ក ប្រ ក ប ក ប ក
kathañcana hana pwa nagna wanawāsa

បក្ស្រុ សិក្រា
pangguh sira,

សិក្រា មក្រា ធានី
siro marahaken

မဝသု ဘဂိသုပ္ပပရိ။
mawastu raris marerepan.

၃၀၂ သပ္ပဟိရဂုဏ သိင်္ဂါလိပိဋ္ဌိဏ မယံဂ္ဂိ မလိဂ္ဂ

40. Das rahinané digelis ida mamargi malih

ဣပ္ပဒု ဟိဏ ဟိဂာဏ။

ngrereh ida i raka,

ဧဟိဂိ ဂုဟာလိဂ္ဂ မဇ္ဈဂုဏ

kairing olih wadwané

ဂပ္ပဒု ဂိ ဖာလတေ ဣပိဒု မန္တလိခိ။

rauh ring telaga lewih Mandakini,

ဖာန္တမဂုဏ ဂုမန္တိရိ ပဏ္ဍိတေ ဖာပ

tan dumadé wénten Pandita tapa

သဂုဏ ပဏ္ဍိဟိခိဏ။

sané panggihin Ida,

ဟိဏ သဂုဏ မိဇံမယံ

ida sané midarthayang

ပြုနာဇာ နာဟာနန္ဒိကံ ကာဇာပ ဣ
pradésa kahannanirang Raghawa. - .

၁၃၅၁ ပပိဗြဟမာန သိဗြဟ္မဗုဒ္ဓါ ဂိရိ
 41. Pawitra hana Citrakūṭa giri
 သုံဗြဟ္မဗုဒ္ဓါ
 durgamā wān magöng,
 မာနာဟာရမာ ကဗျ
 manohara ya rāmya
 ဂုဏာနာ နာဟာနန္ဒိကံ ကာဇာပ
 yéka kahananirang Rāghawa,
 သဟာဇာ ဝိနာရာ ဣ သံဘာဏ
 saharṣa winarah ta Sang Bharata
 စိဟြာ မာဂကတိ
 śighra mangkat sira,
 လာဗန္ဓာလကရဏ
 lawan bala kabéh

ប្រាសាទក្រុង លិង្គិដា ហិរាម រាមា
pradésané linggihida Sang Rāma.

៣៧ ក្រុងក្រុង ដំបូងៗ ហិរាម រាមា

41. Wénten gunung Citrakūta dahat suci

មាត់ដំបូង មាត់ដំបូង

mageng sripit tur tegeh,

ហិរាម មាត់ដំបូង មាត់ដំបូង

asri manudut kahyun

ហិរាម លិង្គិដា ហិរាម រាមា

irika linggih Ida Sang Rama,

ហិរាម រាមា ហិរាម រាមា ហិរាម រាមា

dahat lédang kapidartha indikida Sang Bharata

ដំបូង ដំបូង មាត់ដំបូង

digelis ida mamarggi,

ហិរាម ហិរាម ហិរាម រាមា

kairing antuk wadwané sami

មាតុត្យាសិរា រិកង ក្បង ភ្នំ ក្បង ក្បង
manék sira rikang gunung durgama. - .

៣៧ ក្បង មាតុត្យាសិរា រិកង

42. Uméh ira tekā

ស សក្បង មាតុត្យាសិរា រិកង
sa sangsaya mulat ta Sang Lakṣmaṇa,

មិលិកង មាតុត្យាសិរា រិកង
waling nira musuh dhateng

រាង ក្បង ក្បង ក្បង ក្បង
radegaken ta langkapnirā,

សិកង មិលិកង មាតុត្យាសិរា រិកង
senadha pinasuknira ng kawaca

មាតុត្យាសិរា រិកង ក្បង
yatna dhīrā ngadeg,

មាតុត្យាសិរា រិកង ក្បង
alis nira ya cāla

ឲ្យក្រុះ រីក ក្រុងក្រាម មង្គ្រម

munggah ring gunungé madurgama.

៣២១ រីហាយទ្រីនាហ្សុ

42. Ri ayat ida rauh

សូមាត្រហា គាហ្សូត្រិ ហេតាស្មា កែវតាតា

sumandéha kahyun Sang Laksmana nyingak,

ប៉ាហ្សាហ្សា មីនីនុ សាតា ក្រហ្សាតា

parnayang ida meseh sané ngrauhin

រារីនាវាតា កេវាហ្សាហ្សាតា

raris kadegang gandéwanidané,

ស្រីហ្សា គាហ្សា ប៊ីរាហ្សា សាម្សា ក្រហ្សាតា

sregep kawaca perange sampun rangsukang Ida

ប្រយាត្រា ហ្សាតា មាតាតា

prayatna pageh mangadeg,

សិរាហ្សា ហ្សាតា តាតា

sira tamayan ida né ngabir bir

មីបូក្យ លលាហ្វា គ្យឫត្តិកេ ញ្ញ
marengu lalāta kumrutkena . - .

៣៧១ ទីកុតានិរា យ ទោ បសញ្ញាហា

43. Tinonira ya tar pasañjata

ហាយ តាយ ហា បបត្យា

tayang galah tā papan,

ហ្យហ្យត្តិកេ លីមត្រា ហ្យហ្យហ្យ

tuhun kuda limanratha duludulur

យមក្យ ត្រេហា

ya makwéh juga,

មតិក្រ មបបូ

makin ta maparö

បិរ្យុសិរានិកេ យ្យតិកេ លរាសិ

weruh siran inaryaken tang laras,

មសិរា មិរា រិសិ កាកា

masö sira ri sang kāka

လလောဗုဒ္ဓိဏဂုဏ ဝပုဗျေ၍။

lalatanidané marengut.

၁၅၂၂။ သိတေန္တိဏဂုဏဝပုဗျေ၍

43. Cingak ida tanpa sanjata

ဂုဏန္တိဏဂုဏ ဝပုဗျေ၍ ဝပုဗျေ၍

nénten makta tumbak tan makta tamiang,

ပန္တု နွေဏ ဝပုဗျေ၍ ဝပုဗျေ၍

wantah kuda gajah kréta sané marérod

ကောဗု ပိသန္တိ။

katah pisan,

သယန္တေဏဂုဏ

sayan nganampekang

ဟူဏိပိဏ ဝပုဗျေ၍ ဝပုဗျေ၍

uning ida raris kagenahang gandéwané ,

ကုဏိ တေဏဂုဏ ဝပုဗျေ၍

nuli ngamarayang ida ring rakané

បរាបរាវរិសាវាសេស វ្យា
wara warah ri sang rāghawa.

331 សិវាធារាតោ តោស្យេ យ៉ា តោតោ
44. Sirang Bharata śighra yar teka

មាស័រ មាស័រ មនំ មនំ សិវា
masö manembah sira,

លេបត្រលេបត្រ
lawan balanirā

បរាវ តោ សិវា យ៉ា ប៊ី ប៊ី ប៊ី ប្រា
warah ta sira yar pejah Sang Prabhu,

សាសុកាតោ មាស័រ មនំ មនំ សិវា តោ តោ
sasoka manangis humung sira kabéh

សាសុកាតោ មនំ
sawétning lara,

មនំ មនំ មនំ មនំ — 1 x)
anantara mari makingking *)

មាតុរ ឃ្យនិរិ ហិដា ឆិ រាម ។

mātur uning ring ida Sang Rāma. - .

331 ហិដាឆិ ឆារាមា កើលើស្យប្ប

44. Ida Sang Bharata gelis rauh

កេប្បុប៉ិ ហិដា ឆហា កេដាន្តិ

ngarepang ida saha ngabhakti,

គាហិរិ ហាន្តុគា បឡន្តិដា ឆមិ

kairing antuk wadwanida sami

រារិស្តុនិកេដិហិដា ឆិ ប្បឡ ឆាម្យុក្សាដា

raris nguningayang Ida Sang Prabhu sampun séda,

ដាហាហិ ស្យក្សេត្រិស្យក្សេត្រិហាន្តិដា ឆមិ

dahat sungsut nangis mabiayuhan ida sami

សាន្តុគាន្តុកើហ្វិដិ

Santukan banget sedih,

តាស្តុស្តុបឡន្តិដាតកើសិ

tan asué wusan ida nangis

xx) រាហូប មឿន កេរ្តិ៍ កេរ្តិ៍

***) raup ta madyus kabéh. + ឆ

3១) គរុរាជ្យសូត្រា រាម សាម្បុរ គរុរាហូប

45. Naréndra suta Rāma sāmpun araup

ហេតុ មាត់ ដំរា

ta mojar sira,

ឆរិក្ខ ឆរាហ

aringku Bharatā

ហេតុ ហារិកាង យុឌ្យាបុរា

tulih hara rikāng Ayodhyapura,

ក្នុង ហេតុ គរុ មហេស្វ មហា ពេសិ

ujar aji rekā duméhaku maréngalas

មនិក្ខ + ហារាហូប = មិក្ខ ហិកេសិ

***) Makingking + a raup = tingkahing ngawacén

ហេតុ កាល

tan kalén,

និក្ខ ហេតុ កេរ្តិ៍ រាហូ

kitékana gumantya ratwa

យមទៃគ្យ មាត្រា ៣៧
ya matangnya tan sangsaya. - .

361 លបន្តិមាមក្រា ក្រុម
46. Lawan kita magöng guṇanta

កេហិមាតិ មាត្រា ៣៧
ganitan ta tan entya ya,

ប្រវិរា វិហិកាន្តិក្រុម
prawira wihikankiteng aji

លបន្តិមាមក្រា

lawan kalapning naya,

មទៃគ្យ មាត្រា ៣៧
matangnya kita yogya ratwa

សាហលានិវិនរាគា
saphalān siwin rāksaka

ក្រុម ៣៧
guṇanta aparān guṇan ya

ហ៊ីក្សាហាបក្សាហ៊ីហាហាហ៊ី អ្វីមក្សាហ ។

ento awanané eda adi sumangsaya. - .

3៤១ ក្សាហ៊ីហាហាហ៊ីមក្សាហហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី

46. Buina adi mabuat pesan kawigunanidané

ហាបក្សាហ ហ៊ីហ៊ីហ៊ីហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី

yan pradé wilang-wilang sing ja lakar telah,

ប្រុស ប្រុស ប្រុស ប្រុស

purusa pradnyan ring tatwa

អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី

katekaning nepasang wiwéka,

ហាបក្សាហ ហ៊ីហ៊ីហ៊ីហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី

awananya adi ané patut nyeneng agung

អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី

sandang pesan kasungsung dadi pangemit,

អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី អ្វីមក្សាហ៊ី

kapradnyanan adiné apa ya pikenohnyané

យទំ ហេតិក្យកានិ រាហ្យ ញ្ញ
yadi tan guṇāning ratu. - .

៣៧ គុនងយានេមេរិរាហ្យ
47. Kunang yanalemeḥ piratwa

រិ ហេតុ ឡក្យិ ពេលសិ
ri anangku mungging ngalas,

ក្រុំ ឡ បិហ្យហ្យតុ កុសាល
ujarku pituhunta kéwala

និហោ ហេ ហេតុក កាកា
kitā ta bhaktyā kaka,

អោសិឡលិហោ ហេ លិក្យ និហោ
awās mulihā ta lingku kita

ហាយ កុសាលេតុ ហិ
haywa śoka ng hati,

ហោ ហេតុ រាគា អោ
hanā ta juga rākṣakā

យន្តូនិ មិញ្យាយិ ពាខ័ន ភាព្យពាភិ ॥

yan tusing wipunayang ngamong kaagungan.

3៧១ ភាត្តិ យាភ្យាដា ៗ ភាមភ្នុដិ ហេតិ កើតិ ហាវៀ

47. Nanghing yan pradé kémad adi lakar nyeneng agung

ហាហាភា កើតិ ភាពាដិ ហាហាដា

bahané beli nongos di alase,

យាភិ ហាហាដិ ហិភា ហិភាដា

yan raos beeline inutin I Déwa

ហិភា ភាពិ ហិភាដា ភាភិ ភាភិដា

ento nyiriang I déwa bakti kapin beli,

ភាភិ ភាភាដា ហាហាដា ហិភាដា មាភា ភាហាហាដា

kasinahan nyané lautang I Déwa mantuk buka raos beliné

ហិភាដា ភាភាដា

eda adi nyungkan kahyun,

ហាហាដា មាភាដា ហិភាដា

apanga adi msih dadi pangemit

គំរោរិគំរោរិសាសាសាសាសាសា
kita rikang kadhatwanari . - .

3៥១ គហាគ្យាហា ប្បប្បស្សិកា

48. Nahan ya ta wuwus nirā

មិសាយ ធីរា ធីរា ធីរា ធីរា

tiśaya dhīra dibya ang manah,

បិគំរិកាហាសាសាសាសាសាសា

wenang nira rumakṣa sang bapa

រិកា កាសាត្យានិរា

rikā kasatyanira,

សាមងកាណា សិរាង កិណាណា មូលិហា រាត្វា

samangkana sirang kinon muliha ratwa

តា តា តា តា

tā tan legö,

សិរាង បារាតា បាគិ រិកា កា

sirang Bharata bhakti ring kaka

ហិរុគាហ ហ្វហុ ធីហ្វធីហ្វហិ ॥

I Déwa tuah ditu di puri.

៣៥១ គាធីហាសប្បនិគា ធីហិ ពោពោហុហាសិធា

48. Kadi asapunika daging bebaosida

ធីហាហិ ហហ្វុ ក្វិហិ គាហ្វ្យាគិ

dahating pageh lewihing kahyun,

ប្រសិដ្ឋ ហាត្រុនិធា ពោលពោហុហាសុទិរុគ

prasiddha antuk ida ngambel bebaos ajiné

ហាត្រុនុសហ្វ្យា ហសាត្រុនិធាហុគា

antuk kasatya wacanan idané,

សប្បនិគាហោក្វេ ហិធា ធីគាហ្វ្យាត្រុនិគាហិហោក្វេ

sapunika taler ida sang katuran mantuk nyeneng agung

ហុត្រុនិធាសិធាហ្វ្យាគិ

nénten pisan kayun,

ធីធាហោ ធីត្រុនិធាហោត្រុនិធា

sang Bharata bhakti ring rakanida

ប៉ិ ហោយ៉ៃ ជិវា ញ្ច
wawang ta mojar sira . - .

៣៧ បិរា ក្រុកកាតិក្រូក្រូក
49. Pirā inakaning hulun
ហានិកា កាដាត្វាន ក្រូក
hana rikang kadhatwan kuneng,
ដិដិហោ ហ្វិដិបនិកា ហោ
sedheng ta umidhep ikang lara,
ហោកាហោសិកាស្យាសិ
haneng alas kasyasih,
ហោត្រិហោ ហោយាញ្ច ហោ
lawan kita ta yogya ratwa
ហ្វិ កាសាកានិ ទេហោ
tuwi rāksakāning jagat,
អោត្រិហោ ហោត្រិ ហោ
apan matuha śakti mānta

ដំរីលើស្និតមាត់ ៥៥

digelis ida matur.

៣៥១ ហម្មប្បបិ មិនេត្តេត្តេត្តេត្តេត្តេត្តេ

49. Ambulnapi minangkalegan titiangé

មាត់ចុះ វិ ប្បវិ

dahating pageh lewihing kahyun,

វិនេហ៍ ត្រូវតែ គោរព ត្រូវ តែ លើ គន្លឹះ មេត្រា

ri kehenjekan palungguh beli nandang sangsara

មាត់ចុះ វិ ហម្មប្បបិ គោរព មេត្រា

malinggih ring alase kabyaparan,

សមាមិ ហម្មប្បបិ ត្រូវ តែ លើ គន្លឹះ មេត្រា ហម្មប្បបិ

samaliha palungguh beli sane patut nyeneng agung

បិប្បបិ គោរព មេត្រា មេត្រា

pitawi dados pengemit jagat,

វិនេហ៍ ត្រូវតែ គោរព ត្រូវ តែ លើ គន្លឹះ

rihantukan maraga duuran lewihing sakti

ក្សេត្រា មាត្រា ក្សេត្រា រាណា ក្សេត្រា
guṇa mānta sūrēng raṇa. - .

១០១ គ្រូ ថៃ គ្រូ ហិ មគ្គបគ្គ គាតា រាត្រា
50. Nya tang kuda liman lawan kanaka ratna

ក្សេត្រា ប្រាប្រា
yogya Prabhu,

គ្រូ យុត្តិ កិកិ ហិ កិ
ndya yuktyanikihen,

ក្សេត្រា ក្សេត្រា មាត្រា កិកិ គាតា ក្សេត្រា
nghulun kumawaśā kené kā kabéh ,

មាត្រា មាត្រា មាត្រា
amātya bhāṭa mantri

ក្សេត្រា គាតា គាតា គាតា គាតា
yogya karika sumiwyang hulun,

មាត្រា មាត្រា មាត្រា មាត្រា
matangnya malihā ta ménaka

လွဲမိဟိကျော ပျာ့မာဂီ ပယုန္နာနါ။

lewihing guna purusa ring payudhan.

၅၀၂ ပျန်နာ ကျော တေဒေ လာနါဗန္ဓာနိဂါနာ

50. Punika kuda gajah lan masmaniké

မာနာပဟေဗန္ဓာနိဂါနာ နိဂါနာ ဗန္ဓာနိဂါနာ

sane patut kadrewé olih sang madeg hagung,

မာနာဟိဂါနာ နိဂါနာ ဗန္ဓာနိဂါနာ

sané encén wénten patut ipun

တိတိဂါနာ နိဂါနာ ဗန္ဓာနိဂါနာ

titiang jaga ngawisésayang punika sami,

ပပတိဂါနာ နိဂါနာ ဗန္ဓာနိဂါနာ

papatih bahudandha tandha mantriné

ပဟေဗန္ဓာနိဂါနာ နိဂါနာ ဗန္ဓာနိဂါနာ

patutnké ipunjaga bhakti ring déwék titiang?

ပျန်နာဟိဂါနာ နိဂါနာ ဗန္ဓာနိဂါနာ

punika awinannya durusang Palungguh Beli mantuk

គិតា តា ភូហលកា ក្រឹត្យ

kitā ta bhūpālaka . - .

១៧ លហនិ ក្រឹត្យភតិ តា គិតិក្រឹត្យ

51. Lawan nghulun a tīta nirguṇa

ក្រឹត្យភតិ ក្រឹត្យភតិ បមា

guṇanta Ganggo pama,

ដិហានា ក្រឹត្យភតិ ហិមហានិ

diwākara gunung padhanta Himawān,

លហនិ ភតិ ភតិ

lawān sāgara,

ក្រឹត្យភតិ ភតិ ភតិ ក្រឹត្យភតិ

nghulun pwa pinujinta śakti guṇamānta

តា តា ភតិ ភតិ

tātan tuhu,

អសម្ពា ភតិ ភតិ

asambhawa wuwus ta

បល្ល័ង្ក តើលំ រារិស្តមិភិ ហៀវ

Palungguh Beli raris jumenek agung.

១៧១ សមលំហា ទំហៀ ធាហាទំ ទេម្បិហា

51. Samaliha titiang dahating tambet

កាប្រុនកាសាប្ល័ង្ក តើលំ បល្ល័ង្ក ហ្វុនាភ្នំក្រា

Kapradnyanan Palungguh Beli waluya Tukad Gangga,

ស៊ុយ្យ ហ្វុនាភ្នំ ហិសាបតិសសរុមសាប្ល័ង្ក តើលំ

surya lan gunung Himawan sesamén Palungguh Beli

មសាមិបុ សាពារា

maka miwah sagara,

ទំហៀ បូទិភ្នំលំ មរុហរុបត្តិភ្នំ ភ្នំហិហិ ហៀវ

titiang pujin beli madéwék sakti lewihing guna

រុត្តិភ្នំភិសាភិបហៀវ

nénten pisa patut ,

រុហរុបិសត្តិភ្នំហៀវសាប្ល័ង្ក តើលំរុត

doh pisan babawosé Palungguh Beliné

បាណ្ឌវ្យាម ហត្ថវិ តានិ មិ ឆិ ។

banget ngajumang tan mari nyakitin. - .

វិរាមមលីនី = វិរាមមលីនី ។

= Wirama Malini = Gécétan bunga =

ក្រា តានិ ហិ ម ប្យ ឆិ តា

1. Kadi asapunika

ហិ ឡ មិ ឆ ឆិ ឆា វា ហិ ឡ មិ ឃ ឆ វិ ឆ ឆិ ។

atur Ida Sang Bharatha tatuian pisan,

វា វិ ឆ ម ឆ ឆ មិ ឆ ឆិ វា ម

raris mawacana Ida Sang Rama

មិ ឆ មិ ឆ ឆិ ។

pisereng pisan,

ល ប្យ ឆិ ឆ ឆ ឆ ឆ វិ ឆ ឆ ម ឆ ឆិ

lautang budal idéwa adi

ដំឡូង ដំឡូង ដំឡូង ដំឡូង ដំឡូង
 ditu di puri Ayodya adi malinggih ,
 យាត្រា យាត្រា យាត្រា យាត្រា យាត្រា
 yan pradé adi salit kayun kadegang agung
 គន្ធា គន្ធា គន្ធា គន្ធា គន្ធា ១១ ០ ១១
 nah ené tumpah beliné sungsung . - .

ល វិរាម វណ្ណ មាលីនី = មិរិប ក្រុង ក្រុង ក្រុង ក្រុង
 =Wirama Warṇa Mālinī = Mirib géncétan bunga

៧ ក្រុង ក្រុង ក្រុង ក្រុង ក្រុង ក្រុង ក្រុង ក្រុង

1. Buina I Déwa adi gumanti serahin beli

ប្រយោ ប្រយោ ប្រយោ ប្រយោ ប្រយោ

praya ngemit panegarané,

ស្វាធារមណ រូមាហា កសាត្រីយានេ បាតុត អង្គ

swadharman rumaga ksatriyané patut among

កាតូរាភីភី

ka tuturaken,

តាសាបាវីភី

śasana ya gegen

តាតាធម្មតាបាវីភី

tang śatradhyulati lanā,

សាទីរិភី តាតាភី

sojar ring aji tūten

យាសាបាវីភី យា

yéka mawa kasukan . - .

២១ ពុទ្ធាតម តាតាភី

2. déwa kushala śālā

ឡី ឯពុទ្ធាតម យា

mwang dharméka ya pahayun,

មាសិយាតាតាភី

mās ya ta pahawṛeddhin

កុក បង្កាញបំបែក បិណ្ឌ
 né patut élingang pisan,
 គោរពកុក ក្បែរកំរិត
 sasanané gugonin
 គំនិតប្រាកដ គោរពបំណង
 kecap sastrané satata pedasang,
 គោរពប្រាកដប្រាកដ កំរិត
 sakancan ucap tuturé inutin
 កំរិត បង្កើត កំរិត គោរពប្រាកដ
 ento pastika ngawetuang karahayuan.

២. ប្រាសាទ វិហារ
 2. Prahyangan wihara

មិហា បដិមា បាណ្ឌវ
 miwah padarmané pahayu,
 មាស មិន បំបែក បំបែក
 masé masih limbakang wibuhang

ဗျာယာ ဝိဟယု ရံရံမိရါ

byāyā ring hayu kekesen,

ဘုရီမာဓာဟပူဇာ

bhukti sakahārep tā

ဂုဗ္ဗဟိ ဘာဗာဓာယုကာရါ

dwéhing bala kasukān,

သံဗ္ဗ ဓာဗာဓာရံ ဗျာဓာရါ

dharma kalawan artha mwanng kāma

ဗာဗာဓာရီဓာ ဗျာ

ta ngaranikā . - .

၅၅

3.

ရိဟ ဝိဟယု ဝာဓာရါ

Śila rahayu rākṣen

ဘာဂ ဂုဗ္ဗဟိ ဝိဟာရီဓာရါ

rāga dwéśa hilangaken ,

ရိဗ္ဗာယ ဗာဗိဟာရါ

kiburu ya ta hīlana

ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
 kéwala anggén ngrahayang jagaté,
 ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
 lawutang puponin sapatut kayun adiné
 ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
 anggén ngicénin i panjak kaliangan,
 ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
 dharma artha miwah kama
 ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
 buka kéto adannyané adi.

ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
 3. Parisolahé ané patut gugonin
 ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
 smara duduné ento ilangang,
 ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
 iri hatiné johang

ត្បូង្យា ម្ពីត្តេ លបតបតា
 shunyā mbek ta lawan awak,
 គ្រឿងធម៌វិញ្ញាណ
 nyāng winaya gögönā
 ដំរិះសាសន៍និរតិយ្យា
 sing solah kinalulutan,
 ម្យ៉ាងធម៌ធម៌សម្មាសម្ពុទ្ធ
 mwang abhimana sampat
 ធម៌ធម៌ប្រាជ្ញា មហាប្រាជ្ញា
 anteku prabhu mangalih . - .

31 ប្រាជ្ញាប្រាជ្ញា វិភាគប្រាជ្ញា
 4. Wruh pwéki ta rikāng dé prajñā
 ដំរិះច្បាប់និរតិយ្យា
 dibya ngaranika
 វិញ្ញាណ ម្យ៉ាង ធម៌ ធម៌
 ring raṇa muka sāra
 ម្យ៉ាង ធម៌ ធម៌ ធម៌
 mwang waksūra ya guṇitan,
 ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 tyāga kita mapuṇya

ហាបេតេស្យុសិបសាហ្យូនគ្រូត្រីសាតិវាហេតងិកា
 apanga suci pakahyunan katekaning ragan adiné ,
 គីតិកា ហិកាត្រា មត្តិហិ
 nitiné ento manggehang
 សហិហិកាហិហិហិ សហិហិ គុហិហិហិហិ
 saporitingkahé apang satata nudut kahyun,
 ក្រិហិ យាតិ ហាបេតេស្យុសិ ហិហិហិ មត្តិហិ
 buina yaning nyapa kadi akuné mamurti
 ហិហិ មិកា ហិហិហិហិហិ ហិហិ មត្តិហិ ॥
 adi, sinah kapraboné lakar matinggal.

- 31 យាតិហិហិ ហិហិហិហិហិ ក្រិហិហិហិហិ
- 4. Yan adi nawang tekén ané ngranayang pradnyan
 ក្រិហិហិហិហិហិហិហិ
 lewih ento adané
 យាតិ ហិហិហិហិ ហិហិហិហិហិ ក្រិ
 yan di payudan kawisésané pucukang
 ម្យា ហិហិហិហិហិហិ ហិហិហិ
 mwah raos bangrasé gelarang,
 ហិហិ ហិហិហិហិហិហិហិហិហិ
 apang lascarya adi maturan punia

រិក្ខាប្រាសាទ ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ
 ring Brahmāngśa muniwara,
 គាតេ គាតេ គាតេ ប័ណ្ណ គាតេ
 nāgata gawayen tāt
 រាគង រាត រាត រាត រាត រាត រាត រាត
 rāksang rāt ya paha pagehen .

រុគិរា
 * R u c i r a *

០ - ០ - ០ ០ ០ ០ - ០ - ០ ០ ០ = កេត្រ
 13.

- កេត្រ គាតេ គាតេ
 1. Kṛetajña
 តា តា តា តា តា តា តា តា
 tā ngaranikanang wruhing guṇa
 ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ
 mulat rikang bala
 ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ
 maneket manon ulah,
 ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ ធូ
 asing lewih

លំនិលិហាតិវិទ្យា
 linewihaken rikangayu,
 ត្រុតិ មាស
 ikang masor
 តិវិល តិវិល ធម្មត ញ
 kinala kiléng sasambhawa .

២. មហាមនោន ធម្មត ធម្មត
 Mahāt manon guṇa gaṇan
 ធម្មត ធម្មត
 dibya ring prabhu,
 មហាមនោន មហាមនោន
 tumon ikang hala hayu
 មហាមនោន
 yatna tan heneng,
 មហាមនោន
 rumengwaken
 មហាមនោន មហាមនោន
 laran ikanang prajā kabéh ,
 មហាមនោន មហាមនោន
 apan nikanang ngubhaya lanā

គាហិរុនានិគ្គរាហយុតិ
 kaicénin karahayuan ,
 ហរុតហិរុនមនុគ្គយតិ
 ané enu madan tunayan
 គាសិសិប៉េសបត្យោត ॥
 kasisipang sapatutnyané .

២
 2.

ហោសិគាបិគាបិបេត្យត
 Tatas kapin pawilangan guna
 បត្យោតហោមយិ រុហរិរុនមនុគ្គយ
 patut kautamayang olih sang madeg agung,
 ឲ្យត្រាមយិ ហរុតមនុគ្គយតេតេតេតេ
 mratyaksayang sané madan jelé kalawan melah
 ប្របតិសិប៉េសបត្យោត មិនិ
 plapanin eda pesan idéwa meneng,
 ប្របតិសិប៉េស
 rengayang pesan
 គាសិសិប៉េសបត្យោត មិនិ
 kasangsaran guminé makejang
 មិនិសិប៉េសបត្យោត មិនិ
 wiréh kéto suba kapastikayang

រិស្សប្រាជ្ញ ័ ្រ
ri Sang Prabhu . - .

ស ហហហហ

* W a t a p a t y a *

--- ័ ័ ័ ័ ័ = ័

8.

្រ ្រហហហ ហ ហហហ
1. Utsāhā ta larapana,
ក្រយ្យា សិ ហហហហហ
kāryā sing paha pagehen,
សមហហហហហ
sampay tan gawayakena,
រិស្សប្រាជ្ញ ហហ ហ ហហ ្រ
ring satwā dhama ya tuwi . - .

្រ ្រសិ ្រ ្រហហហហ
2. Shakti singha katatakut,

ဝိ ဝိက မပပိကျပုသါ
 ring wīrā sama winuwus,
 ယဗျာကျာကပပိမိ မိမိ
 yatnan yān pamati mati,
 ဂုယက ခွဲ မိမိက မိမိကိ ဩ
 yékā nung satiru-tirun . - .

၅၅၁
3.

ဝိဝ ဟိဝဏ္ဏက ယ ဟ ဟိပကိ
 Göng öngkara ya ta hilan,
 ခိန္ဒာ ဟန္တပယခိန္ဒာ
 nindā tan gawayaken,
 ဟန္တန္တာဗျဟာကပိပုာ
 tan janmā muharawerö,
 ဂုယကပုဗျာမ မျမျက ဩ ဝ ဩ
 yéka praśraya . - .

က ပပိဗျာ

* P a w i t r a *

----- ဝ ဝ ဝ ဝ ဝ = ဝ

ယာနါဗြဏ္ဍာယုကန္တကန္တ ဟိန္ဒုယဟိန္ဒု ကာဟယဟိ
yan buat kawanénannyané tan sumaih kaucap,
သကုစာပလ ဟိဗိသနိယ ဝိကလ ဝါယဝါယဝါ
sakéwala tangar pesan ya rokāla mamati mati,
ဟိန္ဒု ဗြဟ္မာယု ဟိန္ဒု ဗြဟ္မာယု ဗြဟ္မာယု ဗြဟ္မာယု
ento tuah ané patut anggon tetuladan . - .

၅၅
3.

အင်္ဂကုစာ ဟိန္ဒု ဟိန္ဒု ဟိန္ဒု ဟိန္ဒု
Angkarané gedé ento patut kutang,
ဝါယဝါယ ဟိဗိသနိယ ဝိကလ
mariséda eda pesan kardinina,
ဟိဗိသနိယ ဟိဗိသနိယ ဟိဗိသနိယ ဟိဗိသနိယ
eda ulihan panumadiané ngranayang punyah,
ဟိန္ဒု ဗြဟ္မာယု ဗြဟ္မာယု ဗြဟ္မာယု ဗြဟ္မာယု
ento pucukang anggon pasayuban . - .

၁ ဝိကမ ဟိဗိသနိယ = ဝိကမ ဟိဗိသနိယ
= Wirama Pawitra = ngicalang leteh .

ក្រា ខ្យែ ឡឡឡឡឡឡ គាត់គាត់ហាត់គាត់

1. Nyang mukyantēn kaneketaken,

ហាយ្វា សម្បាយរិពិពិពិពិ

haywā sampay ri ngasingasih,

ដំប្រៀ ឡឡឡឡឡឡ គាត់គាត់ហាត់គាត់

dibyang śāstrā n linagi-lagin ,

យាហាហាហាហា យា បិអិហាហាហា ឡឡ

yāwat méweh ya pinituhun . - .

ក្រា សក្កានិ ប្រូ ហាត់ ហាត់ហាត់

2. Sangkaning wruh ginēgö,

និហិក្កោ សាហាហាហាហា

nItijñā cāra kapuhara,

ហាយ្វា សាយ្យ ឡឡ ហាយ្វាហាហា

paṇḍhyā cārya dwija pahayun,

ក្រោយក្រោយទៅ ប្រឹក្សាសាសនាស្រីស្រីក្រោយក្រោយ ។
bobotang pesan pangubaktin idéwané.

៣១
3. គាយុន ប្រាង្គិន ក្រោយក្រោយក្រោយ ប្រាង្គិន ប្រាង្គិន ។
Kayun brangtin I Déwané patut sapuhang ento,
លិយូ គាប៊ីលិហា ក្រោយក្រោយ ក្រោយក្រោយ ។
liyu kapelihané jelé kaucap,
ក្រោយក្រោយ ប្រាង្គិន ក្រោយក្រោយ ប្រាង្គិន ប្រាង្គិន ។
buina panjaké ané pasaja ya matilar,
គាប៊ីលិហា ក្រោយក្រោយ ក្រោយក្រោយ ក្រោយក្រោយ ។
kantiné ngejohang musuhé sayan maekang

3១
4. ធារ្មា កាប៊ីលិហា គាប៊ីលិហា គាប៊ីលិហា ។
Dharma kapiwlasané satuhu dabdabang ,
ហ៊ីធារ្មា គាប៊ីលិហា គាប៊ីលិហា គាប៊ីលិហា គាប៊ីលិហា ។
eda mrasa jejuh kapin ané nyejuh nyejehin,
គាប៊ីលិហា គាប៊ីលិហា គាប៊ីលិហា គាប៊ីលិហា គាប៊ីលិហា ។
kapelihannya é i panjak yan pradé tulémanang ,

តាន វ្រូង រីង ត្វង យា កូរា កា ដា យា . - .
tan wruh ring twang ya guragadha . - .

១១ កា យា កូរា កា ដា យា កូរា កា ដា យា
5. Kadyangganing wedhusuman,
ដី តាន ត្វង រីង កាយូ មា ណា ដា យា
bhitā twang ring kayu mangadeg,
យា ប្រា យា យា យា យា យា យា យា
ya pwan suṅdhé wijah umané,
យា យា យា យា យា យា យា យា
īcha tan sangsaya malayū . - .

១២ កូរា កា ដា យា កូរា កា ដា យា
6. Doṣā göng wwang jenek anginum,
កូរា កា ដា យា កូរា កា ដា យា
mohang cittā lupa mawerö,
កូរា កា ដា យា កូរា កា ដា យា
pārusyéng wwang parkaṭa wegig,

រាហស្យា ធិ វិនុនិ មិត្យ ញ្ញ
rahasyā sing winuni metu . - .

៧
7. ហាយ្វា ធា ធា មូហារា ហា
Haywa dwa dwā muhara hala,
ធុរា ហិរា បុរា យា ធិ ធិ ហិ ហិ
dur bhagawanta ya inupet,
ធិ ធិ ធា ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
mwang wadwā sing kutila katon,
ហិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
tan wiswāsāna ta ikahen . - .

៨
8. និរា រិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
nindā ring wwang ya ta manapis ,
ហិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
tan śaktā ring wiṣaya dahat,
ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
dyūtā sing dur wyasana kuneng,

សាកល្បងកុំ គាបិកែងៃ ហាវគបឲ្យឲ្យវិលិកែងៃវិដៃ
sakanan ané kapingitang ané patut silibang kawedar . - .

ល។ ហ៊ីងត្រូវក្រោក មិក្រាវិក្រោកក្រោយដៃក្រោយ
7. éda nglinyok wiréh linyoké ngranayang jelé,
កែងៃត្រូវក្រោក ហ៊ីងត្រូវមិន គាបិកែងៃ
bacakan jeléné ento sinah kaupet,
ក្រែង បញ្ជាក់ ហាវគ ដូកែ មក្រែង ក្រោយ
buina panjaké ané suba mabukti corah,
ហ៊ីងត្រូវបញ្ជាក់ ហាវគ ក្រែង ក្រោយ
eda upa upana ané buka kéto . - .

ថ។ កែងៃដៃ ហាវគក្រែង ហ៊ីងត្រូវបញ្ជាក់ ក្រោយ
8. nganistayang anak ento patut patunain,
ហ៊ីងត្រូវត្រូវក្រែង ក្រែង ក្រែង
eda pesan teleb ngulurin idria,
មក្រែង ក្រោយ ក្រែង ក្រែង ក្រែង ក្រោយ
mamotoh sakalwir parilaksanané corah,

កុយនក ត្រៃ ហេត្តបយន្តិក ញ្ញ
yékā nung tan gawayaken . - .

ស្រុកប្រិយាណ

** Prethwitala **

០ - ០ ០ ០ - ០ - ០ ០ ០ - ០ ០ - ០ ០ = ក្រឹត្យ

- ក្រឹត្យ និហាន ហេត្តបយន្តិក
1. Nihan ta gawayanta
 និហ្វ្យា មង្កេមិហ្វ្យា ធារ មង្កេមិហ្វ្យា
 nitya mangemit prajā maṇḍhala,
 វិហារា ហាយុនត្ត
 wihāra pahayun ta
 ហ្វ្យាណាមាហា មហារា មិហ្វ្យា
 parhyangan umah Bhaṭara maren,
 ហាបតានិ ហាបតានិ ហាបតានិ
 apan patani pancuran
 តេលាសេតុ តាមបាក់តាម
 telaga sétu tambak taman

បីនាំនាំប្រទេស ហ៊ី

peken wwatana *)

ដំនាំនាំស្រុកនាំនាំប្រទេស យក្ស យ្យ

***) sing sakahyunanikang prajā yad gawé.

២

2.

លំនាំនាំ រាម ទ្រព្យនាំ

Limanta ratha tunggangan

លំនាំនាំនាំនាំ គ្រូនាំនាំនាំនាំ

lagi-lagin śraman sanjata,

នាំនាំនាំនាំនាំ នាំនាំនាំ

mawéha kita karma piṇḍha

នាំនាំនាំនាំនាំ នាំនាំនាំនាំនាំ

reṣi bhojanā ngken salék,

នាំនាំ នាំនាំនាំ រាមនាំនាំនាំ

ikang kuśala osahakenta

យក្សនាំនាំ យក្សនាំនាំ លំនាំនាំ

ya kabéh pamūjā gengen

ហ៊ី ប្រទេសនាំ + ហ៊ី

*) wwatan + asing

បីភីកុតបទុហិបក្យតេ

pekené patut wangunang

សកោក្ខាតុកតាភិ កោក្ខិបក្ខាភាហុហិភីភិភិ

sakancan ané kaapti baan i panjajk patut kardinin.

2.

ហេទេវាគ្យេវា ទេវាភា

Gajah kréta lan jarané

បីបិដិ ហាឡតេ ដិហេហេវាភា

pepes adungang digagawéné,

ហិកុតប ហាបក មហិស្ស ហេហេវាភា

I Déwa apanga mapahica tetuladan

មហ្សាយ្យ ក្រិ កុដាទេត កោក្ខិភិ

mapunia ngresi bojana nyabran sasih ,

ហិកុត្រាភាហ្ស កោក្ខិភាហ្ស កោ? ហិហ្សហាហ្ស មភីភិ

ento kahyangané upahayu makejang

ឡេវិភិ កោក្ខិភាហេវាភា មហាភា

dulurin baan bebuatan pangastawané

ហិកុត្រាហាភា ភា ឡេវិភិ កោក្ខិភាហេវាភា

ento ané kabuktiang baansaisin jagaté

យាតោនីកានាងសារាហិ

ya tonen ikanang sarāt

និហានេនាឡាហាហិកា ញ

kita janā nurāgé rika . - .

ញ

ឡាហាហិកានិហាហិ

3. Mulat rikanang manéwita

កាហាហាហិកាហិកាហាហា

kabéh watek séwaka,

កាហាហាហាហាហាហាហាហាហាហា

gunanya kalawan asihnya matuhan

កាហាហាហាហាហា

ikā tinghali,

សុសិលាសាហាហាហាហាហា

suśīla saḡunā ti bhakti

យាតោនីកានាងសារាហិ

yadi tan sujanmā tuwi

សិនុហានិកោតោន្តិនិកោតិនិបញ្ចាភិ ॥

sinah adi kabaktininipanjak kāla ditu.

១២១ បដាបដាបដា ហិកុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា

3. Waspadayang ento sakancan ané mamarekan

បិទ្យបិ ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា

pitui sakancan pangayahé,

កោត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា

gegunannyané katekaning baktinyané magusti

ហិកុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា

ané kéto pedasang pesan ,

យានិបរិកុសាលា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា

yaning parisolahné melah maguna lewih ហិកុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា

យានិបរិកុសាលា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា ធាតុត្តា

yadiastun makawit wangsa andapan

សរុបប្រយោជន៍

sayogya pahayunnikā

ក្រុមគ្រប់គ្រងស្រុក លើកលែង

nguni-ngunin sujanmā lapen . - .

31 ហេតុអ្វីបានជាប្រយោជន៍

4. Tatan wawangawéha suka

បរិក្ខណ៍នៃស្រុក

pariksanen té riya,

ស្រុកឆ្នើមក្រោយ

lamakwakenang ājñā

យកចិត្តទុកដាក់ ហេតុអ្វីបានជា

yan dadi rikā ta yan wéhana,

ក្រុមគ្រប់គ្រង

gunanya mapageh

មនុស្សគ្រប់គ្រង ស្រុក

manah nika sumiwya Sang Bhupati,

សង្កែប្រឹក្សាសង្កេតហ្នឹង ហ្នឹងត្រា

sandang pesan melahang ento

ហាបក្សប្រឹក្សាសង្កេតហ្នឹង ម្យ៉ាងម្យ៉ាងប្រឹក្សា ប្រឹក្សាសង្កេត

apa buin anak ané mawangsa lewih patut anggo.

31 ហ្នឹងហ្នឹងហ្នឹង មិនយូរ គ្រប់គ្រង

4. Eda iju adi micayang kalegan

ស្រុកសង្កេតសង្កេត ហ្នឹងត្រា

tureksain malu ento,

គេលេង ម្យ៉ាង ប្រឹក្សាសង្កេត ហ្នឹងត្រា

jalanang malu pituduh idéwané

យាស្រីស្រី គ្រប់គ្រង ហ្នឹងត្រា ម្យ៉ាង យា ប្រឹក្សាសង្កេត

yan prasiddha kala ditu mara ya patut swéសង្កេត

ហ្នឹងត្រា គ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រង

gegunannyané jejer

ប្រឹក្សាសង្កេត គ្រប់គ្រង ស្រុកសង្កេត ហ្នឹងត្រា

papineh nyané jati subakti ring Sang Prabu,

កិន្យាភាសិតនិភិហិត

kitékana kinasihan

សុបាទិប្បាប្បាប្បាបមា

subaga dibya rātnā pama . - .

១១ សមញ្ញត្ថិតិ មនុស្សិម

5. Samangkana ikang manéwita

យទិន្យាសុភិត សុភិត

yadin salobha sulit,

ហានុមារហានិយា ហានុមារហានុ

hano marahaken ya tan rahayu

ហានុមារហានុ

lagi sangkéng hala,

ត្រូវតែចាំបាច់ គ្រប់គ្រង

iengetakna cāra yékana

បញ្ចប់ហេតុផល

pangawruhéng durjana,

ហិរុហម ហិរុក គាហក្រម

I Déwa ané kahalemang

កាស្យក្រិបិរុ ហិរុក គាហក្រម យាស្យបម្បិ

kasub lewih tan bina sasocan yan upamiang.

១) កាស្យក្រិបិរុ ហិរុក យាស្យបម្បិ

5. kéto masih ané memarekan

យាស្យក្រិបិរុ ហិរុក គាហក្រម

Yan pradé anget rengka ngardi pakéwuh ,

ហិរុហម ហិរុក គាហក្រម យាស្យបម្បិ

ada ané nguningayang mula twara melah

គាហក្រម យាស្យក្រិបិរុ ហិរុក គាហក្រម

buina madsar keneh ané letuh,

បិរុហម បិរុហម គាហក្រម ហិរុក គាហក្រម

pedasang pesan telik tanemé ané buka kéto

ហិរុហម ហិរុក ហិរុក គាហក្រម គាហក្រម

lamakané tawang I Déwa ané buka kéto,

ឧសិ លកិ ភាវុតាភិក្ខុ
 asing lagi katon benernya
 យោកាបិហានិ ធិប្បវត្ត
 ya ta gopitan sang prabhu . - .

៤១ ឧហាសិ យហាប បិក្រហាត្ត

6. Awas ya hala wighahanta

ក្រុតា យត្តុលុ គ្រាគ្រា លុ

ika yan ulahnyān salah,

ហិលពោតិ យត្តុកុសាម

hilangaken yan sadoṣa

ប្បប្បសិកិ បិកុបភាត្តិមិកិ

wuwusen wiwékan temen,

សមញ្ញាត យទិក្រហាហិ

samangkana yadin rahat

ធិមតាភត្ត កុបហិក្រុសា

demakananta wéhen suka ,

သကောက္ခကုဗ္ဗိယံ ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဟိ
 sakancan ané suba pepes mabukti patut
 ကာသျှန္တိ ဟိ ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဟိ
 kasudi oleh Ida Sang Prabu.

- ၄၁ ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ
- 6. Yaning suba sinah kacorahané panesin ya
 ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ
 yang parisolahnyané pelih,
 ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ
 patut tibakin danda pati yang gedé pelihné
 ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ
 rembayang melahang pesan,
 ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ
 kéto masih pradéné suba mayasa kérti
 ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ ဟိ ဝိပဿန္တိ
 I Déwa patut mapaica ané ngaleganin,

យាតេកា វេនាង ណាណូហ្វា
ya téka wenang nganugraha
លេបវិទ្យា វិហ្វា វិហ្វា
lawan wenang wigraha . - .

ល។ ឧបាសា វិហ្វា យាបមន្ត
7. Bhaṭara rawi yopaman ta
មនសិ សារាត្រៃ មហាតេជីវ
manasi sarāt tar mangél
សមញ្ញាតាសិប្បុគ្គ
samangkana ta Sang Prabhu
មលីកាវិទ្យាវិទ្យា វិទ្យា
malangaken nikang durjana ,
តេតេតេ មហាប មេសិវ
śaśāngka magawé asih
សិវ ឧបាសា វិហ្វា វិហ្វា
sira janā nuragéng sarāt,

ဟိဂုဏမ ဟဂုဏ ပဟေဠပဟိဗ္ဗ

I Déwa ané patut mapaica

ကျမိဏဟဂုဏ ပဟေဠမိဏဗျူ

buina ané patut mamidanda.

၇. ဇာ သံဗျူ သံဗျူ ဟပဗန္ဓဂုဏ ဟဇိ

Sang Hyang Surya upamannyané adi

ဟေမိ ဗန္ဓဒု ဗန္ဓဒု ကိကျမိဏတဂုဏ

tusing waneh-waneh ngebusin jagat,

ဂုဏဂုဏ ဝမိဒုမိ ဝမိဒုမိ ဟဇိ

kéto masih sang maraga agung

နီလဟိ သန္ဓဏ္ဍာနီလဂုဏ ဂုဏဂုဏ

nelahang sakancan janmané corah,

သံဗျူ ဂဇိဒု ဗျူမိဏ ပုဏဗျူနီ

Sang Hyang Ratih ngranayang ulangun

ဟိဏဏ္ဍာနီလ ဂုဏဂုဏဟိဏဏ္ဍာနီလ ဂုဏဂုဏ

ida kaalemang olah i manusa di guminé,

ឧបាស្សនិទោ មក្កានារិ
 awāṣ ta kita mangkanāri
 យោហាហារិ ប្បក្សតតិញ្ញ
 ya tahāta ring punpunan . - .

៥១ ក្បត្យោ បដន្ត ឧបទិ
 8. Gunung ya ta padhanta bhūpati
 ក្រតិ ប្រោក្ខត្យោ
 ikang prajā ngkendukut,
 បទ្បទិ ក្បត្យោ ឧបទិ ក្បត្យោ
 patūti guṇa doṣa ning ngulahikā
 មាត្យោ ឧបទិ
 matang nyān suka,
 ក្រតិ ប្រោក្ខត្យោ
 ikang prawara porawarga
 បត ក្បត្យោ ឧបទិ
 wana tulya yāngken alas,

မိၵ်းဟိၵ်းဟေၵ်း ဟိၵ်းဟေၵ်း
 sinah I Déwa nyidayang buka kéto
 ဟိၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်း
 yaning i déwa kayun nabdab jagat.

- ၅၂ ဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်း
 8. Gunung maka sesamén I Déwané nyeneng agung
 ဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်း
 kaulané dresaksat pepadangannyané,
 ဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်း
 adungang beneh kalawan pelih solah nyané
 ဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်း
 lamakané i panjak maidep liang,
 ဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်း
 ento i prajurit lan pakandel puriné
 ဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်းဟေၵ်း
 pinaka alas satwinaluya betnyané,

ကိတေကော တေ သိဗ္ဗေ ဘာဓာမာဓာ

kitékana ta singha rākṣaka

သုမုဗ္ဗေ ဘာဓာမာဓာ ကတေ ဝိဗ္ဗေ

duméhnya sobhān katon. - .

ဗု ဝိဓာဂိဏိ

= Ś i k a r i ṇ ī =

၀ - - - - ၀ ၀ ၀ ၀ ၀ - - - ၀ ၀ ၀ ၀ = ၂၈၃၄၂

၂၈၃၄၂ ဗုဓာဝိဓာဂိဏိ ပြီဇီ

1. I kang thāni prītī

နုဗဟယ ဂုဏ်ဂိဏိ သုပဇီ ဝိဓာ

nubhaya guṇaning bhūpati lanā,

ယသဗ္ဗေ ဘာဓာမာဓာ

ya sangkanyang bhogān hana

ပကေဏိ ဝိဓာ ဝိဓာ

pakenaning rājya ya tuwi

ဟိဂုဏေ သိဗျေ ဝာဂါ သိဗူ ဝါရောပဏိဗိဇ္ဇာဂုဏ

I Déwa ditu maraga singha maka pangemitnyané

သွမဗူဂုဏ ကောဗောဇ္ဇကော ၁ ၁

sumangdéné katon bungah . - .

၁ ဝိဝာဓ ဝိရောဂိနီ = ဂွေဂွေ

= Wirāma Śikariṇī = g u n u n g =

၁ ကာလိယဏ္ဍာဂုဏ ဟိပဓသုဗာဗျဇ္ဇဟုဗျာဟာသိ

1. kaliyangannyaé i pamacul patut kautsahayang

ဝိဂုဏဒု ဟိဂုဏာဟဂုဏ ဝိဇ္ဇိ ကာဝိဇ္ဇာနာကောဗျဇ္ဇာဂုဏ

wiréh ento ané ngardi kaajegan guna kaagungané,

ဟိရောဗူဗ ဗျာဒုဗိဗိဇ္ဇာကောဂုဏ ဟိပဏ္ဍာဗဟာဇာ

ikaula tuwah mimitanyané awanan ada pangan

ဟဂုဏ ဝါပိဏ္ဍာဂုဏဒု သိဗျေဝိဂုဏ

ané mapikenoh di guminé,

ឧសិរុសាសាប្បុរុក្ខាសាស
 āsing sēnāluhnyékana
 ហេតុប្បត្តិកិហាយ្យ ហ្វិសិរុ
 ta tulungen haywa humeneng,
 លិមល្បិកិសាសាឧប្បាស
 lima lwirning sākṣāt bhaya
 តិកាវិកិ កុហាវា ហ ហិសិ ធើរ
 teka rikang pora ya padhem . - .

២១ ឧសិរុសាសាប្បុរុក្ខាសាស
 2. kinonkon sang swāmīkana
 ហេតុប្បត្តិកិហាយ្យ ហ្វិសិរុ
 ta umaréng wanwa mapanas,
 មលិ មកុក្ខុ ល្បុប្បត្តិកិហាយ្យ
 maling makwéh lumrang hala-hala
 ហេតុប្បត្តិកិហាយ្យ ហ្វិសិរុ
 lawan drohaka wanéh

គាបាវុឡ្យោភា ឯ ហល្លា
 kapātnyékā sang wallabha
 យាវិលីង ឡុយ ចាត្រាបុរា
 ya winilang duṣṭa tan alah,
 លីមឡៀវាវា ឯ ភាវាហិ
 lima mwang lobhé sang narapati
 គាហាឡ្យា ឯ យាវិលីង ឡ្យា
 nahanyang bhaya magöng . - .

៣
 3. មាតាវុឡ្យោភា ឯ ហល្លា
 matangnyā nten tinghal
 សាហាភាវិលីង ឡ្យា ចាត្រាបុរា
 sahanani watekning bala dalön,
 ឡ្យា ឡ្យា ឡ្យា ឡ្យា ឡ្យា ឡ្យា
 ikāng prajña wruh ring naya winaya
 ឡ្យា ឡ្យា ឡ្យា
 śilanya rahayu,

ကပ်ပိပဏှာကုဗာ သမ်ပိဏှာနိဗ္ဗာ သံပုဗ္ဗ
 kaping patnyané to seselikan Ida Sang Prabhu *)
 ယာ မိသိဒ္ဓိ ကမ်ဏှာနိဗ္ဗာ ကပ်ပိပဏှာကုဗာ
 ya masih kasinanggeh kaliwat corah,
 ကပ်ပိပဏှာကုဗာ ဟိကုဗာဏှာဏှာကုဗာဏှာဏှာ
 kaping limannyané ento kaangkarang sang madeg agung
 ဟိကုဗာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာ
 ento tuah panyengkaléné gedé.

၂၀၁၅
 3. ဟိကုဗာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာ
 énto awanané adi patut waspadayang
 သမ်ဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာ
 sakancan panjaké patut pedasin pesan,

*) seselikan Sang Prabhu = kepercayaan Sang Prabhu (raja)

ဟိကုဗာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာ
 ané pradnyan pascaparin naya pangupaya
 ဟိကုဗာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာဏှာ
 parisolahnyané melah,

តាណាធា ឡេយឡេតិ ធាណ មនិមិ
tan adwā mwan yatna dṛedha maniwi

តាណាធា ធាណ មតា

tan lobha samata ,

តាណាធា ឡេតិ ធាណ មតា
nahan pratyakṣan téng hala hayu

តាណាធា ធាណ មតា

taman dadya manasar . - .

31 សុតិ មិ បិ រុ ហតិ តិ

4. Suniti prih tānten

ហតិ មិ ហតិ ហតិ តិ តិ តិ តិ តិ

gagapi hati göngen guṇa gaṇan,

ឡេតិ តិ តិ តិ តិ តិ តិ តិ តិ

musuh topāyan toh pisani

ហតិ មិ ហតិ ហតិ តិ

panasing pāśa pahasat,

ក្រូមិក្រូមិ ក្រូមិក្រូមិ ក្រូមិក្រូមិ ក្រូមិក្រូមិ ក្រូមិក្រូមិ

buwin tusing nglinyok plapan tur teleb mangubhakti

ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ

tusing momo drohaka tur sutindih,

ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ

ento ané patut pedasin adi beneh pelih nyané

ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ

tusing dadi lémpas . - .

31 ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ

4. Kawicaksanané utama bwatang adi

ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ

gelik-gelikin dikayun saratang tur gumanayang,

ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ

musuh adiné pasangin pangindrajala saratang

ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ ក្រូមិ

panesin tegul telahang,

ក្រុកា កាហ្វ្រា ក្រុកា ក្រុកា

iké sa truntad don

សហាភាបាភា ម្យុនិរាភា

sahana pakena mwanng kira-kira ,

ហាហាភា ហាហាភា ហាហាហា

tatan wéhentā tāwawaha

ក្រុកា ក្រុកា ក្រុកា ក្រុកា ក្រុកា

geseng ing drohaka harah . - .

១១ ក្រុកា ក្រុកា ក្រុកា ក្រុកា ក្រុកា

5. ikang ménget wruh nyéng manawi

ម្យុនិរាភា ម្យុនិរាភា ម្យុនិរាភា

mulating bhakti ta gawé

ប្រយាត្រា ប្រយាត្រា ប្រយាត្រា

prayatna wruh ring dé

ហាហាភា ហាហាភា ហាហាភា ហាហាភា

tan alemeha ring kretya rahayu,

ហ៊ីក្រាឡស្យុ ហង្សិក ដិយាទីនី

ento musuh adiné siatin

សកាញាត្យក្រាត បសក្រិយ បញ្ចបយ

sakancanyané pasangin daya pangupaya ,

ហ៊ីនា ដិបិនីក យ ពាលុលុ

eda depinina ya ngalah lah

ប្រាស្មិ ហ៊ីក្រា ឧត្តរាវាវា ១១

brastayang ané angkara corah . - .

១១ ហ៊ីក្រាហ៊ីក្រាហ៊ីក្រា ហ៊ីក្រាហ៊ីក្រា

5. Ané inget turmaning teleb ngaula

បញ្ចហ៊ីនា ដិបិនីក ហ៊ីក្រាហ៊ីក្រា

gelik-gelikin dikayuné saratang tur gumanayang,

ប្រាស្មិ ហ៊ីក្រា ហ៊ីក្រា

plapan tur nawang tata krama

ហ៊ីក្រា ហ៊ីក្រាហ៊ីក្រា ហ៊ីក្រាហ៊ីក្រា

bwina eda kobet maprakretti rahayu,

បីបួននិ សិទ្ធាវកោ យោហិលេតនីតិ

weṛöning cittā göng ya ta hilangaken

រិញ្ញហិលេតេ

ring hati lagé,

ស្វហវេនំ ទេវត្តនំ មធា

swabhāwéng janmékang madha

កាល្យោ ហោហុ យោគប្បហិ ញ្ញ

kaluṣa tātah ya manaput . - .

៤១ កាសាក់តិញ្ញេប្បន្ត កុសល

6. Kaśaktin mwang prajñā kuśala

យោ ហោ ហោហោ ហោហោ

ya ta bhoganya ta malah

សុរូបំ តត្វា ជនំ ណិ

surūpā tatwa jné ngaji

យោសប្បុជនំ កាណា កាបេហំ

ya sapujinté kana kabéh ,

បកេឡេភក្តីកេឡេភក្តី ភក្តីភក្តី បកេឡេ
pakayunan I Déwané ané paling sapuhang

សិបេភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តី

siatin dijeroning kayun,

ប្រេភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តី

pratingkah janmané bingung

ភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តី

tuwah letehé ané ngliput . - .

៤១ ភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តី

6. Kawisésan lan kapradnyanan

ភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តី

anak ané buka kéto tusing kuangan pabuktian,

ភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តី

goba bagus pascat kapin tat wa gama

ភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តីភក្តី

ento ané patut sumbungan makejang,

គំរោត្តិក្សុក្ខិហិក្ខិក្ខុក្ខុ
 kitānten sangkep ring guṇa guṇa
 ហិក្ខុក្ខិក្ខុស្មុក្ខុ
 ikang bhakti sudhredha ,
 ហិក្ខុក្ខុក្ខុក្ខុក្ខុក្ខុ
 hilan tékangambek manaya-naya
 មន្ត្រិយមិស្មុក្ខិ
 manta miṣa puji . - .

៧១ គហ្មក្ខុក្ខិ គាមា

7. Nahan dé Sang Nāthā

គំរិមិក្ខុក្ខិក្ខុ គ្មិមិស្មុក្ខុ
 kemita irikang bhumi subhaga,
 បរិវា មិក្ខុ យា ក្ខុ
 parārtha sih yā göng
 សក្ការិក្ខុក្ខុក្ខុ ក្ខុក្ខុ មិក្ខុក្ខុក្ខុ
 sakalaranikang rāt winulatan,

ហិរុធាប ហធី ធីត្តិប្បិភិ ភិរុទេសាគុក្យាវុត

I Déwa adi jangkep kapin ketékan gegunané

ត្រៃមនិវិក្ខុក្យាវុត

turmaning teleb sujati,

ប្បុរិសា ហិរុត្រាវលសាវុត ព័ត្តិសិក្ខា

pucehang ento laksanakané ngardi sengkala

ក្រវិល័ត្តិប្បិភិ ភិរុទេសាគុក្យាវុត ភិរុទេសាគុក្យាវុត ១១

bragedegan ngawisyanin lan solahé demen ajum . - .

៧១ ក្រវិល័ត្តិប្បិភិ ភិរុទេសាគុក្យាវុត ភិរុទេសាគុក្យាវុត

7. Buka kéto olihida Sang Prabu

ក្រវិល័ត្តិប្បិភិ ភិរុទេសាគុក្យាវុត ភិរុទេសាគុក្យាវុត

ngraksa panegarané prasida kasub,

ភិរុទេសាគុក្យាវុត ភិរុទេសាគុក្យាវុត

Dharma kapiwelasané ento buatang

សាសនាភិរុទេសាគុក្យាវុត ភិរុទេសាគុក្យាវុត ១១

sakancan kasakitan wadwané ento rengayang,

ត្បូងមិញ្ចាហិយាត្រា

tuminghal yatnā

ដំ ដាប្បដំ ឆាតំ តោដាត ទំ តុហិ

sing sawuwus ikanang śāsana tinut,

ទំ បំ ហោដំ ទំ ប្ប តុហិ

tepet māsih tar wruh kuṭila

មិញ្ចាហិ តោតោត តុហិ តុហិ

milanging bañcana duméh . - .

៥១ តោហាតុតោតំ ដំ រាមា

8. Nahan tojar Sang Rāma

មាតំ តំ ទំ តុតុត មាហិ ហា

maneket ing anten mapageh,

ដាហំ ដាហា តុតុត ដាហា

saharṣā mbek Sang Bhārata

តោហា មិញ្ចា តោតោ តោហា

ta rumengö śabda karuṇa,

ទាត់ពេបសាងដំ

tangar ngawaspadayang

សរ្សី ហ្សសប្តាសភាគ ភាគទំនាត

salwir ucap sesanané kānutin,

បុស្សបុគ្គ ភិបិត្តិទ្រដិ មេហេហេហេហេ

paswécane nepek tur tusing mabahat bahatan

ក្រងដំ ដំណេក មេហេហេហេ

ngranayang sengkalané matinggal . - .

៥១ ភាងិ សប្បនិសា បសភាគ្យិ រាម

8. Kadi sapunka wacanan Sang Rama

មេហេហេហេហេហេហេ មេហេហេហេ

makélingin rain idané mangda pageh,

ក្រងដំ ភាស្ស ភិបិត្តិ ដំណេក

lédang kahyunida Sang Bharata

មិប្តិ មេហេហេហេ បុស្សបុ

mirengang pangandika paswéca,

មក្សេត្តិ រារិស្តបមិទ្ធិនា ឯនាវា
mangubhakti raris mapamit Ida Sang Bharata

រិហិនាឯវាមាវា

ring ida Sang Ramadéwa,

គារិហិត្តិប្បមាវា

kairing antuk wadwa makatah

មាវាមិបុនាវាហិប្បាវាត្តិវាវា មាវាមិ ॥ ១ ॥

maka miwah sakatahing prakanggén idané mapamit . - .

॥ វិរាមាលីនី = វិរាមាលីនី ឬ វិរាមាលីនី
= Wirama : M ā l i n ī = g é n c é t a n b u n g a

៧ គារិហិត្តិប្បមាវា

1. Kacrita mamargi mantuk Ida Sang Bharata

ត្រាមាវា

tur sampun mamargi,

တိၤကပၤကၤ နီၤကိၤကၤကၤ ဟၤကၤကၤ

tinawanakni rékang pādūkā

တၢ်ကၤကၤ

tyantadibya,

ယၤတၢ် မိၤကိၤမိၤ မိၤကိၤကၤ

ya ta siniwi sinembah

ကၤကၤကၤ ဖွဲၤ ဟွံၤကၤကၤ

dénikang wwang ryayodhyā,

ကၤကၤကၤ မိၤကၤ တၢ် ကၤကၤ

Bharata sira ta molah

ကၤကိၤကၤကၤကၤကၤကၤ

bhakti mangrākṣa rājya . - .

ooooo 000 ooooo

កោតខិតិដា បូតិកា ត្រៃមាហា

baktan ida tlumpahé

សាតា ធាហា ទិវិញ្ញបិរុ

sané dahating lewih,

បូតិកាសាតាសុដ្ឋិ តាសិញ្ញ

punika sané kasungsung kasembah

ហាហា បិរុបញ្ញាតា វិ បាហា ធាហា ធាហា

olih panjaké ring panegara Ayodya,

ហិដា សិហាហា ទ្រិវិ ហា ចៀ

Ida Sang Bharta jumeneng agung

វិញ្ញាបិកា ត្រៃមាហា ១១ ០ ១១

wit saking bhakti ngambel jagat . - .

ooooo 000 ooooo

ស ឆាត្រ័យស្ស័វត្ត្យ ១១

** Caturthas Sarggah **

បិរាម ក្រុបស្ស័វត្ត័តា

Wirāma : Upacaṇḍhasika

្ក ្ក - ្ក ្ក - ្ក - ្ក - ្ក = កវ័កវ័

្ក ្ក - - ្ក ្ក - ្ក - ្ក - ្ក = កវ័ក្វ័

11,12

កវ័ គ្កហា ហិហា សិវា ហាវត្តិ តាឆាត្រ័តា

1. Nda ta tita sirār hanéng kadhatwan,
 សិរាសិ រាមហាវត្តិ តាឆាត្រ័តា វាឆាត្រ័តា
 sira Sang Rāma hanéng alas ta molah
 វិរាត្តិ ហិវិ សិឆាត្រ័តា វាឆាត្រ័តា
 rikanang Giri Citrakuṭa runggu,
 តាឆាត្រ័តា តាឆាត្រ័តា តាឆាត្រ័តា តាឆាត្រ័តា
 kalawan Lakṣmaṇa, Janaki susatya .

ក្វ័ ហាតាឆាត្រ័តា សិវាហិវិ ឆាត្រ័តា

2. Hana tā asrama Sang M ahārṣi Atri,

ស ឆ័ក្កុរុកាបិបទា ॥

** Sargah kaping pat **

॥ វិរាម ៖ ឧបសង្កាសិកា = ហលត្រាសិ ॥

== Wirama : Upacandhasika = Galak manis ==

៧៧ ទាត្រាសិវិទា ហិទា ឆិ មលិក្កិវិ ប្លុយ្យា ॥

1. Tan kacerita Ida Sang malinggih ring purian,

ហិទាឆិ រាមវិ ហលរុស ទ្រឹសិកា ॥

Ida Sang Rama ring alase jumenek

ហិវិកាវិក្យត្យ ឆិប្រាស្យា មលិក្កិវិ ॥

irika ring Gunung Citrakutané malinggih

កាសប្បុក្កិវិ លត្រាសិ មិបុរុកាមិ ឆិវា ឆិវិក្កិវិ ឆិវិ ॥

kasarengin Sang Laksmana miwah Déwi Sita sutindih pisan.

៧៨ រុបត្រិកាហាបត្យិ មហាម្យតិ ឆិវិ ॥

2. wénten patapan Sang Mahāmuni Atri,

យទីភាគរុំ បិភាគរុំ ទីពៃ ប្រៃ
 yatikānung pinaranirang tigang wwang,
 ទេទី កុរោរាប ដិមហិដិ មត្តិ
 ati gorawa Sang Mahārṣi mangling,
 ភាវុក្កាតិ តោរា កាតោ ហេ ទិព្រៃ ព្រៃ
 karunékang saranā gatā dibya.

3. ទោមទោ មលបសិសិវក ហាតត្តោ
 Tama tar malwas sirār hanangkā,
 ហាតហេលសិសាបុត្តោ ប្រទីទោវិប្បោ
 hana tā las karengö pratīta ring lwā,
 ទេទី ទិមកា ទត្តភា ពារាគ្យោ
 ati bhiṣṇa Dandhakā ngaranya ,
 យហារគ្យិ រាវេប្បព្រ រាមកុដាប ព្រៃ
 ya paran sang Raghuputrā Rāmadéwa.

31 ក្រុមហាស្សិវិក ហេត្តកុតិ ភាហាស្សហិ
 4. Umahas sira tan hanéng katakut,

គាលេបគ្រងិ គារិ កុលគ្រិយានិរា
 kalawan sang kari lén priyānira,
 ហានរាគាធស កុរាគ្រ កុសគា មាញ្ជិវា
 hana raksasa rodra yéka mangsö,
 កុមហា មាញ្ជាគ កុរាគ្រ ហាន្តកុលគា ញ្ជ
 umahā matyana donya tan kalén.

១ ធីរិវាធា ពារាគ្រ ហាន្តកុរាគា
 5. Si Wirādha ngarania tan panoli,
 តុរុក្ខ តុត្ត គុកុន្ត្រ កុបុ គុម្មង្គ
 i ruhur nunggu sukunia wéh sumungsang,
 ធីរិវាគ្រ ហាន្ត បាញ្ជាគ្រ
 ati rodra tanganya panglakunia,
 ធីហាន្ត មាញ្ជា មាញ្ជាគ កុរាគា ហាន្ត ញ្ជ
 atakut mretyu tumon ya rodra rūpa

៤ កុម្មលាតា ណារិន្ទា បុត្រា គាលិ
 6. Umula ta naréndra putra kalih,

គាហិរិ ្រហាលិរ ហារិ មគាមិបរ រកេរិភ្និកា្រ
 kairing olih ari makamiwah rabin idané,
 ហាគាេឡេ ្រហភ្និកា្ររាគាេម គ្រូរា កេរេកេរិ
 ta pajamuga wénten raksasa krura nyagjag,
 មិមគ្រូ េកេ ្រកេគាេ ហាេ្រ្រេភ្និកា្រហាេភ្និកា្រគ្រូរា្រហាេ
 misadia juga nyédayang tetujonipun tan wénten séos.

១្រ ដិ បិរាេ បេភ្និកា្រហាគាេហា្រ
 5. Sang wiragdhā wāstanipun tan papakéring,
 រិភ្និកា្រ មកេ េកេភ្និកា្រហាេភ្និកា្រគ្រូរាហាេ
 ring duhur magenah batis ipun awinan ipun nyungsat,
 េភ្និ គាេគាេ េមភ្និកា្រគាេ គាេកេគាេ
 langkung bhinawa liman ipuné kanggén mamargi,
 ហាេ្រ្រ ដិ គាេេភ្និ េភ្និកា្រភ្និកា្រគាេ គាេហាេហាេ
 ajrih sang kalantaka ngantenang rupanipuné aéng.

៤្រ មាេភ្និ ដិរាេេ្រ មគាេមភ្និគាេរិ
 6. Macecingak Ida Sang Rāja Putra maka sareng kalih,

သိကဖာရဲ ဝါဖာရဲ ဝါဖာရဲ
 sira tā tar matakut māsö tumandang,
 အဝယာက ဖုရဲ ဝါက ဝါက
 awamāna ikang wiradha mūrka,
 ဝါဟာ သဲ ဝါဟာ ဝါဟာ
 umahā Sang Nreputra hīna śakti.

၇. ဝါဟာ ဝါဟာ ဝါဟာ
 Umasö mangang tutuknya malwā
 ကာသိ ဝါဟာ ဝါဟာ
 kadi raṇdhö ta kukunya bhina yā göng,
 ဝါဟာ ဝါဟာ ဝါဟာ
 malungid kadi ganjiran kukunya,
 ဝါဟာ ဝါဟာ ဝါဟာ
 ya ta pangdhuknya ri Sang Naréndra putra.

၈. ဝါဟာ ဝါဟာ ဝါဟာ
 Umalat sira nāra śigra mangsö,

ហិដាវតន្ត្រីកនិសង្កត្រិះ រាវិស្តមរាជេ កេរ្តិ៍
 ida nénten pisan ajrih raris ngamarayang nyagjag,
 កេរ្តិ៍បនាឱ្យស្បៀងន្តិ ហិប្បន្តិកាសាធម៌ បិរាសា
 nyapa kadi aku wiakti ipun I Raksasa Wiradha,
 ម៉ែរាជេ ហិដាវតនាចៀប្បស្បៀងកេរ្តិ៍ ॥
 marnayang Ida Déwāgung putra sakti.

៧. កេរ្តិ៍បនាឱ្យហិកេរ្តិ៍ កេរ្តិ៍ប្បន្តិកាសាធម៌ បិរាសា
 7. Ngarepang enggang bungut ipuné linggah pisan,
 កេរ្តិ៍បិរាសា ប្បន្តិកាសាធម៌ កេរ្តិ៍បនាឱ្យស្បៀងន្តិ បិរាសា
 kadi wit kepuh punika batis ipun kabinawa ageng pisan,
 កេរ្តិ៍បនាឱ្យស្បៀងន្តិ កេរ្តិ៍បនាឱ្យស្បៀងន្តិ បិរាសា
 lanying lanying kadi taji kukun ipuné,
 ប្បន្តិកាសាធម៌ កេរ្តិ៍បនាឱ្យស្បៀងន្តិ កេរ្តិ៍បនាឱ្យស្បៀងន្តិ បិរាសា
 punika anggén ipun nyogroh Ida Sang Rajaputra .

៨. កេរ្តិ៍បនាឱ្យស្បៀងន្តិ កេរ្តិ៍បនាឱ្យស្បៀងន្តិ បិរាសា
 8. Nyingak ida sang kalih digelis raris ngamarayang,

ស្កមិភីហិ ភីវប្ប មហ្វត្តបេភិ ស្ករុក្ក្កា
 sumikep kārwa matunggalan sukunya,
 ដិភីតិហិ បិដិ វុដាភីវា ភ្វភ្វហិយា
 sinebit wedi dénirār dudut ya,
 មហិហោហោភោតិសាភិសិបត្តបត្ត្ក្ក ញ្ញ
 mati tātan pabisān siwak awaknya .

ឃ្ក វិបិទេវ ភីភាភី បិរាដ ម្កុត្តា
 9. Ri pejah nikanang Wirādha mūrkkā,
 ក្កមហាស្កិ ភ្វប ប្ក្ក្ក ភីដាហា ហេវា
 umahas sang Nṛepa putra nirbhayā tah,
 ហិម្កកោត្រម ដិញ្ញ វុតោតោ រាម្ក្កា
 temung aśrama dibya sobha ramya,
 បហោបត្តិភោរា ដាត្តវុយាតិ ដិដិ ញ្ញ
 patapan Sang Śarabhangga yogi sidhi.

ក្ក១ ដិរាដិប្កុដិ ដិដិ ដិញ្ញ វុយាតិ
 10. Sira Sang Rṛṣi sidha dibya yogi,

គ្រូបិកាសហ្វបុត្រូគ្រូបិកាបិបុបុគ្គលាហ្វកុកុកុ កេត្រូម្រូបុកុកុ
 nuli kasaup antuk sang kalih pada maanéh buntutipun,
 គាសិកិប្រូបុត្រូបុកុកុ កុហាបិបុបុគ្គលា ម្រូមនិ គាសិកិ
 kasebit awak ipuné olih ida turmaning kakedeng,
 បុត្រូបុត្រូបុកុកុ កុហាបិបុបុគ្គលា មនិ គាសិកិ បុត្រូបុកុកុ ្រ្រ
 wastu padhem ipun tan polih makiba sibak awak ipuné.

ឃ្រ ធនាម្រូកុកុ បុត្រូបុកុកុ បិបុបុគ្គលា កុហាបិបុបុគ្គលា
 9. Sesampuné padhem I Wiradha momo,
 មនុស្សបុត្រូគា ធនា កុហាបិបុបុគ្គលា កុហាបិបុបុគ្គលា
 masusupan ida Sang Rajaputra nénten wénten baya malih,
 គាបុត្រូ បុត្រូមនិ កុហាបិបុបុគ្គលា កុហាបិបុបុគ្គលា
 kapanggih pasraman lewih asri ngulangunin,
 បុត្រូមនិ គាបុត្រូ គាបុត្រូ ធនា មនុស្សបុត្រូ កុហាបិបុបុគ្គលា
 pasramanida Begawan Sarabangga sang sampun maraga yogi sidi.

កេល្រ្រ បិបុបុគ្គលា គាបុត្រូ កុហាបិបុបុគ្គលា បុត្រូមនិ កុហាបិបុបុគ្គលា
 10. Ida Sang bhagawan rumaga yogi pu putting lewih,

បិហិតតិបរាមេតា ហេតុសុត្តន្ត
 wihikan ring paramārtha tatwa sūkṣma,
 បរិបក្សសមាធិនិក្ខល្យា
 paripakwa samādhi niskalengka,
 ធាតុមម្មិមា អិរុរា មរុរា តារុតាមាតិ យ្យ
 dadi mamwīt siro maréng kamokṣan.

៧៧ តិហារាមេតាត្រា រាហេតុ
 11. Kita Rāma ngaranta Rāja putra,
 តាមិមម្មិមា មរុរាអិ តារុតាមាតិ
 kami mamwita mare rikang kamoksan,
 លហ្សធាត្យ ហិមិតិ តិហារាមេតា
 lalu bhagya temen kitāt parangké,
 តិហារាមេតា មេត្តេត្រា អិហ្ស យ្យ
 kita Nārāyaṇa manggalangku dibya.

៧៨ ហាតាហេតុម អិ អិហិតតិបរាមេតា
 12. Hana tā srama Sang Sutikṣṇa yogi,

ហាហាស្មីតាត្រិ ឆិប្យហាហ្វ តាសុតាស្មានិ
 tatas wikan ring sarwwa tatwa kasuksman,
 បក្រីត្រាវាសោធិវត្តិភិសាហាមត្តិហ្វរ
 pageh nglarang samādhi nénten kataman letuh,
 ត្រូបិមបមិម្ពិធា ទេវា ព្យាព្រិ តាវាសាសាបា ញ្ញ
 nuli mapamit ida jaga ngungsi kamoksapada.

៧៧៧ ហិវាសាសាវត មហាព្រិវិ វាម ប្យហាតិធា ឆិប្យត្រា
 11. I déwa sané maparab Sang Rama putranida Sang Prabhu,
 ហិហ្វ្រាបឆិមបមិហិទេវា ព្យាព្រិ តាវាសាសាសា
 titiang pacang mapamit jaga ngungsi តាវាសាសាសា
 ធាហាហិ ឆាត្រា ហិវាសា វាប្យវិម្ពិសា
 dahating sadya I Déwa rauh mriki,
 ហិវាសាមហា មិម្ពិ ប្យស្រាតា ហិហ្វ្រា បិភិវិ ព្រាម
 I Déwa maraga Wiṣṇu pucukang titiang pinih utama.

៧៧៧ វាបត្រិភាវិសា បត្រាមត្តិធាឆិ វាហាហិ ឆាហិសាស្មា
 12. Wénten punika pasramanida Sang Yogi sutiksna,

យតិកា ឡើយ វិញ តត មាគ្គុក្ខ
 yatikā nung wegilenta tat makūnga,
 មហាបូរោ យ មាមត្រា ក្នុង គុណ មាគ្គុក្ខ
 maparö ya taman madoh sakangké,
 បូរោ មិ កុយាតិ តោរា ក្នុង ធាតុ ធាតុ មិ មុតិក្ខុ ឡើយ
 Reṣi Yogi śaranānta Sang Sutikṣṇa.

ក្រញា តុតិ គាមា ប្បប្បស្សិវា មាប ធាតុ
 13. Iti nā ta wuwusnirang tapaswī,
 ធាតុ មាមត្រា ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ
 dadi ta yoga sirā samādhi siddhi,
 មាមត្រា ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ
 magawé sira bahni dhāraṇa,
 មាមត្រា ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ
 mageseng śirṇa awaknirā pasah

ក្រញា ធាតុ មាមត្រា ធាតុ ធាតុ ធាតុ ធាតុ
 14. Atha mokṣa sirang Mahārṣi siddhi,

ប្បនិសាសកុត បទ្បេហិរាប្បហិក្ខិកុតាប សាម្បតិ សុត្តន្តប្បិកា
 punika sané patut rauhin I Déwa sāmpunang sungkan kayun,
 គាថាប្បនិសា កុតន្តិក្ខុកុតាបុ សនិហិរិកា
 nampek punika nénten madoh saking iriki,
 ដំកុយាតិ សុតិសាស្ត្រ ប្បនិសាបទ្បេហិកុតិកុតាប គាត្តិ ॥
 Sang Yogi Sutiksna punika patut anggén I Déwa kanti.

ក្រញា គាតិប្បនិសា បសាគន្តិកា ដំកុយាតិ តោរា គាត្តា
 13. Kadi punika wacananida Sang Yogi sarabangga,
 គ្យលិហិកា តិលវិកុយាតេត្រតិបិ សេនិ ហិបិហិ
 nuli Ida ngelarang yoga ngregepang samadhi tepet,
 រាវិស្តិកា តេមិកា តិកិរាហាស្សា
 raris ida ngamedalang genirahasya,
 គាត្តិ តិ តិសិ សបិសាគាតិហាត្តនិកកុត ហិសាហិ ॥
 kandugi geseng sapisanan anggandané ical.

ក្រងា សាម្បកុត កុតាសា ហិកា ដំ មហិសិ សិក្ខិ
 14. sesampuné moksa Ida Sang Maharsi sidi,

កាវេកាសង្ការាធិបុត្រាធរាមា

Kawekas Sang Raghuputra Rāmadéwa,

ឧម្មវាសនេស្វបិតាសិរេងាលាសិរេងាលា

umuwah manusup siréngalas göng,

តេមូតេកាងធាស្រាមាសុតិក្សណា

temu tékang ashrama Sutikṣṇa.

កាវេកាសង្ការាធិបុត្រាធរាមាសុតិក្សណា

15. Saphalan winegil sirang Sutikṣṇā ,

កាវេកាសង្ការាធិបុត្រាធរាមាសុតិក្សណា

karunaning wwanganathakā tithī ya,

មាលាវាសនេស្វបិតាធរាមា

malawas ta Naréndraputra Rāma,

រិកានាងធាស្រាមាសុតិក្សណា

rikanāng āsrama wétnyasih Mahārṣi

គាត់ទិញប្រាក់ ដំ រាស្មីប្រាហ្មណ៍ ដំ រាមាណាម

katinggal Ida Sang Raguputra Sang Ramadéwa,

មាតិកាហ្មណ៍ មាតិកាបាតិកា ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍

malih ida masusupan ring alasé wayah,

ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍

tan dumadé kapanggih punika pashramanida sang yogi Sutiksna.

កេរ្តិ៍ មាតិកាហ្មណ៍ មាតិកា ដំ មាតិកាហ្មណ៍ គាត់ហ្មណ៍

15. mapikolih pisan Ida Sang Resi Sutiksna karauhin,

ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍

welas asih ring sang maraga tamiu tan pakanti,

មាតិកាហ្មណ៍ ដំ រាមាណាម ហ្មណ៍

masuwé Ida Sang Rajaputra Rama,

ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍ ហ្មណ៍

irika ring pasraman antuk paswécan ida Sang Mahayati.

សូ ប្ប កេរ្តិ៍ ប្រា វិ ហោ វា ១១

* Prabodhitā *

០០ - ០០ - ០ - ០ ០ = កេរ្តិ៍ កេរ្តិ៍

០០ - - ០០ - ០ - ០ ០ = កេរ្តិ៍ ប្រា

11,12

កេរ្តិ៍ ក្នុង មហា ឆ្មារ ដំរី រា ហោ ហោ ប គា

1. Umahas ta siréng tapowana,

ទេវតា មួយ យី ក្នុង ឆ្មារ ដំរី មហា មួយ ឆ្មារ

Tinamuy dénira Sang Mahāmuni,

ប្រា មួយ ប្រា ប្រា មួយ ឆ្មារ ដំរី

phalamūla pawehnirang Ṛṣi,

យា ទេវតា ហោ រា ឆ្មារ ដំរី ហោ គា ពេល ដំរី ឆ្មារ

yatikā harānirar haneng alas.

ប្រា ក្នុង ដំរី ឆ្មារ ដំរី ក្នុង ឆ្មារ

2. I sedheng nikanang wengin teka,

្រវិរាម ៖ ប្រកោរដិហោ = ហិស្រិហ្វេម

== Wirama : Prabohita = Istri utama ==

្រា មសសេ្វាគិរាវិស្រិដ ដិហោ វិ បប្រិកោត្រសសាហោបកា

1. Masesanjan raris ida sang tiga ring wewengkon alas patapané,

គាហេឡូហាហិវ ហិដ ដិ មហិសិ

katamiu olih ida Sang Mahārṣi,

កោកោហាត្រិបវ ហ្វិស្រិស្រិសោស្វេវ ហិដ ដិ បូសិ

woh-wohan miwah umbi-umbian pasuguh Ida Sang Reṣi,

ប្រិសោ សកា វាយុតិ ហិដ ស្វេវត្រិដ វិ ហោហោស

punika sané rayunangida sesuenida ring alasé.

្រា វិគាហិស្រិសោត្រិកោសាម្យត្រប្រា

2. Ri kaenjekan wenginé sampun rauh,

មម្បរុដិគ្របប្បម្បរិក្ខុលសិ។
 maturū Sang Nrepaputra ring alas,
 គាលសានិរា រុកានិសា គាយ។
 kalasānira ronikang kayu,
 ក្រុមហា មក្រមា ដិរា ម៉េត្រើវ ត្រៃ
 umahā mabrata dhīra tar legö.

ក្រា
 3. រហិនយា មាសសិរ៉េង មាស
 Rahinanya mahas siréng alas,
 ម្រេកា យ៉ាតេកា ហ្វេនិរ៉ា ប្រូ
 mṛega yātéka gawénirā buru,
 មាមាតិកា កេនាសិ រិកេង មាស
 mamatika kenas rikéng alas,
 យាបាមុជ្ជា និរា និយាកា យា
 ya pamūjā nira nityakala ya.

31
 4. វិកុ បាណ្ឌិតា វេទា បារាហា
 Wiku paṇdhita wéda pāraga,

មីបូម្ពិដា ដំរាធបុត្រាវិហារេសា
 morem Ida Sang Rajputra ring alasé,
 ម្យត្រិ ទើតីនុ បតីតេម្ពិដាភា បូនីតា ដាហ្សត្រាវា
 mungging tikeh pakebat idané punika dahun taruné,
 សទេសេត្រាវិហារេ បតីនុ មេវាត្រាវា ។
 satata nglarang brata pageh tan obah.

៣
 3. រាហិនណ្យានេ មាសុសុបនិដាវិហារេសា
 Rahinannyané masusupan ida ring alas,
 មេវាត្រាវា រាស្ត្រាវា ភិសបូនីតា ភ័យ្យត្រិដា
 maboros beburon sapunika karyanida,
 មេមង្គិលេត្រាវាវិហារេ បបិវត្រាវា វិហារេសា
 mamademang buron ring wewengkon alasé,
 បូនីតា ភាវា ត្រាវា មេវាត្រាវា ភិសបូនីតា ភាវា ត្រាវា វិហារេ ។
 punika kanggén pamūjan antukida nyabran rahina.

31
 4. បរាវិកូ មិវាហ បរាបន្តិទា សាវា បតីវិដា ដាវិហារេសា
 Para wiku miwah para pandhita sané waged ring daging wéda

ខ្លួនហាស្មាមីតេមី រំពៃត្រៃម។
 umahas māmeng-ameng ring aśrama,
 រាសិភក ទំរែត្រៃម ហៃ កុយានិរា។
 kalasānira ronikang kayu,
 ប្បនិភក ហារាសកុយានិរា ដៃត្រៃម យៃ
 pinakā hāra saśesa Sang tamuy.

១។ បិស្សប្បនិរា ហៃត្រៃម ពេលសិ។
 5. Wiku rūpanirār hanéng alas,
 បេសកុត្រៃម រំរែត្រៃម បិស្សប្បនិរា។
 padha santosa rikang kulit kayu,
 ត្រៃម យៃត្រៃម ត្រៃម រំរែត្រៃម ដៃត្រៃម។
 kayu yeka kadang nira dhasih,
 យៃ បិស្សប្បនិរា ត្រៃម យៃត្រៃម បិស្សប្បនិរា យៃ
 ya pangöbannira kālanning panas .

៤។ ដៃត្រៃម បិស្សប្បនិរា យៃត្រៃម យៃត្រៃម។
 6. Sira tāpasa weṣa yan katon,

សុភត្សក្រមសសញ្ញាភិវិហាត្សមភិ
 morem Ida Sang Rajputra ring alasé,
 ហិធានាហេឡ្យុហារលិវិហិធានិវាយ
 mungging tikeh pakebat idané punika dahun taruné,
 សុភត្សក្រមសសញ្ញាភិវិហាត្សមភិសាហិហេឡ្យុ ॥
 satata nglarang brata pageh tan obah.

១។ មស្សធាបចិស្សហិធានស្សតាហ្វិលិវិហិហិហាបសិ។

5. Rahinannyané masusupan ida ring alas,

សមិធានិវិហិសាហ្វិលិវិហិហិហាបសិ។

maboros beburon sapunika karyanida,

បត្សុហិហាហ្វិលិវិហិហិហាបសិ។

memadhemang buron ring wawengkon alasé,

៤។ ហិធានស្សធាប ធា ហាបស្សិបិសាភិវិហាត្សមភិ។

6. Ida mawabhawa sang tapasui pikantenannyané,

គ្រនីតោកោ យុវា រុយាតោ ហោត្តុសវ។
 ndan ikāngā yudha yéka tan kasah,
 ឧទាយានិវា ឯ មហាវិហារោ ឯ
 abhayan ira sang Mahārṣi don,
 ប្រហារិវិហារោ ឯ វិហារោ ឯ
 brata sang wira rūmakṣa Sang Wiku.

៧. បាបាបាវិវិ ឯ វិវិវិវិ វិវិវិវិ
 Patapan ri samīpaning gunung ,
 បាបាបាបា ឯ វិវិវិវិ វិវិវិវិ
 padha kapwé nahasan ta dénira,
 វិវិវិវិវិវិ វិវិវិវិវិ វិវិវិវិ
 kinemit ya rināksa ring bhaya,
 វិវិវិវិវិវិ បាបាបា ឯ វិវិវិវិ
 suka mé nak tapahoma Sang Reṣi.

៨. ឯ វិវិវិវិវិ វិវិវិវិវិ
 Salawasnira runggu ring alas,

សកុតាបន្តិភិសាញាហុក កុតន្តិភិភិសិភាសា
 sakéwanten sanjatané nénten nahenin pasah,
 គារាហាទេពន្តិភា ឯមហាយមិ សកុតាសារាហា
 karahajenganida Sang Mahāyati sané kasaratang,
 ក្រហមន្តិភា ឯ គារាហិយ ឡាបហម្មត្រិមិហ្មិ បិស្ស ។
 bratanida Sang ksatriya mula patut ngemit Sang Wiku

៧ ហត្រេហុក សកុតាបន្តិភិសិភាសា
 7. Pashramané sane wénten ring sampih gunungé,
 សមិហាសិវាហម្មត្រិភា
 sami polih rawuhinida,
 គារាហិម្មត្រិ គារាហា មាត្រ កុតាសារាហា
 kakemit tur kajaga mangda lémpas sakéng baya,
 រាហាយ គុក្ខសាមាតិកាហាមនិភាសិវិ
 rahayu nulus pamargan homanida Sang Resi.

៨ សម្បត្តិភា មាសិវិភិវិ ហាសា
 8. sasuwén ida malinggih ring alas,

ហេមហេតុត្រនិកត្រៃត្រៃនិរា
 tama tan lén inangenangen ira,
 សុកាហុក្សត្រនិរា មហាមុនិ
 suka duhkanirang Mahāmuni,
 យនិកត្រៃ បិកិហុត្រៃ វិក្រៃ ញ្ញ
 ya cinintā winiwéka ring hati.

ឃ ដប្រៃ បិកាដៃ វាស្រៃមា
 9. Saphalār wéka Sang Raghuttama,
 ត្រៃត្រៃ និក្រៃ បវៃ វាស្រៃមា
 ikanang citta parārtha kéwala,
 ហេតុហុត្រៃ វាស្រៃមា បវៃ ញ្ញ
 tara péksa laranya wahnira,
 បិហាហុក្សត្រនិរា មហាមុនិ ញ្ញ
 prihatah kāryanirang Mahāmuni.

កេវេដ ត្រៃម ត្រៃម ក្រៃម ត្រៃម
 10. Krama kāla uméh kulem tekā,

រិកានាងកាព្រមសន្សំរូបរាម ។
 rikanāṅg aśrama sandhya wéla ya,
 តាមតែ មហ្សុបិ ក្រហមេប ។
 tama tar malupéng bratajapa,
 ភានិដិច្ចបម មហ្សុ មាត្រិកា ក្រ
 kadi Sang tāpasa satya sātawika.

កេរ្តិ៍ រាហិនាង អតិច្ច តាមតែ តាម ក្រហមេប ។
 11. Rahinanya atīta tang kulem ,
 មាតាមហ្សុ ក្រហមេប មិកា កេរ្តិ៍ ។
 sakatambé umuwah sirā japa,
 តាម តែ តាម កេរ្តិ៍ កេរ្តិ៍ កេរ្តិ៍ ។
 tama tar kalupan helem-helem ,
 មហ្សុ កេរ្តិ៍ កេរ្តិ៍ កេរ្តិ៍ កេរ្តិ៍ កេរ្តិ៍ ។
 matur téng brata dhīra niścala .

កេរ្តិ៍ ហានិប្បនាគា ហានិប្បនាគា ។
 12. Hana sūrpanakā ta rākṣasī,

ហិរិកាវិហារិហាមិសាម្យាស្រ្តិកាវិហារិហារិ
 irika ring pāshraman sāmpun sandikāla reké,
 ក្រុមនិស្សិតិវិហារិហារិហារិហារិហារិ
 nénten pisan lali ring brata miwah mantra,
 វិហារិហារិហារិហារិហារិហារិហារិ
 winaluya sang tapasui satya dharmika.

កេរ្តិ៍ ក្រុមនិស្សិតិវិហារិហារិហារិហារិហារិ
 11. Bénjangnyané wahu ngalangkung wenginé punika,
 ប្រសិទ្ធិវិហារិហារិហារិហារិហារិហារិហារិ
 pasemengan pisan malih Ida nglarang pangasthawan,
 ក្រុមនិស្សិតិវិហារិហារិហារិហារិហារិ
 nénten pisan lali sasuwé suwennyané,
 វិហារិហារិហារិហារិហារិហារិហារិហារិ
 satata éling ring brata nénten nahenin obah.

កេរ្តិ៍ ក្រុមនិស្សិតិវិហារិហារិហារិហារិហារិ
 12. Wénten Sang Surpanaka madéwék raksasa luh,

យាយិកា ធានាសិវា ធានាសិវា

yatikā cāranirang Daśānana,

ឧមាសា យាយិកា ធានាសិវា ធានាសិវា

umahas ya rikāngalas kabéh,

តែងតែ ធានាសិវា ធានាសិវា

teka ring Dhaṇḍhaka kānanāsrama.

ក្របខណ្ឌ តែងតែ ឧមាសា ឧមាសា

13. tinemunya ta Sang Nrepātmaja,

ឧមាសា ធានាសិវា ធានាសិវា ធានាសិវា

ringalas kāwita mét sekar sira,

ធានាសិវា ធានាសិវា ធានាសិវា

kalawan Janakātmajā dudur,

ធានាសិវា ធានាសិវា ធានាសិវា

sira tar kāntuna sing paran tumut.

ក្របខណ្ឌ ធានាសិវា ធានាសិវា ធានាសិវា

14. Dadi mūr ya tumon sirā dudur,

ហិប្បត្យនិគា បត្តុ ហិលិភ្ន័និម្ពិដា ដំរាបហា
 ipun punika wantah teliktanem Ida Sang Rawana,
 ឧស្សបត្តិប្បតិវិបិដាពេត្តលុសាសិ
 masusupan ipun ring wewidangan alasé sami,
 ភាត្តុហិ រាហ្មុរិ ហត្រេត្តលុសិដាត្តា ប្បនិគា
 kandugi rauh ring Pasrama Alas Dhandaka punika.

៧២១ បត្តិហិប្បតិវិបិដា ដំរាបហា
 13. panggihin ipun Ida Sang Ramadéwa,
 ហិលុសាសិ ហិលិភ្ន័និម្ពិដា ពេត្តលុសា
 ring alas tandang becik Ida ngalap sekar,
 ភាសប្បតិវិបិដា ហិលិភ្ន័និម្ពិដា ពេត្តលុសា
 kasarengin oleh Déwi Sita marérod,
 ហិលុសាសិ ហិលិភ្ន័និម្ពិដា ពេត្តលុសា
 ida nénten nahenin pasah salampah laku sareng.

៧៣១ ត្រលិមហិលិ ហិប្បតិវិបិដា ពេត្តលុសា
 14. nuli matilar ipun rikala ngeton ida marérod,

ក្នុងនាមសុបក្ខណៈសាវ័រណៈ

ikanang sūrpanakā ta kérangan,

មនុស្សហិសរិកៈសាវ័រណៈ

manusup ya rikangalas wanéh,

ហើម្បី លក្ខណៈសាវ័រណៈ

temu Sang Lakṣmaṇa tā ngalap sekar.

១៣៧៥ ក្នុងនាមសុបក្ខណៈសាវ័រណៈ

15. Kena kāmā sarāga yan wulat,

មហាបក្ខណៈសាវ័រណៈ

magawé bhawa mahinji yan laku,

ហើម្បី លក្ខណៈសាវ័រណៈ

paripūrṇa awaknya ringhayu,

ក្នុងនាមសុបក្ខណៈសាវ័រណៈ

wulaning pūrṇama kāla tulya ya.

សំរាកសំរិះ ត្រូវបាត់ មរាម រុក្ខមាតា

Sang Raksasi Sūrpanaka marasa kэмad,

មនុស្សបាត់ វិញ្ញាណ វិញ បរិវេណ ក្នុង លក្ខណៈ រុក្ខមាតា

masusupan raris ipun ring wewidangan alasé séosan,

គាបស្រប ដំ លក្ខណៈ មេត្រី ដំ ក្នុង ពេល ប្រជុំ

kapanggih Sang Laksmana taler sedeng ngalap sekar.

ក្រសួង មនុស្ស មេត្រី វិញ្ញាណ មេត្រី វិញ្ញាណ

15. mawastu kalulutan ipun tatkala ngantenang,

មនុស្ស មេត្រី វិញ្ញាណ មេត្រី វិញ្ញាណ

masiluman ipun raris memargi,

មេត្រី គាហ៍ រុក្ខមាតា វិញ្ញាណ មេត្រី វិញ្ញាណ

mungguing kaayonipun sampurna pisan,

ក្រសួង មនុស្ស មេត្រី វិញ្ញាណ

bulan purnama waluyanipun.

ស្ថាប័នប្រាសាទ ១

* U p a c a n d h a s i k a *

០០ - ០០ - ០ - ០ - ០ = ក្រដាស

០០ - - ០០ - ០ - ០ - ០ = ក្រដាស

11,12

ក្រដាស មាតិកាប្រាសាទប្រាសាទ ក្រដាស

1. Mademit Sapageg tengahnya māmбет,

មាតិកាប្រាសាទប្រាសាទ ក្រដាស

mamanis lén pamatanya rāmya molem,

មាតិកាប្រាសាទប្រាសាទ ក្រដាស

malurus ta pupunya lén wetisnya,

មាតិកាប្រាសាទប្រាសាទ ក្រដាស

jarijinyā nuji lanḍhak ujwalā bāng.

ក្រដាស មាតិកាប្រាសាទប្រាសាទ ក្រដាស

2. Jaghananya magöng susunya bunter,

វិរាម ៖ ឧបស្ស័ក្ខតិកា = បរិក្រមពេលវេលាឆ្នាំ

== Wirama : Upacandhasika = Parikrama galak manis. ==

កេរ្តិ៍ ១ ហលិច្ឆតិកា ព្រះ ហិប្បុក្ខុវិញ្ញាណ

1. Alit acekel bangkiang ipuné rengkyang,

ប្បុក្ខុវិញ្ញាណ ព្រះ ហិប្បុក្ខុវិញ្ញាណ

paliat ipun manis balut ngulangunin,

មេរោគ ហិប្បុក្ខុវិញ្ញាណ ព្រះ ហិប្បុក្ខុវិញ្ញាណ

meros paan ipun miwah betekan batisnyané,

ទ្រីក្រីក្រី មេរោគ ព្រះ ហិប្បុក្ខុវិញ្ញាណ

jrijinya n?né mabulun landak makenyah barak.

កេរ្តិ៍ ២ ពេរ្យក្រីក្រី ព្រះ ហិប្បុក្ខុវិញ្ញាណ

2. Bebokongan ipun ageng susunyané bunter,

မပုဖိရုဟုန္တု ဟဂိခါဗျုတ္တု ဂုဇာဏါ
 maputih untwa laris irungnya sobha,
 မိမိကဗျု မာဏိန္ဒြေဇာ မဗျိ
 seseranya manik manajnya sasri,
 မိမိခါ ကဗျု မဂုဗျုဇာခါ မသုမဝိ ဣ
 masekar rāmya marumpukan masumping.

၅၁
3.

မမာဏိန္ဒြေ ဟုဗျု ဂုဗျု ဂုဗျု
 Mamanis ta wulatnya lén guyunya,
 ဗျုဇာ ဗျုတ္တု မာဏိန္ဒြေ ဂုဗျု
 ikana lwir nya makinsarā gamahyun,
 ဂိမဂုဗျု ဟုဗျု ဟု ဗျု
 risawétning hayatnya tā irinya,
 ဂိ မိဂါ ဟုဗျု ဟု ဂုဗျု ဟု ဂုဗျု
 ri sirang Lakṣmaṇa yan masö ta mora.

3၁
4.

ကာကလက္ခမာဏိန္ဒြေ ဂုဗျု
 Kaka Lakṣmaṇa hé Sumitraputra,

ហិហិឡិប្បុរា ប្បទិវុ ហិហិ ឡិប្បុរា ហិហិឡិប្បុរា
 gigin ipuné putih lanying cungh ipuné bungah,
 ហិហិ ហិហិឡិប្បុរា មហិហិ មហិហិឡិប្បុរា ហិហិឡិប្បុរា ហិហិឡិប្បុរា
 bungkung ipuné masoca manik nudut kayun asri pisan,
 មហិហិ ឡិប្បុរា មហិហិ មហិហិឡិប្បុរា មហិហិឡិប្បុរា
 masekar sarwa éndah magegempolan masumpang.

3. ហិហិឡិប្បុរា ហិហិឡិប្បុរា ហិហិឡិប្បុរា ហិហិឡិប្បុរា
 Ngenyudin pisan paliat miwah kenyemipuné,
 មហិហិ មហិហិឡិប្បុរា មហិហិឡិប្បុរា មហិហិឡិប្បុរា
 sapunika pidabdab ipun sumayan kasmaran,
 មហិហិ មហិហិឡិប្បុរា មហិហិឡិប្បុរា មហិហិឡិប្បុរា មហិហិឡិប្បុរា
 kabatek antuk kajegégan ipuné ical kémadnyané,
 ហិហិ មហិហិឡិប្បុរា មហិហិឡិប្បុរា មហិហិឡិប្បុរា មហិហិឡិប្បុរា
 ringida Sang Laksmana nuli ipun nyagjag raris matur.

3. ហិហិ មហិហិឡិប្បុរា មហិហិឡិប្បុរា មហិហិឡិប្បុរា
 4. Beli Sang Laksmana putran Sang Diah Sumitra,

ខេន្យ ម៉ុប្រា គីរេន គោមរុក្ខា
 aku mūrca kena kāmādenta,
 ខេនិហាន្ត គ្យតិ ហេមគោហិពេនិ
 asihanta kuneng taman pahingan,
 ហ្យូក្រា គ្យ កើតោនិរុហេ ហ្យូក្រា យ្យ
 hulunan tā ku biās kité tuwuhku.

១) សាលេស្យិ ហ្យូក្រា ហេន្តាសាហា
 5. Salawasni huripku tankasāha,
 រិកិហេនិ សាលេស្យិ ហេន្តាសាហា
 ri kitā sing saparanta tan madoha,
 សាលេស្យិ រិកិហេនិ ហេន្តាសាហា
 sapakonta rikEng hulun kadadya,
 រិកិហេនិ ហេន្តាសាហា រិកិហេនិ ហេន្តាសាហា
 ri sedheng tā tanumāna ring kenéng hyun.

៤) ឺតិ នា ហេ ហ្យូក្រា ហេ ឺតិ ហេន្តាសាហា
 6. Iti nā ta wuwusnya tā irangnya,

ခေါ်ဈေး လိလှဲ ဝယ်လိ နှိန်ခွဲက ဂုဟာလိဒု ဇော်လိ၊
 titiang linglung paling keni smara olih beli,
 ဂုဗာဏိဂုဗာဏိ ဝယ်ပုဗ္ဗသုဗ္ဗာဏိ ဇော်လိ ဖာနာဝဏိဏိဏိ၊
 mogi-mogi paswécan palungguh beli tan pawanengan,
 ပဏ္ဍာနိ ခေါ်ဈေး ဟူဂိပိဈေးဂုဏိ ဇော်လိ သဂုဏိ ဇာဝိဂုဏိမယိ။
 panjakan titian hurip titiangé beli sané mawisésa.

၅၁ သန္တာန္တုဏိဈေးဂုဏိ ဟူဂိပုဏ္ဏ ဂုဏိန္ဒိဏိ ဝယ်ပုဏ္ဏ၊
 5. Sakantun titiangé urip mangda nénten palas palas,
 ဝယ်ပုဏ္ဏိဏိ ဟူဂိပုဏ္ဏိ သမာယာဂုဏိဏိ ဝယ်ပုဏ္ဏိဏိ ဝယ်ပုဏ္ဏိဏိ၊
 masikian ring anggaran beli salampah laku mangda tan madohan,
 သမ္ပိပိဈေးဂုဏိဏိ ဇော်လိ ခေါ်ဈေး ဇာဝိဏိဏိ ခေါ်ဈေး၊
 salwir pituduh beliné ring titian jaga siddhayang titiang,
 ဂိ ဝယ်ပုဏ္ဏိဏိ ဝယ်ပုဏ္ဏိဏိ ခေါ်ဈေး သိ နှိန်ခွဲက ဝယ်ပုဏ္ဏိဏိ။
 ri mungpung palungguh beli swéca ring titiang sang keni ulangun

၆၁ ကာဒိ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါး ဝယ်ပုဏ္ဏိဏိ ဝယ်ပုဏ္ဏိဏိ၊
 6. Kadi punika pajar ipun tan kahanan kémad,

ដំគប្បុរ្យោនិបតន្ត ឯស្វាភាសា
 sinaput déni panah Bhaṭāra Kāma,
 ស្សមហ្ម ហេដិវ៉ា ដិវាសន្ត វាសាស្ស
 sumahur ta sirang sinomah somah,
 ដិវាសិបស្ស្ត ហេត្តុតា ហេ វាសាស្ស យ្យ
 sira Sang Lakṣmaṇa gadgada tā dénya.

៧. ឃ។ ឧបរាត្តិហេ ដិញ្ញេរុប វាសាស្ស
 Aparan kita dibya rūpa mojar,
 យ្យប ដាត្តត ឧសាស្ស យ្យហិត្ត
 ryapa sangkan ta amāṇuṣa kretin ta,
 ហេមហេត្តហេត្តហេវិវិវាសាស្ស ហេវា
 tama tan matakut rikéngalas göng,
 ហេសាវាសាស្ស យ្យហេវិវាសាស្ស ហេសាវាសាស្ស យ្យ
 tak anon ngwang tuwi len anung teka ngké.

៨. ឃ។ ហេវាសាស្ស ហេវាសាស្ស ហេវាសាស្ស
 Lalu dibya hayunta kādbhutā ku,

ឧប ទេហិក្ខ យាស្រ្យាហិ ក្សតិ។
 apa jatinta yan apsarī kuneng,
 ហិសារាហិ បិកុយាស្រ្យា
 paricāra winéh ya kāntuna,
 កិហាស្រ្យា ហាយុហិ តូវិ តុង្កា តុង្កា ។
 kita kanyā hayu towi tungga tunggal . - .

ស្រ្យា តូវិ តុង្កា ។

* prabhoditā *

្រ្យា - តូវិ - តុង្កា = តូវិ

្រ្យា - តូវិ - តុង្កា = តូវិ

11,12

តូវិ តុង្កា តុង្កា តុង្កា តុង្កា តុង្កា
 1. Nya duméh aku sangsayā temen,
 តិកា ម៉ាជារ រ្យាកូ តាក់ណេន្សិរ៉ាង
 tika mojar ryaku tankenéngirang,
 កាដិ ម៉េឌិ វូវុស្តា ម៉ាង្ការ៉េ
 kadi médi wuwusta manglaré,

ហិរុធាបមរាហេរុធាបទិ ទិហ្វ្រិ ហរុធាបិគាត្រគ្រម។

I Dewa maraga Déwati titiang padéwékan manusa.

2.

ហាគន្តិស្រី ហរុធាធិ ហរុធាបិ ធិគាត្រគ្រម ហិរុធាប។

Anak istri anom utawi minab kantun taruni I Déwa,

គាត្រិ បមិហិគ្រិរុធាបរុគ សាមរុគន្តិគ្រម ធិគាត្រិ។

nanging pamargi I Déwané sampun nénten taruni malih,

បុគ្គិសាហិគាត្រគ្រម រុគន្តិគ្រម រុគាធិ។

punika awinannyané nénten madrewé kémad,

ធារុដិ គាត្រិសារុគ ហរុធាបិសាគិរិ ទិហ្វ្រិរុធាប។

durusang ngandika sané tatuian ring titiang Déwa.

3.

សាមលិហាទិហ្វ្រិ ធារុដិ បិសាគាត្រិសា។

Samaliha titiang durung pisan pantes,

រិ គាត្រិសាហ្វ្រិរុធា ធារុដិ ហរុធាបិ ហិរុធាបហរុធា រុគាត្រិសា។

ring belin titiangé durusang tangkil ida patut pacang nyécanin,

សារម បិរុសាគាត្រិរុគ រិ គាត្រិសា។

sang Rama pesénganidané ring jagaté,

ឧត្តមេត្តា ឆ្លើយតប រាហ៍ ឃ្លា
anumānég kena rāga mūrcita.

31 ក្រុមហ៊ុន ឆ្លើយតប រាហ៍ ឃ្លា
 4. gunamānta sedheng ta yowana,
 សិរាសាមា ឆ្លើយតប រាហ៍ ឃ្លា
 sira Sang Rāmā māsihé kita,
 មិសាស្ត្រ ឆ្លើយតប រាហ៍ ឃ្លា
 wihikan mangiring hanakebi,
 សិរាសាមា ឆ្លើយតប រាហ៍ ឃ្លា
 siratah molya ri kahyunan ta wéh.

31 ឧត្តមេត្តា ឆ្លើយតប រាហ៍ ឃ្លា
 5. amanis pamatannirā laris,
 បាបាសាមា ឆ្លើយតប រាហ៍ ឃ្លា
 pangawak sahya lawan muka bungah,
 មិសាស្ត្រ ឆ្លើយតប រាហ៍ ឃ្លា
 tuwi bāhunirā widhang katon,

ហិដាបដិ ដិដ្ឋា គតិពិគ្គហ្យាគិដិ ភិសិស្សារាហាហិ ។

ida pacang sida nagingin hyun sang keni smara rahat.

31 ក្រូបិហិក្យោហិ ហិដាមិបិ ហាវុភាមិ ។

4. Lewihing guna Ida mengpeng anom,

ហិដាដិ រាម ទេវត្តិគិទេពា ពោយពេ រាពាភ្និវុដាហិ ។

Ida Sang Rama janten jaga nyayangang ragan I Déwa,

ប្រទេគិហិដាពិវិ ហាភាភិស្រិ ។

pradnyan ida ngiring anak istri,

ហិដាបត្តុវុ ដាវុភាមិភិវុ បហ្យហិ គតិពិគ្គហ្យាគិដិ ភិសិស្សារាហាហិ ។

Ida wantah sané pinih patut nagingin kalulutan I Déwané.

១1 ក្យក្យ មនិស្តដិ ពេភិដាវុគ ពោហ្យហិ ។

5. Nyunyur manis cecingak idané balut,

បារាហាវុគ កិវិភិ មិបុប្បាហិវុគ ក្យក្យ ។

paragayané nyepék miwah prarahiné bungah,

ដាប្បុភិសា ហាភ្និ ពោហ្យភិដាវុគ ហិពោពិភិភិ ។

sapunika taler bahunidané ibag pikanten,

បពេលនុលោមុ ពេទុបគ្រ រិរាម យ្រ
pangalah satrū gawénya ring raṇa .

៤១ ហានកាដ្ឋានិរា ទិ ទិសាយ្យ យ

6. Hana kadganirā ti tikṣṇa ya,

ហានកាដ្ឋានិរា យាយិ យតិក្សណ ឡស្យ
tanadoh yadyapi yan tekāng musuh,

ទិសាហ ពុសានិ រាមតិកា

tinahā ikanang raṇan tekā,

យ ការកាដ្ឋានិរា កាដ្ឋានិកា ហិបិកា យ្រ

ya karākṣa nira donikang tewek.

៧១ ឃ្រា ហាយុវ វបុត្រាធិបិវ

7. Wwara tā yudha lénlaras magöng,

ហាយុវ យុវ យុវិកា យាយិកា

ta ya tāng wwang ngumeneng mayat ika,

បពេលនុលោមុ រិ ឡស្យ កាពេទុ

pangalah nira ring musuh kabéh,

ဟဟုဏ္ဍနိဏ ဣဓာဘိ ဝိသိဒ္ဓဟိဏဟုဏ် ဘိ ပယုဇ္ဇာနိ။
anggén ida ngasorang meseh idané ring payudan.

၄၁ ဟုဏ္ဍနိဏ် ဝိသိဏ် သဟုဏ် ဝါဟုဏ် ဟုဏ် ဝါဟုဏ်။

6. Wénten wénten keris ida sané dahating tajep,
ဟုဏ္ဍနိဏ် သဟုဏ် သဟုဏ် ဝါဟုဏ် ဝါဟုဏ် ဝါဟုဏ်။
nénten pasah yan pradé karauhan antuk meseh,
ယုဏ် ဝါဟုဏ် ဝါဟုဏ် ဝါဟုဏ် ဝါဟုဏ်။
yan kaparna antuk ida yudané pacang rauh,
ပုဏ် ဝါဟုဏ် ဝါဟုဏ် ဝါဟုဏ် ဝါဟုဏ်။
punika gambel ida asapunika gunan kerisé punika.

၇၁ ဟုဏ္ဍနိဏ် ဝါဟုဏ် သဟုဏ် ဝါဟုဏ် ဝါဟုဏ်။

7. Wénten malih sanjata makamiwah langkap ageng,
ဟုဏ္ဍနိဏ် သဟုဏ် ဝါဟုဏ် ဝါဟုဏ် ဝါဟုဏ်။
nénten pisan wénten mrasidayang mentangang ,
ဟဟုဏ္ဍနိဏ ဣဓာဘိ ဝိသိဒ္ဓဟိဏ ဝါဟုဏ်။
anggén ida ngasorang mesehé makasami,

ឃ្នកតាតិ រាតាធុន មុំតា ឆាហាន ឃ្នក
ikanang rākṣasa mūrka sāhasa.

ប្រាំ ឆ្នុមឆ្នុម បាហាបត្រហាមុនី
8. Sumuku patapan Mahāmuni,
ហានមិក្សេតាតា ហាត្រាដិបូមិ
hana mighnékana yajña Sang Ṛṣi ,
បូមិតាហ្វ្រូយ ហាហិរិនិ មិឆ្នុម
ṛṣi śatru ya méliking wiku,
ហាហិរិនិ ហានាហាតាហា
ya pinatya nira tan paśéṣa.

ប្រាំ ឆ្នុតាដិបូមិ តិកាហាហាហា
9. Suka Sang Ṛṣi nir bhayéng alas,
ហិ តាតាហ្វ្រូយ ហាហាហាហា
ri kadibyanirang Arya Rāghawa,
ហាហាហា ឆ្នុមហាហា ហាហាហា
ya matang nya sayogyā yan siwin,

ပျဉ်းခါးပဉ်းခါး ကာရံသုက သုက ဂုဇာဂုဇာပိဂုဇာမ။
punika watek raksasané sané momo wirosa.

၁၅
8. သုကဏ္ဍာဂါဟဗြေဓန္တိဇာ သဲ ဝါဟာမိ။
Sané nglurug pasraman Sang Maharsi,
ဝါရံဇိ ကံဏ္ဍာဂါဟဗြေ ဝါရံဇိဗြေဓန္တိဂါဟဗြေမ။
ri kadibyanirang Arya Rāghawa,
ယာမာဗြေ သုမာဗြေ ယာမာဗြေမိ။
ya matang nya sayogya yan siwin,
ခါးဗြေဓန္တိဇာ ယာမာဗြေဓန္တိဇာ
kita bhagyan yadiyat paré sira.

၁၅
9. ဂုဇာဇာ ဝါရံဇာ ပုဗိ သန္တုကဇာဂါဟဗြေဓန္တိဇာ ဝါ ဟာဗဂုဇာ။
Lédang Ida Sang Resi santukan tan wénten baya ring alasé,
သန္တုကဇာပိဂုဇာဗြေဓန္တိဇာ သဲ ကာဗြေဓန္တိဇာမ။
antuk kawisesanida Sang Rajaputra Ramadéwa,
ပျဉ်းခါးပဉ်းခါးဇာ ပဉ်းခါးပဉ်းခါးမိ။
punika awinannyané patut pisan Ida sung sung,

နိဂါဏသတ္တဝါနိဂါဏသတ္တဝါ
kita bhagyan yadiyat paré sira.

၁၀. ဝရာလက္ခမာနာ ဘာလိဂ်နိဂါ
Wara Lakṣmaṇa nā ta lingnira,
ဣနာဂံ ဣနာဂံ ဣနာဂံ
ikanang Śūrpanakā gelāna ya,
ရုမင်္ဂေ ဂုဏ် ဝါ ဂုဏ်
rumengö guṇa Sang Raghuttama,
သဒိ မာဂံ ဝါ သဟာရံ ဝါ
dadi mangsö ya saharṣa yan teka.

၁၁. ဝါနာနာ ဝါနာနာ ဝါနာနာ
Satekanya wuwusnya tan kalén,
နိဂါနိ ဝါ ဝါ ဝါ
sira Sang Rāma wawang sirār sahur,
ဝါ ဝါ ဝါ ဝါ
ari dibya hayunta komala,

សឃ្យ ហិរុធាប យក្សកុដ ហិរុធាប ហេត្តិហិរិហិធា ॥
sadia I Déwa yan pradé I Déwa tangkil ring ida.

ក្រឹត្យ គាធិហសប្បនិគា បសគន្ធិធា ដំ ខែយ្យ លក្ខណៈ ॥

10. Kadi asapunika wacanan ida Sang Arya Laksmana,

ដំដុបគគរ រាត្រត្រឃិ មនុកោកា

Sang Surpanaka runtag uyang manahnyané,

មិរាហិហិគ្គិកិកោត្រឃិមន្តិធា ដំរាមកុធាប ॥

miragi indik kotamanida Sang Ramadéwa,

មបស្ត កោត្រឃិប្បតិ គហទិ ក្រេត រាហិស្តិប្បតិរាប្ប ॥

mawastu nyagjag ipun dahating lega raris ipun rauh .

ក្រឹត្យ សរាប្ប ហិប្បតិឃ្មត្រិ គាហិ ហាទៀ ហិប្បត្តិក្រត្តិក្រាបាសិ ॥

11. Sarawuh ipun mungging aturipun tan wénten séos,

ហិធាដំ រាម ធិត្រិស្សិហិសិហិធា កោចិសិ ॥

Ida Sang Rama digelis raris Ida nyawis,

ហាធិក្រិចិ គាហាហាត្តិកុធាបកុត ហាប្បស្ត កោត្រឃិ ॥

adi lewih kaayon I Déwané alus mangédangin,

លាប ៗ ហាម ត្រា យា ហាត្រា ហាត្រា ហាត្រា
lalu émanta ya tan katanggapa.

កញ្ចប់ គ្រូ ឆិរា រិ ឆិរា ត្រា ហាម ៗ គា ៗ
12. Nya sirā ri aringku tar madoh,
ឆិរា ឆិរា គា ៗ ត្រា រិ ៗ គា ៗ ឆិរា ហា ៗ
sira Sītā karengö rikéng sarāt,
ហាម ហាត្រា ហាត្រា ហាត្រា ហាត្រា ៗ
tama tak mangangen wanéh,
រា ឆិរា ហា ៗ ហា ៗ គា ៗ គា ៗ ៗ
rasikā tunggalatah kuren kuri.

កញ្ចប់ គ្រូ គា ៗ គា ៗ គា ៗ ហា ៗ ហា ៗ
13. Nya kuneng wuwusangkwi yogyaya,
គា ៗ គា ៗ ឆិរា ឆិរា គា ៗ គា ៗ ហា ៗ
ikanā ringku Si Lakṣmaṇāt para,
គា ៗ គា ៗ គា ៗ ហា ៗ ហា ៗ
kurenanya kitā ri māsiha,

နိဂါဇာဓာဓာ ဟေယျာပ ဟေယျာပ ဟေယျာပ ဟေယျာပ
kita kanyā ta surup komala.

ကံဒါ ဘယျေယျာ နဟာနိပုပုသိာ
14. Raghuputra nahan wuwusnira,
ဗုဇာနိ နေပဇာဇာ ဝါယျာပါ ဟေယျာ
ikanang sūrpanakā maluy taya,
ဗုဇာနိ ဟေယျာဇာယျာ ဟေယျာ
i sirang tarunāryya Lakṣmaṇa,
အဟ ဟေယျာနိ ဇာဇာ ဟေယျာ ဟေယျာ
alaha hyun kena kāma bāṇa ya.

ကံဒါ ဂုဇာနိ ဟေ ဟေယျာနိ ဟေယျာ
15. Umasö ta taman kenéng irang,
သုဇာနိ ဟေယျာဇာ ဟေယျာဇာ ဟေယျာ
sumedhek kérangirang ngulah nya wéh,
ဟေယျာဇာ ဟေယျာ ဟေယျာ
tanulah nikanāng anakbi,

ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
punikolahnya ya nīca kaśmala.

ᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
16. Umulat mangi ngötingöt aken,
ᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
sira sang Lakṣmaṇa kādbhutang manah,
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
kala mūrka iké ta rakṣasi ,
ᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
yata sandéha sirārsikep ta ya.

ᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
17. Tinewörnira nāsikāniké,
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
ikané rung nya huwus pegat ilang,
ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠ ᠠᠨᠠᠨᠠᠨᠠ
umesat ya miber maréng langit,

ဓမ္မိပဂိကုသကုဟိပုရိ နိမ္မိဒမဟေဗိဗ္ဗေ ၁၁
munggwing parisolah ipun nista dahat letuh.

ကံၤ ၁ ကမသမာသမဟာ ကဗ္ဗန္တိန္ဒါ ပိသရါ

16. Ngawaspada saha nalektekang pisan,

ဟိဒမိ ဝေဗန္တိန္ဒါ ကေတဝေကုဗာရိကိ ကေဗျာရါ

Ida Sang Laksmana kagegaok ring kayun,

ကရောမိကုဗာရိကိ ကေဗန္တိန္ဒါ ကေဗန္တိန္ဒါ

raksasi momo ténénan i raksasa luh,

သပုရိကေဒါ ကေဗျာရိ ကေဗျာရိ ကေဗျာရိ ကေဗျာရိ ၁၁

sapunika daging kasumlangan ida raris ida nyaup ipun.

ကံၤ ၂ ဗျာဒိဗ္ဗိသေဗ္ဗေ ဟိပုရိကုပုဗ္ဗေ ၁၁

17. Tugel ida cungh ipuné pramangkin,

ဓမ္မိပဂိကုသကုဟိပုရိ သေဗ္ဗေ ဗိဗ္ဗေ ဗိဗ္ဗေ ၁၁

munggwing ipuné sampun pegat tur ketes,

ဓမ္မိပဂိကုသကုဟိပုရိ သေဗ္ဗေ ဗိဗ္ဗေ ၁၁

malesat raris ipun makeber ka ambarané,

မိတ္တံ ဝေဒိန္ဒြ ဃာဏာသမိန္ဒြ ဟာနိ ဣ
metu jātinya ya rākṣasin katon.

ကဗ်၁ ၎ေကျ တံပကကကျ ဘာဏာသမိ

18. Aku Śūrpanakā ku rākṣasi,

နိဂေ ဟာနိ ဗြူ ယျိကျ ဗုသ ကေညိသိဒ္ဒါ

kita tan wruh ryaku mūdha kasyasih,

ဒေဝေယဗြူ ဟျိပူ ဘာဏာသ ဃ ၁

jaga yatna huripta rākṣa ya,

တိမေဝဗြူ ဗြူ ဝိက ကာနာဣ တိပျူ

bisamātya tekā kakangku śīghra.

ကဗ်၁ ကာကဒုမာဏာ ဘာဏာသဂုဏာဗြူဗါ

19. Kara Dūṣaṇa rākṣasottama,

ဂိကနိ တေန္ဒြ ပသကျ ဟာနိက ၁

rikanang śakti padhanya tan hana,

အေဝိဗာယျ ဃဝိက ဂိ ဘာဏာ

aniwārya ya wīra ring raṇa,

និហោភលិក្ខណ៍ហិហាគ្យ យន្តិកា ញ្ញ
kita kālīh ulihanya yan teka.

២០

រិហុវុស្សិវុវុស្ស្យ មង្កេមិរិ

20. Ri huwusning wuwusnya manggemer,

មលយុត្តេ បគភា ភតិស្តយ ។

malayu Sūrpanakā nangis ta ya,

វិសិលិវ្យ ភាសាគ្យ តិស្សយ ។

winegilnya kakanya śīgra ya ,

ត្រិសិរា ម្យង ភារាវុល ភវិស្តុម ។

trisirah mwang karalén Si Duṣaṇa.

២១

ភាសាវុល ត្រិសិរា តុលុវ ហុលុវ ភិ

21. Kaka é Trisirah tulung hulun,

លុលុវ ហុលុវ ភិ ប្រុវ រិ លុវ ភុវ ភុវ ហិ ហិ ។

lalu tan wruh ri larangku mohita,

ហុម ហុភា ហុ ភុវ ភុវ ភិ ភិ ។

tama tan pangangen-angen kita,

ဟိတေ ဝါဒသုတေ ဟိတေ ဝါဒသုတေ ဟိတေ ၂၂
iba maka dadua lakar matianga yan iya teka.

၅၅၁
20. သာသနာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရားကို ဝတ်ကြီး ဝတ်ကြီး ဟိတေ၊
Sasampuné puput pajarnyané nyejeh nyejehin,
ဝါဒသုတေ ဝါဒသုတေ သိက္ခာပုဂ္ဂိုလ်တို့၊
malaib raris I Surpanaka sinambi ipun ngeling,
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝတ်ကြီး ဝတ်ကြီး ဟိတေ၊
paranin ipun belin ipuné digelis,
သိက္ခာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝတ်ကြီး ဝတ်ကြီး ၂၂
Sang Trisirah miwah Sang Kara rauhing Sang Dusana

၅၅၂
21. ဟုတ်ကဲ့ သိက္ခာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝတ်ကြီး ဝတ်ကြီး၊
Uduh beli Sang Tri Sirah tulungin titiang,
ဝါဒသုတေ ဝါဒသုတေ သိက္ခာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝတ်ကြီး ဝတ်ကြီး၊
kalangkung tan huning beli ring saking titiangé bingung,
ဝတ်ကြီး ဝတ်ကြီး သိက္ခာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဝတ်ကြီး ဝတ်ကြီး၊
nenten pisan beli mikayun-kayunin,

ဣန္ဒြေစင်္ကြာ ဣန္ဒြေစင်္ကြာ ဣန္ဒြေစင်္ကြာ
ikanang satru ya sahaséng hulun.

၅၅၅
22. ဘာဝဏေ တာပေ ဟာပဿ
Wāra Rāma ngaranya tāpasa,
ဟာရဟာရိ တာပေ ဟာပဿ
hana tā rinya ngaranya Laksmana,
ဝိဗ္ဗာဟာ ဟာပေ ဟာပဿ
wiku bhawa katon mahārdhika,
ဂုမေဂေ ဂုမေဂေ ဂုမေဂေ
gumegā ngāyudha duṣṭa cittaya.

၅၅၅
23. ပာရိဘူတာ ဝေဏာ ဟာပဿ
Paribhuta wenang ya sāhasa,
တုမေပ တေကံ ဝိရံ ဝိရံ
tumeper tékang irungku nirghreṇa,
တုဝိတု ဝိတု ဝိတု
tuwi tan hana doṣaning hulun,

ပျန်ခါဟိမ်သိဒ္ဓိ သာကပဂိကောမာဂိ သိဗျန္တိဗျဲ ။
punika imeseh sané parikosa ring sikian titiang.

၅၅၅၅ ။ ဂုဏ်ရီရူပိ ဘာမ ဗမ္မန္တဂုဏ ဗဟိန္ဒူပဗ္ဗိ
22. Wénten Sang Rāma wastannyané watek tapa suwi,
ဂုဏ်ရီရူပိ ဂုဏ်ရီရူပိ ဗမ္မန္တဂုဏ သိကောမာဂိ
wénten adin ipun wastanyané Sang Laksmana,
ဓမ္မသဘ ဝိဗျ ဝိဗျန္တိရူပိ သာကပဂိ
maswabawa wiku pakantenanyané dahat putus,
ဓမ္မန္တ သဗ္ဗာဗာ ဂုဏာဂုဏ ဓမ္မာ ဂိပျန်ခါ ။
makta sanjata corah manah ipun.

၅၅၅၅ ။ ဣဂာဂဗပုသိန္ဒ ဝိပျန်ခါ
23. Nguragada prasida ipun marikosa,
ဣဂီဗိဗျဗျ ဝိဗျဗျ ဂုဏ်ရီရူပိ ဝိဗျဗျ
nugel cungh titiangé nénten kapiwelasan,
သဗ္ဗာဗာ သဗ္ဗာဗျဗျ ဝိဗျဗျ ဝိဗျဗျ ဝိဗျဗျ
samaliha kawiaktiannyané tan wénten iwang titiangé,

ក្មេងខ្ញុំ ឃើញម្នាក់ រូបមហាបរិពេញ
ikanang Lakṣmaṇa yo mahā wegig.

២៣
24. យ៉ាឌី យ៉ាត អេនេងហ្វា តា រីង មូសូហ្វ
Yadi yat henengā ta ring musuh,

តាតា សង្ហិត ហាណា សាហាសេង ហូលុន
tata sanghit hana sahaséng hulun,

ហាបាណូនី ឌីបិ ហាត្យូហ្វ
apa donani jiwitangku wéh,

ហាបា តាបេរុង អ៊ីរ៉ង់ តាណ ឌីបិ
apa tak perung irangku tan sepi.

២៤
25. ប្រាហូ រ៉ាវ៉ាណា នាថានីង ហូលុន
Prabhu Rāwaṇa nāthaning hulun,

តូវិ ម៉ាកវេង តា កាកង់ កូ រ៉ាក់សាសា
tuwi makwéh ta kakangku rākṣasa,

តាម៉ា តារ ម៉ាតាកុត អ៊ីកង់ មូសូហ្វ
tama tar matakut ikang musuh,

ယေသမာယာ ယျာကျ ဖာယာဂုဏာဂဏာ ဣ
ya masapai aku tan pakaraṇa.

၅၄၁ ၊ အပာဂန္ထ ကျဏာဣ ယန္တဏာ
26. Aparan ta gunangku yan hana,
ဣဟိတံ ဓာဗျာ ကျင်္ဂါဣမိန္ဒြိမိန္ဒြိ
lehengang mātya kuneng misan-misan,
ယသိယဗြူင်္ဂါဣ ဖာဂိ ဓျာ
yadiyat henengā ta ring musuh,
ဖာဖာမိတိဖါဟာဏ သာဟာ ဟာဂုဏာဣဣဣ ဣ
tata sanghit hana sahaséng hulun . - .

ဣပဏ္ဍာနီကာ ။

** Upacandhasika **

၁၁ - ၁၁ - ၁ - ၁ - ၁ = ကံကံ

၁၁ - - ၁၁ - ၁ - ၁ - ၁ = ကံဣ

11,12

ကံ ၁ ယေဖာကျ ယသိန္ဒြာ သိဟန္တာ
1. Ya matangnya yadin hanā sihanta,

ត្រូវគេ រាហេប លក្ខណ៍ រាហេប លិហន្តា
 ikanang Rāghawa Laksmāna lihan ta
 ខ្មែរនិព្វេណា និព្វេណា យន្ត
 aku nisaraṇā kita srāyangku,
 យន្ត យន្ត យន្ត យន្ត យន្ត យន្ត
 yan ngöng saktinikang musuh prihen ta .

២
 2. ខេប ខេប ខេប ខេប ខេប ខេប
 Apa tan pasahāya tunggal tunggal,
 ប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍
 phala mūlāsana yā mangan gangan,
 ប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍ ប្រយោជន៍
 daluang wedhihanna rūkṣa duhka,
 ត្រូវគេ ត្រូវគេ ត្រូវគេ ត្រូវគេ ត្រូវគេ ត្រូវគេ
 ikanang sakṣana yālahā ta dénta.

៣
 3. កាលា កាលា កាលា កាលា កាលា កាលា
 Kala Surpanakā nahan ujanya,

បូកនិរាហិរាមលក្ខណៈ បញ្ចុហិហធីយ៉ៃ កើលើ
 punika I Rama Laksmana patut pademang beli,
 ហិហ្វ្រៃ ហេកាតានិ បត្តុកើលើ តានិទ្រៃហ្វ្រៃ
 titiang tan pakanti wantah beli kantin titiang,
 យាយ្យស្រៃហេតានិបូតិមិសិរុ ធារាហៃបិសត្តិលើ ។
 yadiastun mabuat kasaktianipun i meseh saratang pisan beli.

២. ធានិហិបូត្តកាហារាហៃ ហិបូត្តកាហារាហេតានិ
 Duaning ipun tan paréang ipun padéwékan,
 ហុហុហុហុហេតិហ្វ្រៃហ្វ្រៃតិហេហៃតានិបូតិហេហៃ តិហេតានិហេតានិ
 who wohan umbi-umbian tetedan ipun taler neda jukut-jukutan,
 ត្យលើត្យលើហេតានិបូតិហុហុហុត្យលើត្យលើ
 kulit kayu panganggén ipun acum nandang lara,
 បត្តុក ហេតានិសតិហិបូត្តកា ធានិ ធានិហុហុហៃ កើលើ ត្យ
 wantah wantah ajahan pisan pacang sida kawonang beli.

៣. ធានិបត្តកា តានិ ធានិ ហេតានិបូតិហុហុហៃ
 3. Sang Surpanaka kadi punika antuk iun mapiorah,

ព្រិទ្ធិវារុក្សាធិ យ មត្តិហិមិមសិក្ខិហិ

Trisirah kredha ya manggeten masanghit,

ការាដុស្តា លេន សារូដ្រា ម៉ាន់តា

kara Duṣṇa lén sarodra manta,

ម៉ាន់បាស្តាហ្សាមិក្ខុតាដាហ្សាធារិយ្យ

manepak bahu masinghanāda mojar.

31 អារិក្ខុបាស្តា ហិមិក្ខុហិក្ខុតា

4. Aringku Sūrpanakā saśoka,

ការិកាភិក្ខុហិក្ខុតាភិក្ខុហិក្ខុតា

kami kālīh ta makolihé kanang wwang,

ហិក្ខុហិក្ខុតាដាសាមាសា ម៉ាន់តា

takaran narabhakṣakā mangan wwang,

ហិក្ខុហិក្ខុតា ហិក្ខុហិក្ខុតា ហិក្ខុហិក្ខុតា

taya dosanya tuwin pejah ya déngku.

91 រិហុវុស្សា ម៉ាន់បាស្តា ម៉ាន់តា

5. Ri huwusnya masingha nāda mangkat,

ကလဝဏ် ရာဇာဓိပတိ နှစ်ဦးပါ

kalawan rākṣasa bhretya kapwa sangkep,

တေကယံ ပတပဏ်ပဏ် ဖာယံ

tekayéng patapan paṅreng ya māhyā,

ပထမဗျာသုမဟာဏ်ပဏ်ပဏ်

padha mangsö sumahab lawan balanya.

၄၁. ပပဏ် ပဏ်ပဏ်ပဏ် ဖာယံ

6. Mapapan makatap-katap ya sangkep,

မတိလင်္ဂ မာဇာကုဏ်ပဏ်

matilañjang majajar kabéh mapañjang,

မဂလ် မဂလ် မာဇာကုဏ်

magalah magalak malā dilatnya,

မလိပုံပုံ ဂုဏ် ဂုဏ်ပဏ်

malipung pung juga ring wegig umangkat . - .

ကာဟိဂိဟန္တု၏ပဗ္ဗာကောသမာန သမိ သွင်္ဂါပါ
 kapireng antuk wadwa raksasané sami sregep,
 သာဘုဒ္ဓဟိပုဂ္ဂိ ပဗ္ဗာ၏မိနပုဏ္ဏိပုဏ္ဏသုယ၏
 sarawah ipun ring pasraman sinarengan ipun masuryak,
 သမိဏပုပဲ ဗုဒ္ဓ၏ ကာမပုဏ္ဏိပုဏ္ဏ၏ပဗ္ဗာကော ၂
 sami ngarepang mrantaban kasarengin antuk waduanyané.

၄၁ ဝသဏ္ဍာဗာ ဗာဠိ ပာဗ္ဗာ၏ဟိပုဏ္ဏသွင်္ဂါပါ

6. Masanjata tamiang pakredép ipun sregep,

ဝဗာဠိ ကျလဲ ဝဇဒဲ ဝဏသမိ ပဏ္ဍာပိမ၏

matamiang blulang majajar makasami panjang pisan,

သာနဝသဏ္ဍာဗာ ဗုဒ္ဓ၏ကလောသိမ၏ဝာဗာဏ္ဍာသုဟိပု၏

sané masanjata tumbak galak pisan malédléd layahipun,

သာနဝသဏ္ဍာဗာ လိယဲပုဂ္ဂမ ကိတိပုဏ္ဏသဲကိ ၂ ၀ ၂

sané masanjata limping purusa begig ipun mamargi . - .

၁၅၃၀ ။ ဝိရမာ ။ ပုဂံကောသိဇာ = ဝိသြံဟုဇာ ။
= Wirama : Prabodhita = istri utama =

၁၅၃၁ ။ သကပုဂံဟာဝိပုဇာပွဲသယိ ဝဂိသြဉ်

1. Sarauhé ipun sareng sami raris mangrejeng

ဝိသြံသိကောသိဇာပုဇာ ဝဂိသြဉ်

Ida Sang Rama Laksmaṇa raris ngarepang,

ဝိကောသိဇာပုဇာ ပကဒု ဝဂိသြဉ်

tibakin ida panah kantos tan pagantulan ipun,

ပုဂံကောသိဇာပုဇာပွဲသယိ ဝဂိသြဉ်

ébekan antuk bangké punika tegalé maka sami.

၁၅၃၂ ။ ဝဂိသြဉ်ပုဇာ သိကောသိဇာပုဇာ

2. Wénten sané sigar masibak awakipun,

ហានត្បឿន បិកក្ស ប្បប្បត្ប ទិមាហិ

hana timpang pinanah pupunya timpal,

ហាហ្សាតនិ ហ្សាហ្សា ហាប្បុម្ភា

tahulani hulunya yā remuk,

ហានាតនិ មាតាតនិ ហាតាត្ប ត្ប

hana mānang manangan hilang tanganya.

ᱠᱟᱨᱟᱝ គ្សមិទិ គបាតា ហានាហយ

3. Kumeter sawanéh hanā layu,

ហានាតនិ ត្បមាហ្សា ហ្សាហានាត ត្ប

hana mérang umaluw pwa yékanā muk,

រិម្ភាត្ប មាតា ម្ភាត្ប ត្ប

ri mukanya mabang mulekmetung rāh,

ត្បមាហ្សា រិម្ភាត្ប ហ្សាត ហ្សា ត្ប ត្ប

gumalunggang ri gulūnya rodra tang hru . - .

រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា

wenten sané pérot antuk ketes pahanipun kapanah,

រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា

wénten sané, tulang tendhasipun remuk,

រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា

wénten sané kalenger duaning ical limanipuné.

៣ រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា

3. Seos malih wénten sané ngejer wentén sané malaib,

រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា

wenten sané tandang wirang malipetan raris ipun ngamuk,

រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា

bungut ipuné barak nglebut metu rah,

រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា រូបន្តិក្សា

ngéncél ring baongnyané kabhinawa panahé punika.

လှ ပုသိတဂြူ

** Puspitāgra **

၁၁၁ ၁၁၁ -၁- ၁-၁ ၁ = ကံဗြူ

၁၁၁ ၁-၁ ၁-၁ ၁-၁ ၁ = ကံဗြူ

12,13

ကံဗြူ တေလေခါတေလေသဒု ဟုကဒုခါကျွဲဇွဲ ၁

1. Mala maka balasah wanéh kabuñcang,
 သဏိယပုလိဒု ဗြိုဇိကဒု ဝါသိဝါ သိဗြိုဗါ
 dadi mapulih Tri sírah masö masenghit,
 သကသမ ဝါတေလေခါ ဂြူလေပသကျ ၁
 sara bhasa maglak ulā padhanya,
 တေကုသ ပသဏိက သိ ကုကုကျ ပုဗြူ ဗြူ
 garudha padhanira Sang Naréndraputra,

ဗြူ တေကုကုဟကဟိက ကျလုကျ ဂိဗြူ ၁

2. Inarah narah ikā gurunya ring hru,
 ဟကဟကသိ သဏိဗိ ဂြူကုသိ သါ
 hana warayang dadali jugā nglayang,

သွန်တိဟေ ဝပုတိဒု ဝိတမ္ပမန္တိပါ

suniśita maputih telas malaṇḍhep,

မ ဝိတဟေန္တိဂ္ဂုလုဂ္ဂုဂ္ဂု ဝုဏ္ဏာဂါဠှ

ya mangataken ri gulūnya rahnya muncar.

၅၁
3. ဟုလုမာကောက္ကုက္ကု ဝိတော ကောက္ကုဂ္ဂု

Hulu maka barubuh tibā kabéhnya,

ကဒိတမ မံဗြန္တိန္တိ ကုန္တိက္ကုက္ကု

kadi ta ya parawanikang bunung rubuh rūg,

ဟေဟေဟေ ဟေဟေဟေ ဝုဏ္ဏာဂါဠှ

tat ujara tata takut nirang tapā ṛes,

ဟေဝိတမ ကာကောမ ဝိတိန္တိ ဝုလဟါဠှ ဝ ဝု

tuwi bala rākṣasa tan wenang umulat . - .

ដាហាទី ទៅដៃប្លង់សិ ប្រទេស មកកន្លង

dahating tajep mawarni putih mangan pisan,

ប្រទេសសាមាណ៍ មកទៅ កាត់ ហិប្រទេស ទៅកាត់ ម្យ៉ាង ទៅ

punika sané megatang baongipun getihnyané muncrat.

ក្រ

3.

ប្រទេសកាត់ ប្រទេសកាត់ មក មក

Punggalanyané pacruduk ulung maka samian,

ប្រទេសកាត់ កាត់ ហិប្រទេស កាត់ កាត់

waluya kadi bangkiangipun i gunung rusak balbal,

ទៅកាត់ កាត់ ហិប្រទេស ហិប្រទេស មក មក

tan sandang baosang ajerih ida sang tapa maluklukan,

ប្រទេស ប្រទេស កាត់ កាត់ កាត់ កាត់ កាត់ កាត់

wiakti wadwa raksasané nénten mrasidayang lumiat . - .

RIWAYAT HIDUP PENYUSUN

Nama : **Ki Guru Gedé Pasek Budha Gautama.**
Nama Kecil : Wayan Budha Gautama.
Tempat/tgl. lahir : Banjar Mantring, Petak Kaja Gianyar,
31 Desember 1940

Pendidikan :

1. Sekolah Rakyat. (SD sekarang) : Tahun 1957
2. SGB. Negeri di Bangli : Tahun 1961
3. SPG/Kursus Guru Atas (KGA) : Tahun 1969
4. PGSLP Jurusan Bahasa Bali : Tahun 1970

Pekerjaan:

Purnakaryawan (Pensiunan) PNS (Guru/Kepala SD)

Pengalaman Kerja:

I. Di bidang Kedinasan:

1. Sebagai Guru Sekolah Dasar sejak Tahun 1962 sampai dengan, Tahun: 2002.
2. Sebagai Kepala, Sekolah Dasar sejak: 1 Pebruari 1998 sampai menjalani masa Purnabakthinya (pensiun) yakni 1 Januari 2003.

II. Di bidang Pengabdian pada Pendidikan:

1. Guru tidak Tetap (Honoror) pada SMP Tirtha Tampaksiring Tahun 1964 s/d 1967, untuk : Mata Pelajaran Bahasa Bali.
2. Guru Honoror pada SMP. Santi Yasa Petak, sejak Tahun 1980 s/d 1985.
3. Guru Honoror SMP PGRI II Gianyar di Bakbakan, sejak. Tahun 1984 s/d 1985.
4. Guru Tidak Tetap PGA Hindu “Dharma Santi” Gianyar sejak Tahun 1984 s/d 1990, untuk Bidang Studi : Bahasa Bali, Bahasa Kawi dan Dharma Gita.
5. Guru Honoror PGA Hindu “Widya Santi” Bangli sejak Tahun 1985 s/d 1990, untuk Bidang Studi Dharma Gita.
6. Sebasai Tutor untuk Mata Kuliah: Dharma Gita pada Penyetaraan D2/STAH, Guru-guru Agama Hindu SD. se-Kabupaten Gianyar Tahun : 1996.
7. Tutor (Instruktur) pada Penataran Bahasa Daerah Bali bagi Guru-guru SD. se Kabupaten Gianyar, Tahun 1997-1998.
8. Sebagai Koordinator Penyusun Test, Sumatif Mata Pelajaran. Bahasa Daerah Bali untuk SD. se-Kabupaten, Gianyar, Tahun Ajaran: 1990/1991, 1991/1992, 1992/1993, 1993/1994, 1994/1995 sampai dengan 1997/1998.

III. Di bidang Pengabdian Masyarakat untuk Sastra Bali:

1. Pengurus Pasantian “Widya Wasitta” Desa Petak Kaja.
2. Pengurus “Widya Sabha” Kecamatan, Gianyar, Tahun 1957 s/d 1990.
3. Pengurus Dewa Kesenian Gianyar, Seksi Sastra Daerah, Pedalangan dan Drama Gong, Tahun 1982 s/d 2002.

4. Sebagai Anggota Tim Penyusun. Naskah *Kidung* untuk materi “Utsawa Dharma Gita” Tingkat Propinsi Bali Tahun 1995 s/d 2000.
5. Sebagai Pengurus Widya Sabha Kabupaten Gianyar.

Beberapa Piagam Penting yang ada kaitannya dengan Sastra Daerah Bali, yang telah dimilikinya:

1. Piagam seni “WIJA KUSUMA” dari Pemerintah Kabupaten Gianyar, Bidang Seni Sastra Daerah Bali, Tahun 1995.
2. Piagam Peserta Pasamuhan Agung Besa Bali III/Konggres Bahasa Bali di Denpasar, Tahun 1991.
3. Piagam sebagai Pemakalah (*Sarasehan*) Guru-Guru Bidang Studi Bahasa Daerah Bali dan Bahasa Indonesia di SMA Negeri 1 Bangli, di Bangli, Tanggal 25 Oktober 1993.
4. Piagam sebagai Tutor Bahasa Bali untuk Guru-Guru. Mata Pelajaran Bahasa. Daerah Bali di SD.
5. Piagam seni “DHARMA KUSUMA” Bidang Seni Sastra Daerah Bali, dari Gubernur Bali, Tanggal 14 Agustus 2007.

Beberapa Hasil Karya Tulisnya yang sudah berupa Buku.

I. Di Bidang Akademis:

1. Pralambang Basa Bali (Peribahasa Bali) untuk SD.
2. Kertabasa Basa Bali (Tata Bahasa Bali) untuk SMP.
3. Kertabasa Basa Bali (Tata Bahasa Bali) untuk SMA/SMK.
4. Kasusastran Bali untuk : SMA/SMK
5. Tata Sukerta Basa Bali (Berbahasa Bali Yang Baik, Benar serta Terampil) untuk SMA/SMK dalam mempersiapkan diri untuk masuk ke Perguruan Tinggi Jurusan Bahasa dan Sastra Bali.
6. Penuntun Belajar Gending-Gending Bali untuk: SD, SMP, SMA/SMK. serta untuk Umum.
7. Pasang Aksara Latin Basa Bali.

II. Bidang, Kemasyarakatan (bagi umat Hindu di Bali):

1. Kidung Panca Yadnya
2. Dharma Caruban (Tuntunan membuat Ebatan).
3. Dharmaning Pemacul (Tuntunan Para Petani).
4. Rerainan (Hari-Hari Raya Umat Hindu).
5. Babad Ksatria Tamanbali (Berbahasa Bali).
6. Babad Arya Wang Bang Pinatih (Terjemahan Lontar).
7. Babad Pasek (hampir rampung).

Kini Budha Gautama selain suka menulis, juga mengerjakan, “tepesan” yakni bahan tulisan dari daun lontar, serta lempengan tembaga untuk bahan Prasasti atau Purana.

Pāramita

Penerbit & Percetakan : "PĀRAMITA"

Email : penerbitparamita@gmail.com

info@penerbitparamita.com

<http://www.penerbitparamita.com>

RAMAYANA Jilid II
ISBN 978-602-204-277-8

9 786022 042778